

SUONENJOEN KAUPUNKI

TALOUSARVIO 2024

**TOIMINTA- JA TALOUS-
SUUNNITELMA 2024 – 2026**

Kaupunginhallitus 4.12.2023
Kaupunginvaltuusto 18.12.2023

SISÄLLYSLUETTELO

- 1 YLEISPERUSTELUT
 - 1.1 SUONENJOEN KAUPUNGIN VISIO JA STRATEGISET PAINOPIS-TEET
 - 1.2 SUONENJOEN YHDYSKUNTARAKENNE JA ASUNTOPOLITIIKKA
 - 1.2.1 Kunnan sijainti ja alue
 - 1.2.2 Kunnan yhdyskuntarakenne
 - 1.2.3 Väestö
 - 1.2.4 Työpaikat
 - 1.2.5 Työttömyys
 - 1.2.6 Asuminen
- 2 VUODEN 2024 JA VUOSIEN 2024 - 2026 TALOUSSUUNNITELMAN PE-RUSTELUT
 - 2.1 JULKISEN TALOUDEN KEHITYS
 - 2.2 TALOUSARVION SÄÄNNÖSPOHJA
 - 2.2.1 Talousarvion sitovuus
 - 2.2.2 Kustannuslaskennalliset erät
 - 2.2.3 Tavoitteet ja tunnusluvut
- 3 TALOUDEN TASAPAINOTTAMINEN
- 4 TALOUSARVIO VUODELLE 2024
 - 4.1. SISÄISEN VALVONAN JA RISKIENHALLINNAN TOIMINTAPERI-AATTEET
 - 4.2. KONSERNIYHTIÖIDEN TOIMINNAN JA TALOUDEN TAVOITTEET
- 5 KÄYTTÖTALOUSOSA
- 6 INVESTOINTIOSA
- 7 TULOSLASKELMAOSA
- 8 RAHOITUSOSA

LIITTEET

1 YLEISPERUSTELUT

1.1 SUONENJOEN KAUPUNGIN VISIO JA STRATEGISET PAINOPISTEET

Suonenjoen kaupungin toiminnan kehittämistä ohjaavat kaupunginvaltuuston talousarvion yhteydessä hyväksymät strategiset tavoitteet. Strategisten tavoitteiden pohjalta kaupunginvaltuusto päättää myös vuosittain talousarviovuoden keskeisistä toiminnallisista kehittämishankkeista ja -tavoitteista. Kaupunginvaltuusto on 11.6.2018 (§ 11) hyväksynyt Suonenjoen kaupungin kuntastrategian vuosille 2018-2025.

Suonenjoen kaupungin visio

Rohkeasta kehityksestään tunnettu mansikkakaupunki

Suonenjoki uskaltaa ja haluaa kasvaa. Olemme hyvämaineinen ja mansikoistaan kansainvälisestikin tunnettu seutukaupunki.

Visio tarkoittaa haluttua ja toivottua tulevaisuuden tahtotilaa.

Suonenjoen kaupungin missio

Sujuvaa ja aktiivista arkea viihtyisässä elinympäristössä

Suonenjoki tarjoaa elämisen ja olemisen helppoutta turvallisessa kasvuympäristössä, missä arki sujuu ja kuntalaisemme viihtyvät. Suonenjoella hyvän elämisen edellytykset ovat kohdillaan.

Missio on toiminta-ajatus, joka kuvaa organisaation olemassaolon merkityksen ja päivittäisen tekemisemme tarkoituksen.

Tämän arjen lupauksemme takaavat:

- Hyvät ja monipuoliset lähipalvelut
- Erinomaiset liikunta- ja vapaa-ajan palvelut
- Hyvä liikenteellinen tavoitettavuus
- Luonnon läheisyys

Toimintaa ohjaavat periaatteet

Rohkeus

Yhteistyö

Vastuullisuus

Kaupunkistrategian uudistaminen toteutettiin avoimin mielin, puhtaalta pöydältä ja ennakkoluulottomasti tulevaisuuteen katsoen. Tämän kaupunkistrategian myötä uudistamme organisaatiomme kulttuuria ja yhteisöämme toimimaan yhdessä, katsomaan samaan suuntaan ja etsimään vastuullisia ratkaisuja vaikeissakin paikoissa. Pidämme huolta asukkaistamme ja elinympäristöstämme. Meillä on rohkeus uudistua ja annamme itsellemme luvan oppia tekemistämme virheistä.

Strategian painopisteet:

- Aktiivinen ja hyvinvoiva suonenjokelainen
- Asumisen ja elinympäristön kehittäminen
- Savon yrittäjämönteisin kaupunki
- Viestinnän ja toiminnan uudistaminen

Suonenjoen kaupungin strategian keskiössä on aktiivinen ja hyvinvoiva suonenjokelainen.

1.2 SUONENJOEN YHDYSKUNTARAKENNE JA ASUNTOPOLITIIKKA

1.2.1 Kunnan sijainti ja alue

Suonenjoen kaupunki sijaitsee Pohjois-Savon maakunnan länsiosassa. Lähimpään kaupunkikeskukseen Pieksämäelle on matkaa 42 km. Etäisyys Kuopioon on 50 km ja Jyväskylään 97 km. Kaikkiin kolmeen kaupunkiin on maantieteyhteyksien lisäksi hyvät rautatieyhteydet.

Kaupungin pinta-ala on 862 km², josta vesialaa on 148 km². Kuntaoikeudet Suonenjoella on ollut vuodesta 1865, kauppala vuodesta 1967 ja kaupunkioikeudet vuodesta 1977.

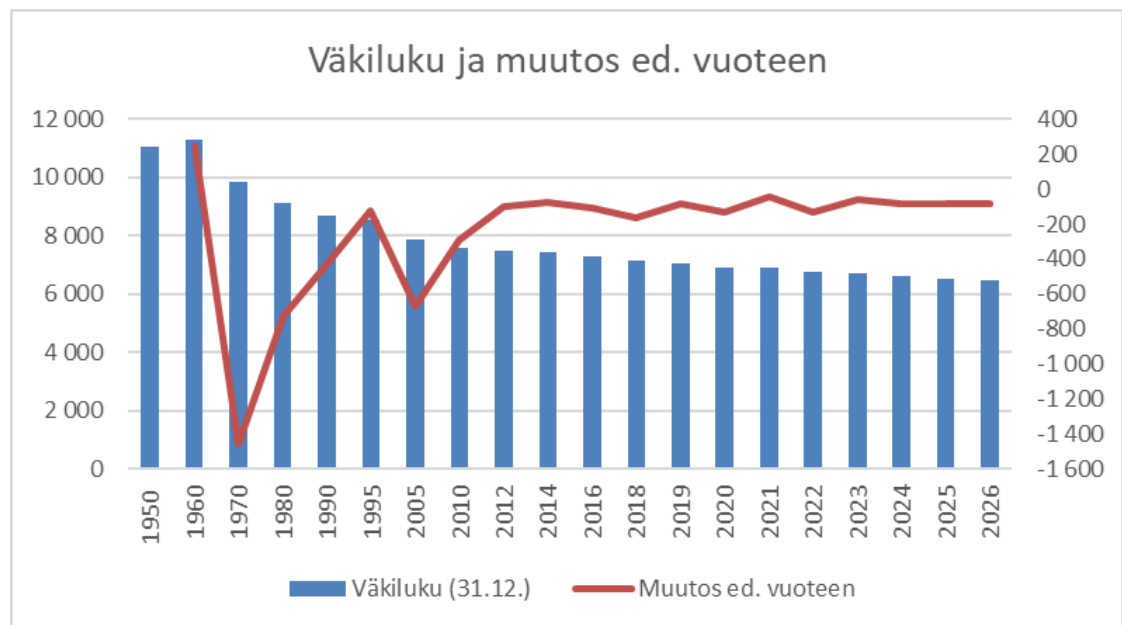
1.2.2 Kunnan yhdyskuntarakenne

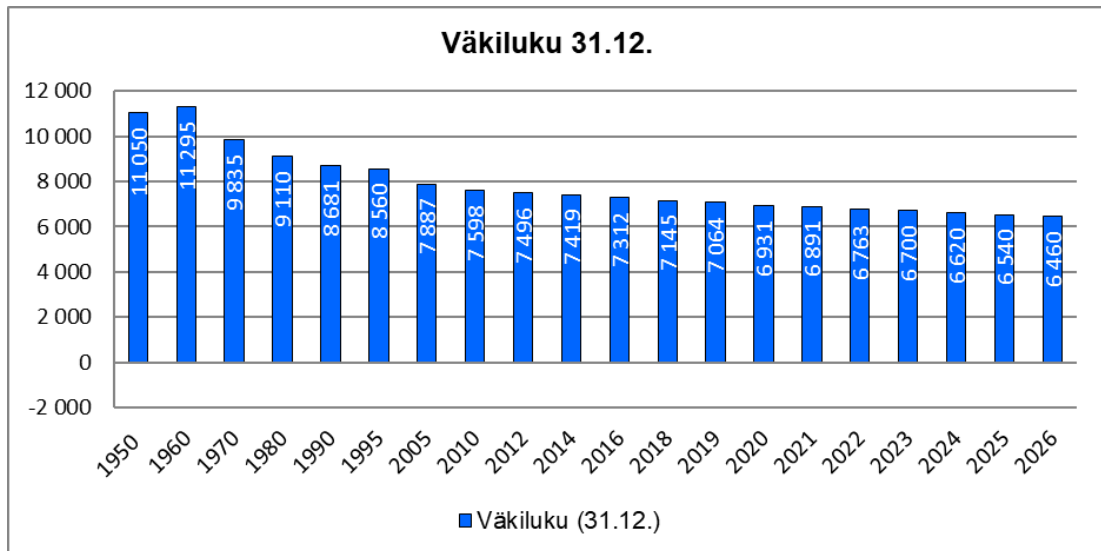
Suonenjoen kaupungin yhdyskuntarakenne muodostuu nauhamaisesta taajamasta keskusta, Käpylä ja Iisvesi sekä laajasta maaseutualueesta. Taajaman rakentamisessa pyritään olevan hajanaisen rakenteen tiivistämiseen ja täydennysrakentamiseen. Suonenjoen kaupungin kehitykseen vaikuttaa myös loma-asutuksen muutokset. Suonenjoella oli 987 kesämökkiä 31.12.2022 (v. 2021: 987) (Tilastokeskus).

1.2.3 Väestö

Suonenjoen henkikirjoitettu väestö oli 6 763 henkilöä 31.12.2022. Vuoden 2022 aikana väkiluku väheni 128 henkilöllä. Lokakuun lopussa 2023 väkiluku oli vähentynyt 38 henkilöllä ollen 6 725 henkilöä.

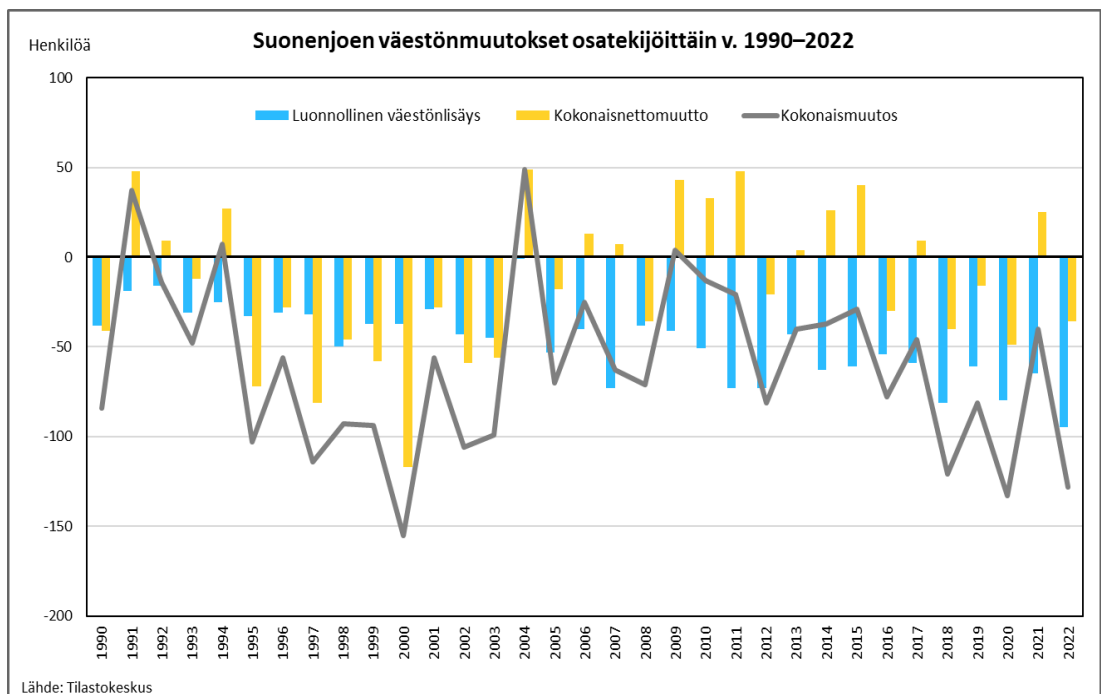
Kaavio 1: Väestömuutokset vuosina 1950 – 2022 ja kaupungin väestöennuste vuoteen 2026

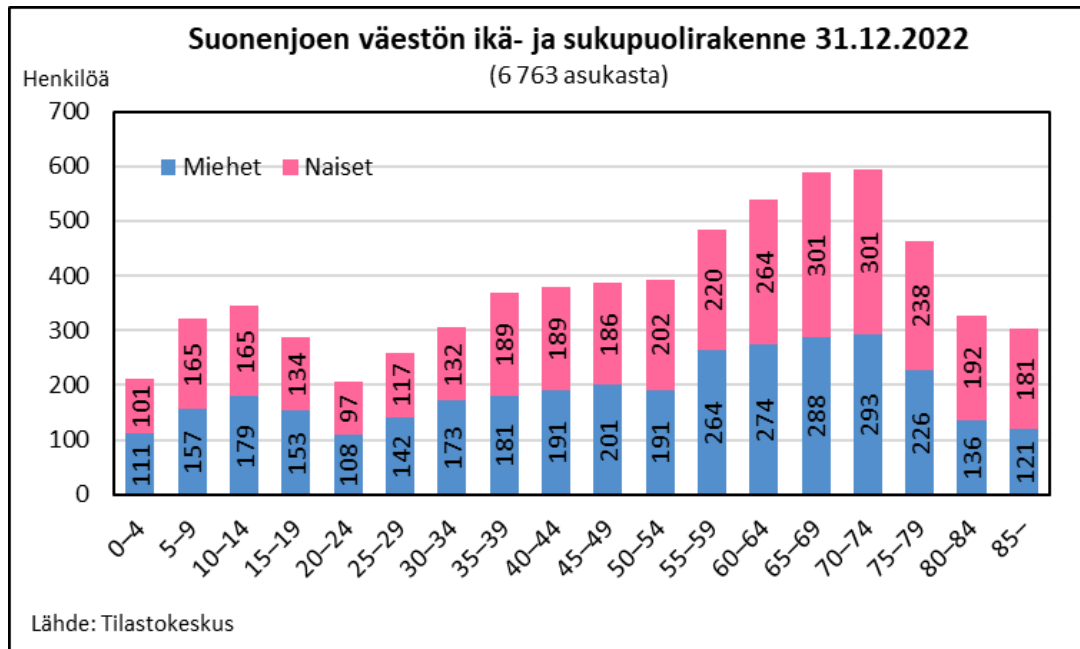

Suonenjoki kärsi Suomea koetulleesta maaltapaosta 1960- ja 1970-luvuilla, jolloin väkiluku väheni yli 2 000 asukkaalla eli noin 1/5-osalla. 1980- ja 1990-luvuilla väkiluku väheni hieman yli 1 000 asukkaalla. Muuttoliike on ikäännyttänyt kaupungin väestöä nopeasti, koska poismuuttajat ovat olleet etupäässä nuoria aikuisia. Uuden vuosituhanen alkupuolella väkiluvun väheneminen on hidastunut. Kaupunki haluaa pitää nuorten työkäisten ikäluokkien suhteellisen osuuden vähintään nykyisellä tasolla muuhun Suomeen vertailtuna. Väestötavoitteen saavuttaminen merkitsee olennaista muutosta väestökehitykseen ja edellyttää tuntuva muuttovoittoa, koska luonnollinen väestökehitys on ollut negatiivinen.

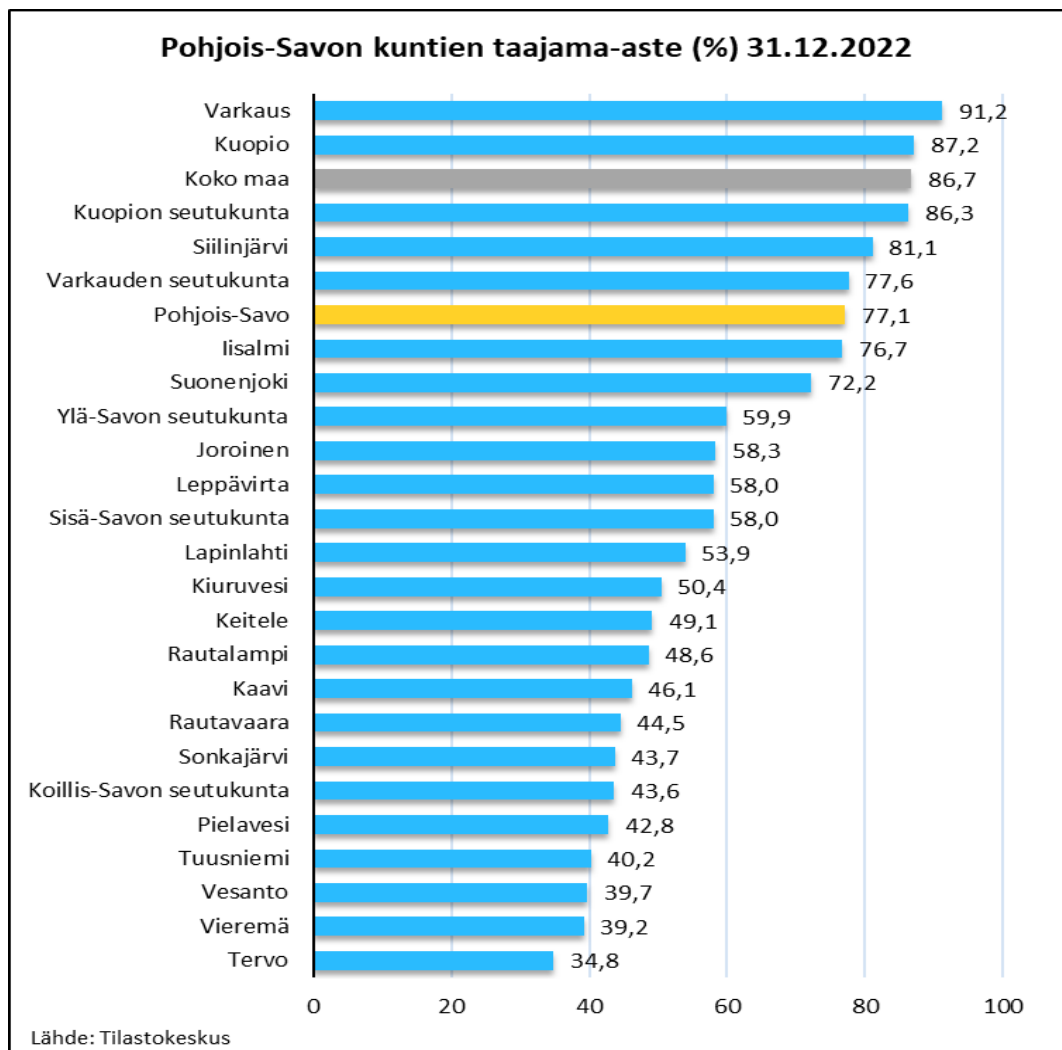
Kaavio 2: Suonenjoen väestömuutoksen osatekijät

Kaavio 3: Väestö ikäryhmittäin vuonna 2022

Kaavio 4: Väestön alueellinen jakautuminen

Taulukko 1: Taajama- ja haja-asutusalueväestö Pohjois-Savossa ikäluokittain 31.12.2022 sekä ikäluokan osuus (%) alueen väestöstä

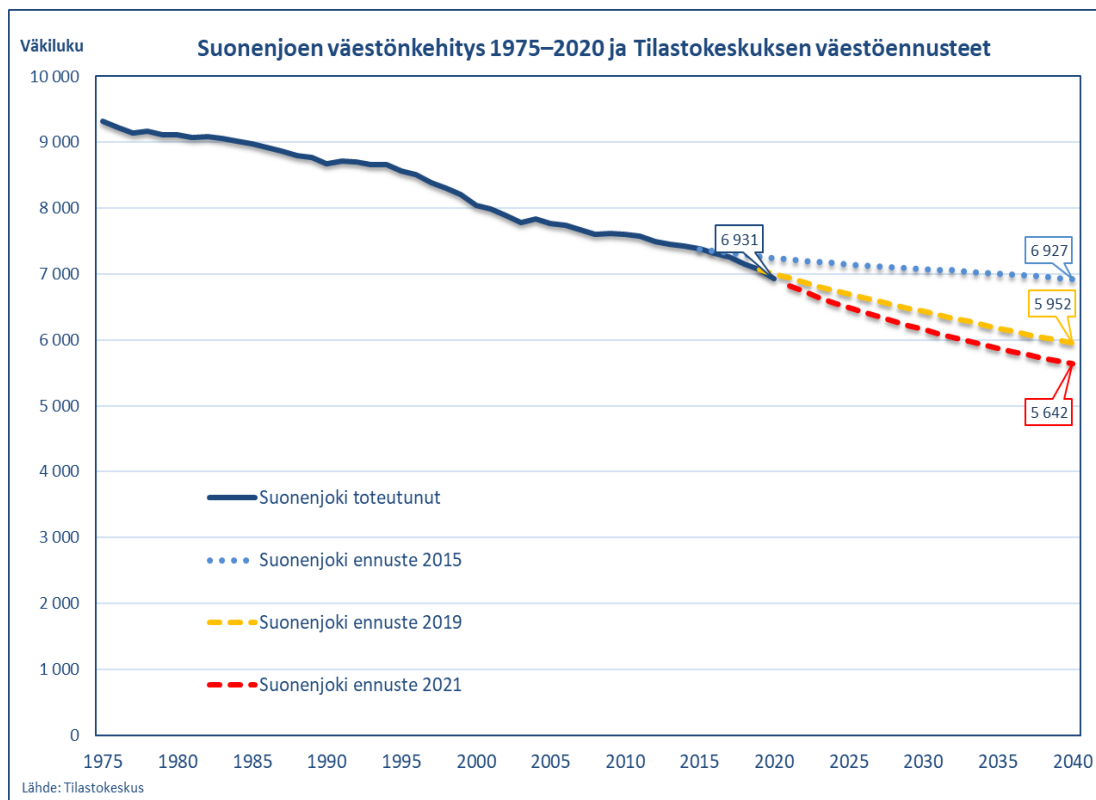
Taajama- ja haja-asutusalueväestö Pohjois-Savossa ikäluokittain 31.12.2022 sekä ikäluokan osuus (%) alueen väestöstä
Lähde: Tilastokeskus

Alue	Väestö yhteensä	0–14-vuotiaat	15–64-vuotiaat	Yli 65-vuotiaat	0–14-vuotiaat, % väestöstä	15–64-vuotiaat, % väestöstä	Yli 65-vuotiaat, % väestöstä
Suonenjoki	6 763	878	3 608	2 277	13,0	53,3	33,7
Suonenjoen kt.	4 818	577	2 517	1 724	12,0	52,2	35,8
Haja-asutusalue	1 856	287	1 033	536	15,5	55,7	28,9
Tuntematon	89	14	58	17	15,7	65,2	19,1

Taajaman väestönkasvu mahdollistaa kaupallisten ja muiden palveluiden kehittämisen ja sen seurauksena Suonenjoen asema Sisä-Savon talousalueen keskuksena vahvistuu.

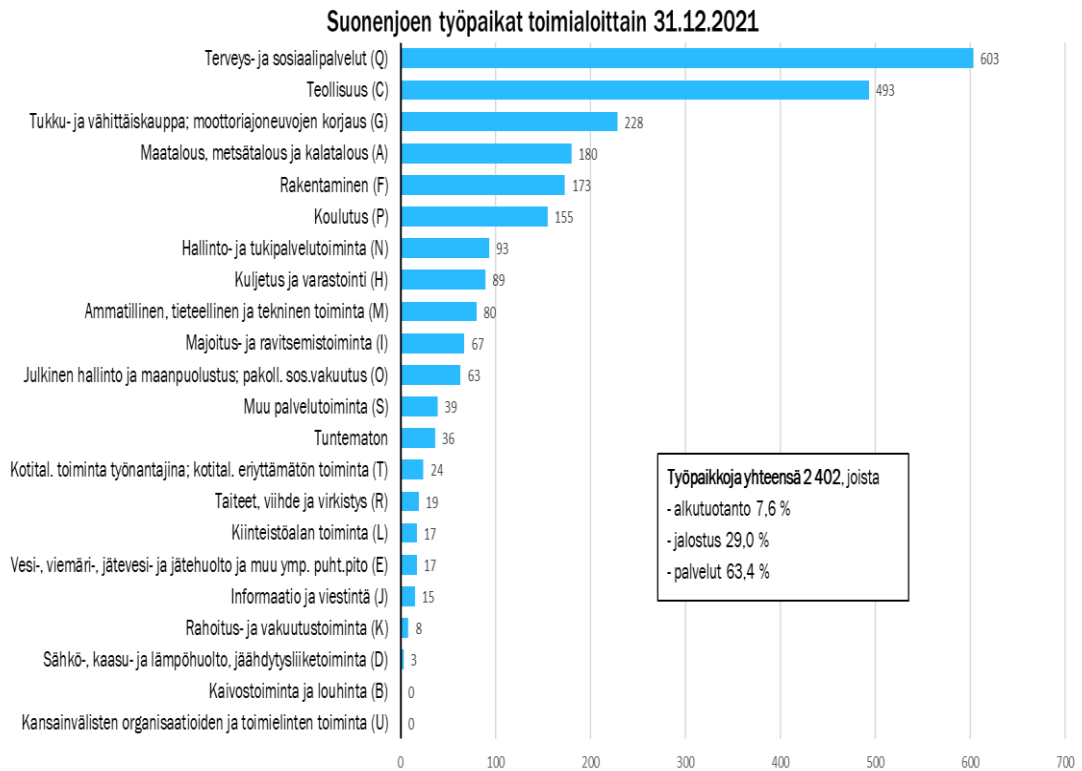
Haja-asutusalueiden väestökehitykseen vaikuttavat perusmaatalouden ja marjanviljelyn jatkuvuuden turvaaminen, maatalouden korvaavien työpaikkojen syntyminen ja rantarakentamisen määrä.

Kaavio 5: Suonenjoen väestökehitys ja ennusteet

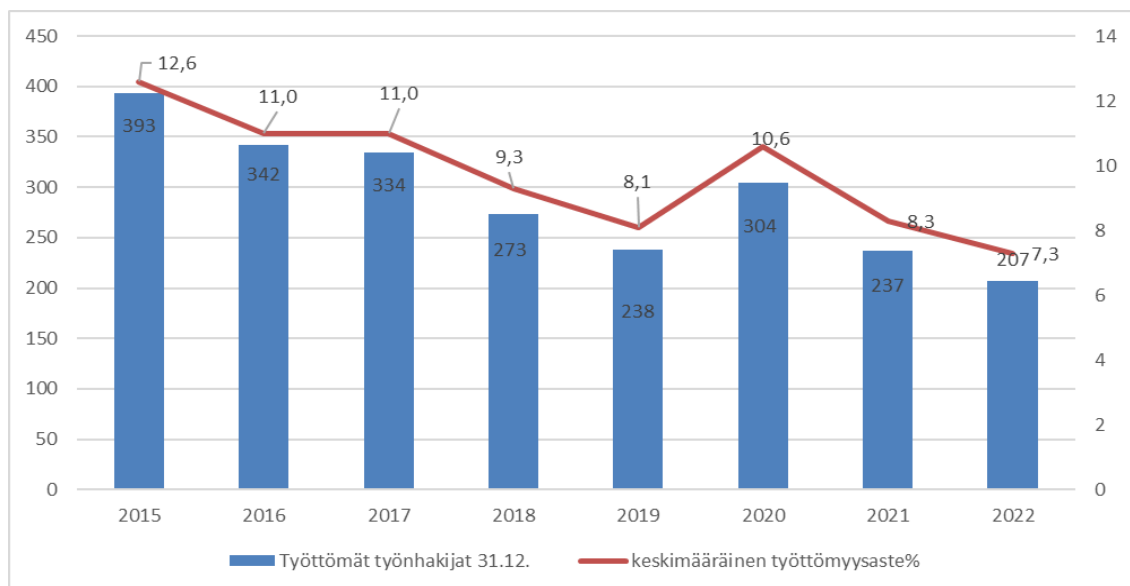
1.2.4 Työpaikat

Kaavio 6: Työpaikat toimialan mukaan vuosina 2021 (31.12.)

1.2.5 Työttömyys

Kaavio 7: Työttömät työnhakijat ja keskimääräinen työttömyysaste vuosina 2015 - 2022.

Lokakuun lopussa 2023 työttömyysaste Suonenjoella on 8,1 % ja työttömiä työnhakijoita oli yhteensä 227 henkeä.

Taulukko 2: Pohjois-Savon kuntien työttömät työnhakijat

Pohjois-Savon kuntien työttömät työnhakijat, lokakuu 2023

Lähde: Pohjois-Savon ELY-keskus, TEM

Kunta	Työttömiä työnhakijoita yhteensä lokakuu 2023	Työttömät työnhakijat, %-osuus työvoimasta, lokakuu 2023	Työttömät työnhakijat, %-osuus työvoimasta, lokakuu 2022	Alle 25-vuotiaat työttömät, lokakuu 2023	Pitkäaikais-työttömät, lokakuu 2023	Pitkäaikais-työttömät, lokakuu 2023, %-osuus työttömistä
Iisalmi	1 081	11,6	10,6	164	432	40,0
Joroinen	161	8,2	6,8	13	41	25,5
Kaavi	142	14,0	10,4	...	53	37,3
Keitele	71	8,9	7,9	...	13	18,3
Kiuruvesi	307	9,7	10,3	37	98	31,9
Kuopio	5 849	10,0	9,1	690	2 197	37,6
Lapinlahti	381	9,5	8,5	32	122	32,0
Leppävirta	322	8,1	7,6	29	101	31,4
Pielavesi	124	8,0	7,5	13	34	27,4
Rautalampi	99	8,7	7,4	5	22	22,2
Rautavaara	57	11,1	10,4	0	18	31,6
Siilinjärvi	730	7,4	6,2	86	232	31,8
Sonkajärvi	153	10,2	8,9	7	39	25,5
Suonenjoki	227	8,1	7,5	23	46	20,3
Tervo	54	9,2	8,8	...	18	33,3
Tuusniemi	90	10,2	10,6	6	33	36,7
Varkaus	1 054	12,8	11,1	136	282	26,8
Vesanto	65	9,2	8,0	...	16	24,6
Vieremä	109	6,7	6,5	9	37	33,9
POHJOIS-SAVO	11 076	9,9	8,9	1 262	3 834	34,6

Taulukko 3: Pohjois-Savon työllisyysaste

Työllisyysaste (%), 18–64-vuotiaiden työllisten osuus vastaavan ikäisestä väestöstä

Lähde: Tilastokeskus, Työssäkäynti

Kunta	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Kuopio	65,3	66,7	67,2	66,3	65,3	65,1	65,9	67,5	69,3	69,2	67,7	70,3
Siilinjärvi	72,6	73,5	74,2	73,6	72,5	71,9	73,4	75,7	76,7	76,4	75,2	77,9
Kuopion seutukunta	66,4	67,8	68,2	67,4	66,4	66,1	67,0	68,7	70,4	70,3	68,7	71,4
Iisalmi	65,6	67,0	66,1	65,3	64,2	63,9	66,3	68,3	69,2	69,8	66,9	71,1
Kiuruvesi	61,2	62,5	63,0	61,6	62,0	62,2	64,4	66,8	67,1	69,1	66,6	70,5
Keitele	61,9	64,3	65,4	64,8	66,7	64,9	64,9	67,0	66,0	68,9	69,1	70,8
Lapinlahti	62,3	65,1	64,8	63,5	64,1	64,0	65,9	67,9	69,7	70,0	69,1	71,6
Pielavesi	60,2	62,0	61,2	60,8	61,2	62,5	63,3	64,7	65,5	66,8	68,3	69,8
Sonkajärvi	59,5	61,0	59,9	58,7	59,7	59,6	62,6	63,6	64,9	69,2	66,0	68,2
Vieremä	67,8	69,9	66,4	67,3	68,8	67,9	70,6	72,4	73,3	75,5	71,2	76,4
Ylä-Savon seutukunta	63,4	65,2	64,5	63,7	63,7	63,6	65,7	67,6	68,5	69,8	67,7	71,1
Suonenjoki	64,8	64,8	64,3	65,2	64,6	65,0	65,8	66,6	68,2	69,7	69,2	72,0
Rautalampi	61,0	61,3	61,9	60,3	62,1	62,0	63,4	64,7	67,6	67,5	68,1	69,3
Tervo	61,1	61,8	63,0	64,0	63,9	63,8	62,7	64,5	67,1	67,8	68,9	70,0
Vesanto	61,4	63,2	61,2	61,7	60,2	62,1	64,2	65,5	68,2	68,2	68,2	67,8
Sisä-Savon seutukunta	63,0	63,4	63,1	63,5	63,3	63,7	64,7	65,8	67,9	68,8	68,8	70,6
Kaavi	57,0	58,1	59,1	58,1	56,9	56,4	56,8	57,0	59,7	61,2	61,1	63,1
Rautavaara	55,5	56,1	55,3	54,8	56,8	53,8	53,1	57,5	58,5	58,1	58,7	61,3
Tuusniemi	59,0	60,1	58,2	58,8	56,3	56,1	56,5	59,7	60,8	60,6	59,3	61,7
Koillis-Savon seutukunta	57,4	58,4	57,9	57,6	56,6	55,7	55,9	58,1	59,8	60,3	59,9	62,2
Varkaus	59,4	60,0	59,3	58,9	58,7	58,5	60,3	62,3	62,7	65,1	62,7	66,4
Joroinen	63,1	64,0	64,3	64,0	64,3	65,0	67,0	68,5	71,0	71,3	71,4	72,8
Leppävirta	64,0	65,6	65,9	65,9	65,0	65,1	66,6	68,8	70,5	70,5	67,6	73,3
Varkauden seutukunta	61,1	62,0	61,7	61,4	61,1	61,2	62,9	64,9	65,9	67,4	65,2	69,1
POHJOIS-SAVO	64,5	65,9	65,9	65,2	64,7	64,5	65,7	67,5	69,0	69,5	67,9	70,8
Koko maa	68,9	69,9	69,6	68,6	68,0	67,8	68,6	70,5	72,1	72,1	69,5	72,4

1.2.6

Asuminen

Monipuolisten asumisvaihtoehtojen mahdollistaja

Kaupungin strategisena tavoitteena olla kasvava ja kehittyvä seutukaupunki, jossa arki on sujuvaa, helppoa ja turvallista. Kuntalaisia kannustetaan aktiivisuuteen ja hyvinvoinnin omaehtoiseen edistämiseen. Näitä tavoitteita tuetaan myös asumisen alueella.

Tekniset palvelut luo yleisiä edellytyksiä kaavoituksella, kunnallistekniikan rakentamisella ja ylläpidolla. Teknisten palveluiden tavoitteena on parantaa asuntotuotantovalmiutta infrarakentamisella ja kaavoituksella.

Kaupunki myy ja vuokraa tontteja asuinkäyttöön, sekä omistaa vuokra-asuntoja Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratulojen kautta. Kaupunki omistaa myös muutamia erillisiä asuinkiinteistöjä. Elinvoima ja hallintopalveluiden tavoitteena on kannustaa suonenjokelaisia omaehtoiseen toimintaan ja kehittää ennakoivia ja ennaltaehkäiseviä hyvinvointipalveluja. Lisäksi elinvoima ja hallintopalvelut pyrkii tavoittamaan vetovoimaviestintään.

Kaupungin veto- ja pitovoiman kannalta asuntotarjonta ja sen monipuolisuus on erittäin merkittävä asia. Miellyttävä asuinympäristö ja monipuoliset asumisen vaihtoehdot vaikuttavat asukkaiden viihtyisyyteen sekä elinkeinoelämän kehitykseen alueella. Monipaikkaisuuden mahdollistaminen ja digipalvelut tukeutuvat vahvasti ydinkeskustan alueelle rakennettavaan valokuituverkkoon.

Suonenjoen kaupunki on mukana Kuopion seudun MAL-sopimuksessa, jolla tuetaan kaupunkiseudun kuntien sekä kuntien ja valtion välistä yhteistyötä yhdyskuntarakenteen ohjauksessa sekä maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteensovittamisessa.

MAL-sopimuksen toimenpiteiden konkretisoimiseksi on laadittu kaupunkiseutusuunnitelman, jonka tavoitteena on sovittaa yhteen kaupunkiseudun merkittävän yhdyskuntarakenteen kehittämisen periaatteet ja tavoitteet niin, että löydetään yhteinen näkemys yhdyskuntarakenteen pitkän tähtäimen päälinjoista. Lisäksi suunnitelman tavoitteena on liittää kaupunkiseutusuunnitelman toteuttaminen tiiviisti yhteen samanaikaisesti laadittavan seudullisen liikennejärjestelmäsuunnitelman toteuttamista osana MAL-sopimusmenettelyä.

Kaupunkiseutusuunnitelma on laadittu lähtökohtaisesti siten, että se tukee MAL-suunnittelun kärkitavoitteiden saavuttamista edistämällä vähähiilisen ja kestävästä yhdyskuntarakenteen ja sitä tukevan liikennejärjestelmän kehittämistä ilmastonmuutoksen torjumiseksi. MAL-sopimuksen mukaan yhdyskuntarakennetta tulee tiivistää toteuttamalla suurin osa seudun asuntotuotannosta (80 %) yhdyskuntarakenteen sisään, keskuksiin, niiden lähialueille ja joukkoliikennevyöhykkeelle, joissa on hyvät julkiset liikenneyhteydet ja palveluja. Kaupunkiseutusuunnitelma on ollut alueen kuntien valtuustojen hyväksyttävänä alkuvuodesta 2023.

Uutta ja kehittyvää

Kaupungin tavoitteena on kasvua edistävä tontti- ja asuntotarjonta. Kaupunki luo yleiset edellytykset asuntotuotannolle kaavoituksella ja kunnallistekniikan rakentamisella ja ylläpidolla. Kaupunki myy ja vuokraa tontteja asuinkäyttöön sekä omistaa vuokra-asuntoja kiinteistöyhtiönsä Suonenjoen Vuokratulojen kautta. Kaupungilla on myös omia asuinkiinteistöjä omistuksessaan.

Asuntotarjonta on kaupungin kehityksen kannalta merkittävä asia. Miellyttävä asuinympäristö ja monipuoliset asumisen vaihtoehdot vaikuttavat asukkaiden viihtyisyyteen sekä elinkeinoelämän kehitykseen alueella.

Lähivuosien rakentamisen painopistealueena on ydinkeskustan täydennysrakentaminen, mikä on perusteltua kaupunkikuvallisista ja kunnallisteknisistä syistä. Lisäksi autottomille asukkaille sopivaa esteetöntä asuntokantaa tarvitaan palveluiden läheisyyteen. Kaupungin vuokratalo-yhtiön rakennuttama uusi kerrostalo Valkeisenkadulle valmistui loppukesästä 2021.

Asemakaava-alueella on yhteensä noin 232 rakentamatonta omakotitalotonttia, joista noin 137 on kunnallistekniikan piirissä. Luvut sisältävät Onnelanrannan 14 ja Jauhojärven rannan 3 uutta tonttia. Tänä keväänä on saatu uusina alueina tonttitarjontaan mukaan Onnelanrannan ja Jauhojärvenrannan alueet.

Onnelanrannassa on 14 uutta ok-tonttia, yksi rivitalotontti ja yksi pientalotontti, johon on mahdollista toteuttaa samalla tontilla pieniä 60 - 80 k-m² pientaloja. Jauhojärven rannassa on kaksi omarantaista tonttia ja yksi ns. kuivanmaan tontti. Onnelanrannan kunnallistekniikka on suunniteltu rakennettavaksi v. 2025.

Asemakaavoitettuja kerrostalotontteja kaupungin omistuksessa on keskustassa 5 kerrostalolle. Asemakaavoitettuja rivitalotontteja kaupungin omistuksessa on 8 tonttia. Yksityisen omistuksessa olevia rivitalotontteja on yhteensä neljä. Asemakaavoitettuja teollisuusalueita kaupungin omistuksessa on noin 7 hehtaaria. Liike- ja toimitilatonteiksi asemakaavoitettuja alueita on noin 4,5 hehtaaria. Karhukiven alueella voidaan lähivuosina ottaa käyttöön noin 18 ha uutta teollisuusaluetta.

RAKENTAMATTOMAT OMAKOTITALOTONTIT ASEMAKAAVA-ALUEELLA			
	Kunnallistekniikka valmiina	Kunnallistekniikka puuttuu	Yhteensä
Omistajana kaupunki	57	18	75
Omistajana yksityinen ym.	80	77	157
Yhteensä	137	95	232

Taulukko. Rakentamattomien omakotitalotonttien määrä asemakaava-alueella, tilanne 3/2022.

Maaseutualueen pientalorakentaminen jatkuu pääasiassa ranta-alueille täydennysrakentamisena muutaman pientalon vuosivauhdilla.

2 VUODEN 2024 TALOUSARVION JA VUOSIEN 2024 – 2026 TALOUSSUUNNITELMAN PERUSTELUT

2.1 YLEINEN TALOUDELLINEN KEHITYS

Kansantalouden kehitysnäkymät

Maailmantalouden elpyminen pandemiasta, Venäjän hyökkäyksestä Ukrainaan ja nopeasta inflaatiosta, etenee. Inflaatio on kokonaisuutena hidastunut, mutta pohjainflaatio on edelleen korkea monilla talousalueilla. Yhdysvalloissa koronnostot ovat ainakin toistaiseksi päättyneet, mutta Euroopassa niitä on jatkettu ainakin vielä syksyllä. Talous yskii Suomen tärkeissä vientimaissa kuten Ruotsissa ja Saksassa. Talous on sinitellyt Suomessakin palvelujen varassa ja työmarkkinatilanne on säilynyt vaakaana, mutta teollisuus ja rakentaminen ovat painuneet taantumaan.

Sodan jatkuminen ylläpitää kuitenkin yhä epävarmuustekijöitä. Viljan kuljetusvaikeudet nostavat ruuan hintaa ja lisäävät ruokapulaa heikommin kehittyvissä maissa. Venäjän sähköstä irtautuminen on Euroopassa edelleen kesken ja jännitteet Venäjän, ja länsimaiden kesken ovat edelleen kiristyneet. Talouteen orastavaa elpymistä ja maailmankaupan piristymistä povataan kuitenkin jo ensi vuodelle.

Suomeen on suunnitteilla merkittävä määrä tuulivoimainvestointeja ja sen tuottamaa halpaa ja puhdasta energiaa hyödyntäviä investointeja mm. vedyn ja teräksen tuotantoon. Tuotannollisten investointien näkymien odotetaan olevan poikkeuksellisen valoisia vihreään siirtymään liittyvien investointisuunnitelmien myötä. Toisaalla asuntorakentaminen on hyytynyt korkojen nopean nousun myötä. Rakentamista ylläpitää väivoin korjausrakentaminen ja muu kuin asuntorakentaminen. Rakennusinvestointien aallonpohja leikkaa tänä ja ensi vuonna tuntuvasti bkt-kasvua. Mikäli hintojen ja korkojen nousu jatkuu ennakoitua pidempään, se voi aiheuttaa ongelmia rakennus- ja kiinteistöyhtiöille, joiden konkurssit ja lopettamiset ovat lisääntyneet. Rahapolitiikan historiallisen nopea kiristäminen alkaa toden teolla purra kysyntään vasta kuluvan vuoden aikana.

Valtiovarainministeriön ennuste talouden kehitymisestä on muita ennusteita optimistisempi. Se perustuu energian ja raaka-aineiden halpenemiseen, kansalaisten ostovoiman kasvuun ja sen myötä yksityisen kulutuksen ja kysynnän kasvuun, korkojen alenemiseen ja työllisyyden kasvuun. Nykyinen taantuma tulkitaan tilapäiseksi, talouden suhdannekiertoon liittyväksi notkahdukseksi. Muiden talousennustajien katsauksissa on huomioitu se, että geopolitiittinen vastakkainasettelu ja korkojen nousun välityminen yritysten vientiponnistelujen lisäämiseen ja investointeihin saattavat kuitenkin aiheuttaa myös kielteisiä yllätyksiä.

Talouteen uskoa luovasta näkymästä huolimatta julkisyhteisöjen talouden todetaan sen sijaan myös valtiovarainministeriön mielestä olevan hyvin karu. Alijäämä jatkaa kasvuaan mikä vaikuttaa myös velan määrään läpi ennustejakson. Erityisesti valtionhallinnon ja hyvinvointialueiden talouden kääntäminen edellyttää menojen kasvun hidastamista ja tulojen kasvua. Uuteen hallitusohjelmaan on sisällytetty sopeutustoimia, jotka hyödyttävät valtion taloutta n. 2,6 mrd eurolla ja hyvinvointialueita n. 0,9 mrd eurolla. Siitä huolimatta valtion velkaantuminen ei taitu vaan käytännössä pysyy n. 9–10 mrd eurossa vuosittain. Työllisyyden, palkkasumman ja yksityisen kulutuksen kehittymiseen liittyvä epävarmuus tuottaa epävarmuutta julkisten tulojen ennakkointiin.

Taulukko 5: Tietoja ja arvioita kunnallistalouden kannalta keskeisten kokonaistaloudellisten muuttujien kehityksestä (lähde:Tilastokeskus, VM Taloudellinen katsaus syksy 2023)

	2020	2021	2022	2023**	2024**	2025**
Bruttokansantuote, mrd. euroa	238	251	269	282	291	303
Palvelut, määrän muutos, %	-2,9	4,3	3,2	1,9	1,2	1,6
Koko teollisuus, määrän muutos, %	-1,5	2,0	-1,3	-4,0	0,4	2,2
Työn tuottavuus, muutos, %	0,2	1,4	0,7	-0,2	1,2	1,3
Työlliset, muutos, %	-1,5	2,4	2,5	0,3	0,1	0,6
Työllisyysaste (15–64-vuotiaat), %	70,7	72,3	73,8	73,8	73,8	74,3
Työllisyysaste (20–64-vuotiaat), %	75,2	76,6	78,1	78,2	78,3	78,9
Työttömyysaste, %	7,7	7,7	6,8	7,1	7,2	7,0
Kuluttajahintaindeksi, muutos, %	0,3	2,2	7,1	6,2	2,2	1,7
Ansiotasoindeksi, muutos, %	1,9	2,4	2,4	4,3	3,5	3,3
Vaihtotase, mrd. euroa	1,3	1,0	-9,8	-3,8	-3,4	-4,1
Vaihtotase, suhteessa BKT:hen, %	0,5	0,4	-3,6	-1,4	-1,2	-1,3
Lyhyet korot (euribor 3 kk), %	-0,4	-0,5	0,3	3,5	3,6	3,0
Pitkät korot (valtion obligaatiot, 10 v), %	-0,2	-0,1	1,7	3,1	3,2	3,2
Julkisyhteisöjen menot, suhteessa BKT:hen, %	57,2	55,7	53,4	54,7	54,7	54,6
Veroaste, suhteessa BKT:hen, %	41,8	43,1	42,9	41,7	40,8	40,6
Julkisyhteisöjen rahoitusjäämä, suhteessa BKT:hen, %	-5,6	-2,9	-0,8	-2,4	-3,2	-3,4
Valtion rahoitusjäämä, suhteessa BKT:hen, %	-5,5	-3,2	-1,6	-3,3	-3,4	-4,2
Julkisyhteisöjen bruttovelka, suhteessa BKT:hen, %	74,7	72,5	72,9	74,2	76,8	78,9

Työllisyyskehitys

Työllisten määrä jatkoi kasvussa alkuvuonna, ja työllisiä on nyt enemmän kuin koskaan aiemmin. Työllisyys on kasvanut työmarkkinoiden ulkopuolisten aktivoituessa, mikä on nostanut osallistumisastetta. Työllisten määrän kasvu selittyy osittain osa-aikatyön lisääntymisellä, mutta myös kokoaikaisia työllisiä on ollut selvästi aiempaa enemmän. Pandemian aikana noussut pitkäaikaistyöttömyys lähti laskuun viime vuoden kesällä, mutta vuoden lopulla pitkäaikaistyöttömiä oli vielä huomattavasti enemmän kuin ennen pandemiaa. Kesällä pitkäaikaistyöttömien määrä on kääntynyt uudelleen kasvuun.

Loppuvuonna työllisten määrä vähenee seuraten heikosti kehittyvää taloutta. Työmarkkinat ovat jo viilentyneet, koska esimerkiksi avoinna olevia työpaikkoja on jo selvästi vähemmän kuin alkuvuonna. Näin myös työttömien määrä kasvaa tänä vuonna. Ennusteen mukaan työllisyys pysyy kuitenkin kohtuullisella tasolla tänä vuonna, ja työttömien määrä ei kasva pandemiavuosien 2020–2021 tasolle. Talouden kääntymässä selvemmin kasvuun ensi vuonna myös työllisten määrää lähtee uudelleen kasvuun. Vuosina 2024 ja 2025 työllisyys kasvaa, ja työttömien määrä vähenee. Ennusteen mukaan työttömyysaste on 6,4 prosenttia ja työllisyysaste 20–64-vuotiaiden ikäryhmässä 80,0 prosenttia vuonna 2025.

Viime vuonna työllisyys kohentui erityisesti palvelualoilla ja teollisuudessa. Rakenusalan työllisten määrä väheni selvästi vuoteen 2021 nähden ja oli vuoden lopussa edelleen laskussa. Myös kaupanalan työllisten määrä väheni jo selvästi loppuvuonna,

ja määrä on jatkanut supistumista alkuvuonna. Rakennusalalla työllisten määrä on pysynyt alkuvuonna rakentamisen heikosta tilanteesta huolimatta muuttumattomana. Lomautukset ovat kuitenkin kasvaneet alalla kesän aikana. Teollisuudessa kasvu jatkui alkuvuonna mutta kääntyi laskuun kesän lopulla. Myöskään palvelualojen työllisten määrä ei ole enää kasvanut kesän jälkeen. Näin ollen työllisten määrän ennustetaan laskevan kesän huipusta loppuvuonna.

Tehdyt työtunnit kasvoivat viime vuonna selvästi hitaammin kuin työllisten määrää. Työtuntien työllisyyttä hitaampaa kasvua selittää osittain osa-aikaisten työntekijöiden aiempaa suurempi osuus. Tehdyt tunnit kasvoivat vielä vuoden alussa, mutta kesän aikana tehtyjen tuntien määrä on kääntynyt laskuun. Rakentamisen tehdyt työtunnit ovat jatkaneet supistumistaan kuluvan vuoden ensimmäisellä vuosipuoliskolla.

Vuosien 2024 ja 2025 työllisyyden kasvu selittyy valtaosin sillä, että euroalueen ja Suomen talous kääntyy uudelleen selvemmin kasvuun rahapolitiikan kireyden höllentäessä, mutta työllisyyssennustetta nostavat myös hallitusohjelmassa esitetyt työmarkkinoihin kohdistuvat toimet. Ennusteen mukaan kaavailut toimet vaikuttavat työmarkkinoihin niin, että uusia työllisiä tulee sekä työttömistä että työvoiman ulkopuolelta.

Kuntatalouden kehitysnäkymät

Valtionvarainministeriön syksyllä 2023 julkaisemissa Kuntatalousohjelmissa on luonnehdittu kuntatalouden kehitysnäkymiä kattavasti.

Vuodesta 2023 alkaen kuntatalous tulee olemaan hyvin poikkeuksellinen niin menojen kuin tulojenkin kehityksen osalta, sote-uudistuksen seurauksena kuntien toiminnan kustannukset vähenevät ja käyttötalousmenoista siirtyy pois noin puolet. Toimintamenojen arvioidaan laskevan 56 % ja toimintatulojen 41 %. Vastaavasti valtionosuuksia, verotuloja ja veromenetysten korvauksia vähennetään koko maan tasolla siirtyviä kustannuksia vastaavasti. Kunnallis- ja yhteisöverotuloissa verotuloja leikkaava vaikutus ei näy vielä täysimääräisesti 2023. Valtionosuuksien kautta täsmäytetään kunnilta hyvinvointialueille siirtyneiden tulojen määrä. Muilta osin valtionosuuksien muutokset jäänevät hyvin maltilliseksi. Koko tarkastelujaksolla menojen arvioidaan pysyvän hieman tuloja suurempina. Painelaskelmien mukaan vuosikatteen ennakoidaan riittävän poistoihin, mutta toiminnan ja investointien rahavirran ennakoidaan olevan negatiivinen. Epätasapaino merkitsee sopeutuspainetta.

Seuraava kuntataloutta ravisteleva muutos tapahtuu vuoden 2025 alusta, kun kunnille muodostuu työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä uusi valtionosuustehtävä. Pääosa TE-toimistojen henkilö-, työnantaja- ja yrityspalveluista sekä näiden palveluiden hankintatehtävät siirtyvät valtiolta kunnille. Kunnat puolestaan muodostavat uudet työllisyysalueet tehtävien hoitamiseksi.

Hallitusohjelmaan on sisällytetty valtion ja hyvinvointialueiden toimintaa hyödyttäviä sopeutustoimia, mutta vastaavanlaiset kuntia hyödyttävät toimet ovat vähäisiä. Toisaalta kuntiin ei ole kohdistumassa myöskään isoja leikkauksia, mutta valtionosuuksien indeksikorotuksiin tehdään 1 %-yksikön jarru vuosille 2024–2027. Perusopetusta on tarkoitus vahvistaa ja kohdistaa määrärahoja tasa-arvon edistämiseen esi- ja perusopetuksessa. Toimintaedellytysten vahvistamiseksi käynnistetään normituksen keventämishjelma ja kiinteistöverotuksen uudistamista on tarkoitus jatkaa. Kuntien kiinteistökantaan kohdistuu sote-uudistuksen jälkeen ”kiinteistötsumami”, kun hyvinvointialueiden vuokrausvelvoite päättyy. Tämä kiristää etenkin pienten kuntien tilannetta.

Palvelutarpeen ennakoiva suunnittelu ja investointien tarveharkinta korostuu. Uusia alueellisia ratkaisuja sekä tuottavuutta ja tehokkuutta lisäävien uudistusten tarve säilyy edelleen. Mahdollisuudet tasapainottaa taloutta ovat kuitenkin kaventuneet; suurin osa palveluista kohdistuu varhaiskasvatukseen ja opetukseen.

Kunnallisveroprosenttiin kohdistuu nousupaineita kaikissa kuntakoryhmissä. Kehyskauden lopulla negatiivisen vuosikatteen kuntia arvioidaan olevan 26. Rakennuskannan ikä, infrarakentaminen, muuttoliike ja vihreä siirtymä luovat edelleen investointipaineita, vaikka investointien nopeimman kasvuvaiheen ennakoitiinkin jo olevan kunnissa takanapäin. Lainakanta kasvaisi 5,2 mrd. eurolla vuodesta 2023 vuoteen 2027. Kohonneet hinnat ja varsinkin kasvava korkotaakka vaikuttavat kuitenkin investointihalukkuuteen myös kunnissa.

Vuosina 2024–2027 kuntatalouden toimintamenojen ennakoidaan kasvavan keskimäärin n. 3,1 % vuodessa. Kasvu aiheutuu pääasiassa hintojen noususta. Sote-uudistuksen jälkeen kuntatalouden kustannuksista suurin osa syntyy varhaiskasvatuksen ja opetuspalveluiden järjestämisestä. Toimintatulojen ennakoidaan kasvavan vastaavana aikana keskimäärin n. 1,4 % vuodessa. Verotulojen ennakoidaan laskevan -5,0 % vuonna 2024, koska sote-uudistuksen vaikutuksen uusi taso verokertymissä näkyy viiveellä. Verotulojen kasvuksi ennakoidaan keskimäärin noin 3,2 % vuosina 2025–2027.

Kuntien verotulojen kehitys

Kuntien verotulojen arvioidaan olevan vuonna 2023 yhteensä 14,6 mrd. euroa ja ne alenisivat edelliseen vuoteen verrattuna n. 45 %. Kunnallisveroprosentteja alennettiin kaikissa kunnissa yhtä suurella 12,64 prosenttiyksiköllä. Yhteisöverossa muutos supisti verotuottoa vajaan kolmanneksen. Soten vaikutus näkyy kuitenkin täysimääräisenä sekä kunnallisverossa että yhteisöverossa vasta vuodesta 2024 alkaen kertymis- ja tilitysrytmin takia. Tällöin verotulojen kokonaismäärään ennakoidaan n. -5,0 %:n supistuminen. Hallitusohjelmaan sisältyvät veromuutokset ja tulo- ja työllisyyskehitys voivat muuttaa kunnallisveron tuoton ennusteita. Vastaavasti suhdanneherkässä yhteisöverossa voivat muutokset yritysten tuloksissa ja talouskasvussa aiheuttaa merkittäviä muutoksia kertymään. Kiinteistöveron arvostusmenetelmät maapohjien ja rakennusten osalta uudistetaan ja kiinteistöveroprosenttien alarajoja on tarkoitus nostaa. Nämä on jälleen palautettu hallitusohjelmassa uuteen valmisteluun ja ensimmäisessä vaiheessa maapohjan verotus eriytetään 2024 alkaen yleisestä kiinteistöverosta. Voimaan tulleen kaivosveron käyttöönotto lisää kuntien verotuloja vuodesta 2025 alkaen. Verotulojen kokonaiskehitystä on ennakoitu vuodesta 2025 alkaen n. 3,2 %:n vuosikasvuilla, mutta heikenneet talousennusteet voivat taittaa kasvunustetta.

Vuodesta 2024 kunnallisveron korotuspaine alkaa kasvaa yli 20 000 asukkaan kunnissa n. 0,7 %-yksikköön ja vuoteen 2026 mennessä korotuspaine on kasvanut tässä kuntakokoluokassa jo 1,2 %-yksikköön. Vuonna 2026 suurin laskennallinen korotuspaine, 2,3–2,9 %-yksikköä, on pienissä alle 5000 asukkaan kunnissa. Näiden tilannetta vaikeuttaa se, että veroprosentit ovat jo lähtökohtaisesti korkeita. Suurimmassa yli 100 000 asukkaan kuntakoryhmissä korotuspaineen on arvioitu pysyttelevän 0,3–0,6 %-yksikössä.

Kuntien valtionapujen kehitys

Kuntien saamat valtionavut ovat edellisvuoden tasolla eli 2024 yht. n. 5,1 mrd. euroa, josta peruspalvelujen valtionosuus on n. 2,5 mrd. euroa. Valtionosuuksiin tehdään 2 %:n indeksikorotus, joka sisältää indeksileikkausta 1 %. Keskimääräinen valtionosuusprosentti laskee 22,09 prosentista 21,92 prosenttiin 2024. Opetus- ja kulttuuri-toimen valtionosuudet pysyvät koko kehyskauden n. 1,2 mrd. eurossa. Kustannustenjaon tarkistusta ei tehdä lainkaan vuosina 2023–2024. Sote-siirtolaskelmiin liittyvät tarkistukset vuoden 2022 lopullisista tilinpäätöksistä valtiovarainministeriön pyytämine tarkistustietoineen tehdään valtionosuuksien kautta. Lopullisiksi muutetaan sote-muutosrajoitin ja järjestelmämuutoksen tasaus vuodesta 2024 eteenpäin. Vuodesta 2025 alkaen valtionapuja nostaa TE-palvelujen järjestämistä vastuun 16 siirto kunnille ja siihen liittyvä kuntien työttömyysturvan rahoitusosuuden kasvattaminen. Uudistukseen liittyvät siirrot tarkentuvat vuoden 2025 valtion talousarvioesityksen yhteydessä. Valtionosuuksien on tämän jälkeen arvioitu n. 2 %:n kasvu.

2.2 TALOUSARVION SÄÄNNÖSPOHJA

Kuntalain 110 pykälän mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä kolmea tai useampaa vuotta koskeva taloussuunnitelma, jonka ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi. Samaa pykälää on koottu talousarvion käsitteilyä, hyväksymistä, velvoittavuutta, sisältöä ja rakennetta sekä talousarvioperiaatteita koskevat säännökset.

Kuntalaki pyrkii parantamaan suunnittelun asemaa kunnan päätöksenteossa toiminnan ja talouden ohjauksena. Kuntalain mukaisessa taloussuunnittelussa korostetaan toiminnan ja talouden tiivistä yhteyttä, taloudellisten resurssien merkitystä sekä suunnittelun realistisuutta. Lain mukaan talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan.

Kuntalain 110 pykälän 2 momentin säännöksessä korostetaan sitovien tavoitteiden asettamista ja niiden seurannan merkitystä talouden ohjauksessa ja kytkemistä määrärahoihin ja talousarvioihin. Säännös edellyttää valtuuston sitoutumista asettamiinsa tavoitteisiin. Valtuuston tulee osoittaa tavoitteiden saavuttamiseen tarvittavat voimavarat koko suunnittelukaudelle.

Kuntalain mukaan kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvio ja -suunnitelma sitovat toimielimiä ja henkilöstöä ja ovat samalla näiden valvonnan välineitä.

Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

Talousarviolla ja -suunnitelmalla on kaksi näkökulmaa, jotka määräävät myös suunnitelman rakenteet:

1. toiminnan ohjauksen näkökulma, jota palvelee käyttötalousosa ja investointiosa sekä
2. kokonaistalouden näkökulma, jota palvelee tuloslaskelmaosa ja rahoitusosa.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena, jos talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää. Jos taseen alijäämää ei saada katetuksi suunnittelukautena, taloussuunnitelman yhteydessä on päätettävä yksilöidyistä toimenpiteistä

(toimenpideohjelma), joilla kattamaton alijäämä katetaan valtuuston erikseen päättämänä kattamiskautena (alijäämän kattamisvelvollisuus).

Määrärahat ja tuloarviot on otettu talousarvioon bruttomääräisinä. Vuoden 2024 osalta kaupunginhallituksen antama raami on annettu sitovana ulkoisten tulo- ja kuluerien osalta.

Kirjanpito ja tilinpäätös

Kuntalain 112 pykälän mukaan vuoden 1997 alusta kunnan kirjanpitovelvollisuudesta, kirjanpidosta ja tilinpäätöksestä on sen lisäksi, mitä kuntalaissa säädetään, soveltuvin osin voimassa, mitä kirjanpitolaissa säädetään. Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto antaa ohjeita ja lausuntoja kirjanpitolain ja kuntalain soveltamisesta. Kun kunnissa ja kuntayhtymissä siirryttiin soveltamaan kirjanpitolakia, otettiin samalla käyttöön suunnitelman mukaiset poistot. Käyttöomaisuuden hankintameno aktivoidaan ja kirjataan suunnitelman mukaan vaikutusaikanaan poistona kuluksi. Poiston ensisijaisena tehtävänä on jaksottaa hankintameno vuotuisiksi kuluksi. Suunnitelman mukaiset poistot esitetään myös talousarvion tuloslaskelmaosassa.

Kirjanpitolain mukaan menot ja tulot on jaksotettava suoriteperusteen mukaisesti. Myös talousarviossa määrärahat ja tuloarviot esitetään suoriteperusteen mukaisina. Talousarviossa esitetään talousarviovuoden suunnitelman mukaiset poistot. Seuranassa talousarvion tuloslaskelmaosasta laaditaan kaksi toteutumisvertailua, toisessa sisäiset erät ovat mukana ja toisessa ne on eliminoitu. Käyttötalouden toteutumisvertailussa sisäiset erät ovat mukana.

2.2.1 Talousarvion sitovuus

Kuntalain 110 pykälän mukaan kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Siihen tehtävistä muutoksista päättää valtuusto. Talousarvion noudattaminen on mahdollista vain, jos jokainen määrärahojen käytöstä vastaava henkilö tuntee talousarvion toteuttamisesta annetut määräykset, perustelut ja ohjeet. Toimialajohtajien tulee huolehtia siitä, että kaikilla talousarviomäärärahojen hyväksymiseen oikeutetuilla henkilöillä ja määrärahojen käytöstä vastaavilla henkilöillä on riittävä perehtyneisyys määrärahojen käyttöön ja hyväksyntään.

Kaupunginvaltuusto määrää, että käyttöomaisuushankintojen aktivointiraja on 10.000 euroa. Tätä pienemmät hankinnat kirjataan suoraan vuosikuluiksi ja 10.000 euron tai sen yli olevat hankinnat aktivoidaan ja niistä tehdään vuosittain poistosuunnitelman mukaiset poistot ohjeiden mukaisesti.

Käyttötalouden osassa valtuusto myöntää määrärahat ja tuloarviot bruttomääräisinä toimialoittain ja asettaa myös toimialojen toiminnalliset tavoitteet. Investointiosassa määrärahat myönnetään toimialoittain hankkeittain. Rahoitusosassa määrärahat myönnetään rahoitusryhmittäin tai hankeryhmittäin.

Käyttötalouden määrärahat sitovat toimielimiä valtuustoon nähden toimialatasolla. Samoin toimielin on vastuussa tulojen kertymisestä toteutumasta ja talousarviossa vahvistettujen tavoitteiden toteutumisesta. Työllistämistuella palkatun henkilöstön palkkaus tapahtuu elinvoima- ja työllisyyspalveluihin varattujen määrärahojen puitteissa. Työllistämistuella palkattavan henkilöstön rekrytoinnista tekee päätökset ensisijaisesti hallintojohtaja ja hänen estyneenä ollessaan kaupunginjohtaja.

Avustuskohtaan varattuja määrärahoja ei voida käyttää muihin tarkoituksiin ilman kaupunginvaltuuston päätöstä.

Rahoitusosan määrärahat sitovat valtuustoon nähden rahoitusryhmittäin.

Investointiosan määrärahat sitovat valtuustoon nähden yli 150.000 euroa hankkeittain ja muut hankeryhmittäin. Investointimenojen määrärahat esitetään bruttoperiaatteella, jolloin mahdollinen rahoitusosuus tai omaisuuden luovutustulo merkitään erikseen.

Mikäli talousarvion sitoviin perusteluihin on tulosalueen tai hankkeen kohdalla annettu talousarviomäärärahan käytöstä em. yksityiskohtaisempi määrittely, ei sitovista perusteluista voi poiketa ilman kaupunginvaltuuston päätöstä.

Talousarvioasetelmalla on annettu laajat valtuudet toimielimille määrärahojen käytössä. Määrärahojen ylitysoikeusanomuksiin suhtaudutaan erittäin pidättyvästi. Tämä tulee ottaa huomioon jo määrärahojen käyttösuunnitelmia laadittaessa ja suhteuttaa toiminta annettuihin resursseihin. Mikäli talousarviovuoden aikana havaitaan määrärahojen riittämättömyys tai ennakoidaan tuloarvioiden jäävän talousarvioon merkittävä pienemmiksi, tulee toiminta sopeuttaa määrärahoihin ensisijaisesti toimintoja supistamalla tai tehostamalla.

Kaupunginvaltuuston hyväksytyä talousarvion kukin toimielin laatii käyttösuunnitelman, jolla toimielimet jakavat määrärahat ja tuloarviot taloudellisen toimivallan siirtämisen ja toiminnan tulosten vastuun kannalta tarkoituksenmukaisiin tulosyksiköihin. Samalla toimielimet asettavat valtuuston määrittelemien tavoitteiden kanssa yhdenmukaiset tarkennetut tavoitteet palvelualueittain (tulosyksiköittäin). Nämä tavoitteet ovat sitovia toimielimittäin.

Edelleen ko. toiminnasta vastaavat viranhaltijat voivat jakaa toimielimien vahvistamien tulosyksiköiden osamäärärahat, osatuloarviot ja osatavoitteet edelleen pienempiin ja tarkempiin osiin. Jokaisen toimielimen on annettava kaupunginhallitukselle tiedoksi oma käyttösuunnitelmansa. Kaupunginhallituksella on oikeus siirtää ratkaistavakseen toimielimen tekemä käyttösuunnitelmapäätös. Käyttösuunnitelmasta on käytävä selville ko. tulosalueen alaisten määrärahojen hyväksyjät tulosyksiköittäin.

Talousarviokirjaan on merkitty toimielin ja toimielinten alaiset viranhaltijat, jotka ovat valtuutettuja toiminnalle asetetuista tavoitteista sekä siitä, että menoja ei ylitetä ja asianomaiselle toimielimelle tulevat tulot toteutuvat. Tavoitteiden ja määrärahojen toteutumista seurataan kaupungin talousohjeen mukaisesti.

Toimialojen tulee vuosittain päättää, ketkä viranhaltijat ovat oikeutettuja hyväksymään laskut ja missä rajoissa.

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIoidEN YHTEENVETO

	Sitovuus 1)	Määrärahat	Tuloarviot
KÄYTTÖTALOUSOSA			
Keskusvaalilautakunta	B	53.000	25.000
Tarkastuslautakunta	B	20.000	
Elinvoima –ja hallintopalvelut	B	8.545.800	1.167.200
Kasvun ja oppimisen palvelut	B	11.487.900	785.700
Tekniset palvelut	B	4.537.700	3.568.600

TULOSLASKELMAOSA			
Verotulot	B		15.400.000
Valtionosuudet	B		5.700.000
Korkotulot	B		180.000
Muut rahoitustuotot	B		950.000
Korkomenot	B	680.000	
Muut rahoitusmenot	B		
Satunnaiset erät			
INVESTOINTIOSA			
<i>Kaupunginhallitus</i>			
Maa-alueet	B	30.000	20.000
Osakkeet ja osuudet	B	10.000	
Irtain omaisuus	B	110.000	
<i>Kasvu ja oppiminen</i>			
Irtain omaisuus	B	90.000	
<i>Tekninen lautakunta</i>			
Muut pitkävaikutteiset menot	B		
Hallinto –ja laitosrakennukset	B	1.395.000	
Tehdas –ja tuotantorakennukset	B	2.240.000	1.400.000
Muut rakennukset	B	270.000	
Liikenneväylät	B	840.000	
Puistot ja muut yleiset alueet	B	55.000	
Irtain omaisuus	B	65.000	
RAHOITUSOSA			
Antolainauksen muutokset			
Antolainauksen lisäykset	B		
Antolainauksen vähennykset	B		
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B		2.900.000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	1.900.000	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	B		
Oman pääoman muutokset	B		
Vaikutus maksuvalmiuteen			
TALOUSARVION LOPPUSUMMA		32.329.400	32.096.500

1) N=sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio, B=bruttomääräraha/-tuloarvio

2.2.2 Kustannuslaskennalliset ja sisäiset erät

Talousarviomäärärahojen ulkopuolella on käsitelty kustannuslaskennalliset sekä sisäiset erät. Kustannuslaskennalliset erät eivät määrärahan tavoin sido hallintokuntia, vaan ovat talousarviossa suoritekustannusten ja tunnuslukujen laskemista varten. Kustannuslaskennallisina erinä kaupungin talousarviossa käsitellään keskushallinnon palvelut, arvonlisävero sekä käyttöomaisuuden poistot.

Sisäiset ja laskennalliset erät on budjetoitu ja toimialojen tulee käyttää niitä muun muassa yksikkökustannusten ja sisäisen laskennan osalta. Vuoden 2024 aikana laaditaan kohdentamisperiaatteet laskennallisten erien osalta.

2.2.3 Tavoitteet ja tunnusluvut

Kuntalain 110 pykälän mukaan talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään sekä kunnalle että kuntakonsernille toiminnan ja talouden tavoitteet siten, että talousarvio ja -suunnitelma toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan.

Toiminnallinen tavoite on valtuuston talousarviossa toimielimelle tehtäväkohtaisesti asettamaa määrärahan tarkoitusta, palvelutuotannon määrää tai laatua tai toiminnan kehittämissuuntaa ohjaava tavoite.

Toiminnallisten tavoitteiden asettamisessa käytetään määrä-, laatu-, taloudellisuus- ym. tavoitteita sen mukaan, mitä eri tehtävissä katsotaan tarkoituksenmukaiseksi ja on mahdollista käyttää. Tavoitteet johdetaan tehtävän toiminta-ajatuksesta ja asetetaan tunnuslukuina, mikäli suinkin mahdollista. Tavoitteet voidaan asettaa myös sanallisesti.

Talousarvion hyväksymisen yhteydessä päätetään siitä, mitkä toiminnalliset tavoitteet ovat sitovia.

Kun tavoite hyväksytään talousarvioon, sitoo se valtuustoa alempia viranomaisia samalla tavalla kuin määräraha. Talousarviossa hallitus tai lautakunta voi esittää sitoviksi tarkoitettujen tavoitteiden lisäksi perusteluina ja informaationa muita tavoitteita, jotka ovat ohjeellisia ja mm. esittäjän omaa toimintaa ohjaavia.

Talousarvioon hyväksytään sitoviksi toiminnan mitattavissa olevat tavoitteet. Yhden määrärahan tai tuloarvion yhteydessä voi olla yksi tai useampia sitovia toiminnan tavoitteita. Tilinpäätökseen liittyvässä talousarvion toteutumisvertailussa verrataan toteutunutta toimintaa valtuuston hyväksymiin tavoitteisiin. Kunnan tehtävät on hoidettava taloudellisesti ja järkevästi siten, että vastuu toiminnallisista ja taloudellisista tuloksista on selkeää.

Toiminnallisen ja taloudellisen vallan ja vastuun hajauttaminen ovat välttämättömiä joustavan ja tuloksellisen toiminnan edellytyksiä. Vastuu toiminnallisista ja taloudellisista tuloksista on jokaisella yksiköllä ja yksilöllä. Lähinnä tehtäviä ja toimivaltaa koskevalla hallintosäännöllä määrätään toimivalta ja vastuut. Suunnitelmilla osoitetaan talouden tavoitteet.

Konserniyhtiöiden toiminnalliset tiedot ovat valtuustoon nähden informatiivisia. Valtuuston päätettäväksi esitetään yhtiöiden tavoitteet, jotka on merkitty valtuustoon nähden sitoviksi.

TALouden TASAPAINOTUS

Alijäämän kattamisvelvollisuus

Kuntalain taloutta koskevia säännöksiä on muutettu 1.5.2015 voimaan tulleessa uudessa kuntalaissa (410/2015). Muun muassa alijäämän kattamisvelvollisuutta koskevaa sääntelyä on tiukennettu ja alijäämän kattamisvelvollisuus on ulotettu kuntayhtymiin, kriisikuntamenettelyä koskevaa sääntelyä on uudistettu ja konserninäkökulmaa on korostettu kunnan toiminnan ja talouden suunnittelussa ja raportoinnissa. Säännösmuutoksilla on pyritty korostamaan kunnan vastuunkantoa ja turvaamaan toiminnan taloudellinen kestävyys pitkällä aikavälillä.

Alijäämän kattamisvelvollisuutta koskevaa sääntelyä on tiukennettu niin, että alijäämä tulee kattaa määräajassa eikä kattamista voida enää siirtää erillisellä toimenpideohjelmalla katettavaksi taloussuunnitelmavuosien yli. Samalla erillisestä toimenpideohjelmasta luovutaan ja yksilöidyt tasapainottamistoimenpiteet hyväksytään jatkossa taloussuunnitelmassa.

Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien (110.3 §). Määräaikaa sovelletaan ensimmäisen kerran vuoden 2015 tilinpäätökseen kertyneeseen alijäämään, jolloin alijäämän tulee olla katettuna vuoden 2020 tilinpäätöksessä (148.1 §). Alijäämän kattamisvelvollisuus koskee vain kunnan tai kuntayhtymän taseeseen kertynyttä alijäämää, ei konsernitaseen alijäämää.

Vuoden 2020 tilinpäätöksestä alkaen koskevat uudet kuntalain 118 §:n 3 ja 4 momentin ns. kriisikuntakriteerit (Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely) joiden raja-arvoja sovelletaan ensimmäisen kerran vuonna 2022 (tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien).

Kaupungin tilinpäätös 2022

Suonenjoen kaupungin vuoden 2022 tilinpäätös oli noin 1,1 milj. euroa ylijäämäinen. Taseessa olevaa kumulatiivista ylijäämien puskuri nousi yli 8,9 milj. euroon.

Tulopohjan kasvu oli keskeinen tekijä ylijäämäiseen tulokseen vuodelta 2022. Veroperusteinen (verotulot ja valtionosuudet) rahoitus kasvoi yhteensä yli +1,2 milj. euroa vuoden takaisesta ja rahoituksen osalta vuosi 2022 oli plusmerkkinen yli 0,7 milj. euroa. Alhainen korkotaso säilyi vielä vuonna 2022. Ukrainan sodan ja inflaation kasvun myötä korkotaso on nousussa.

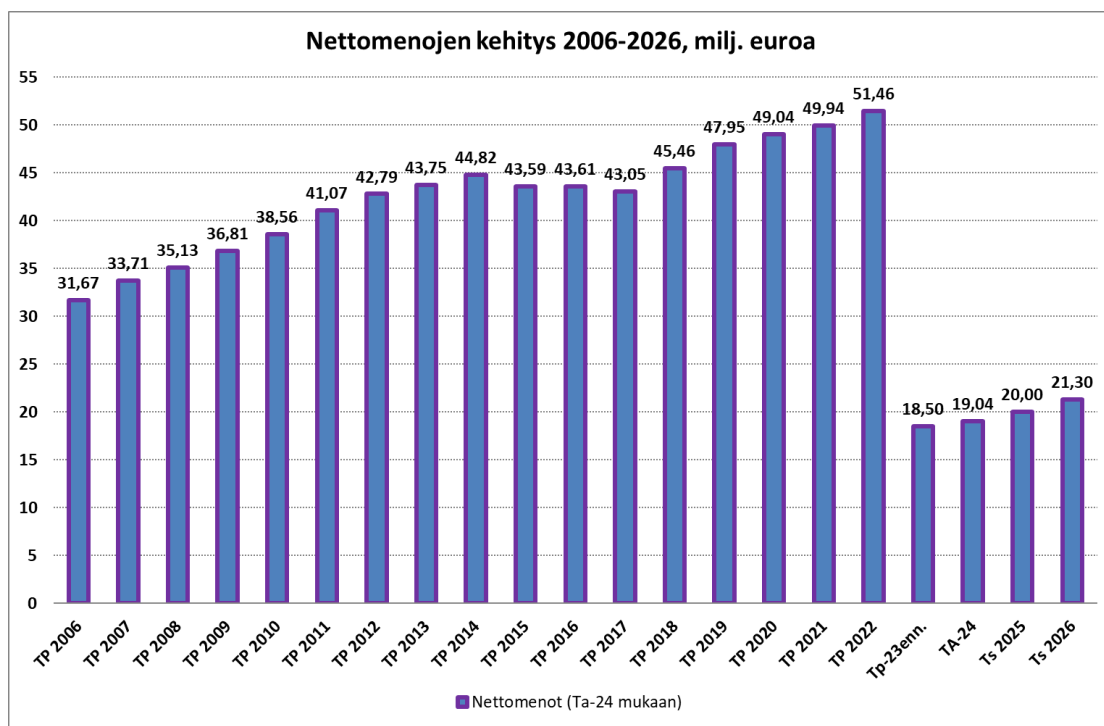
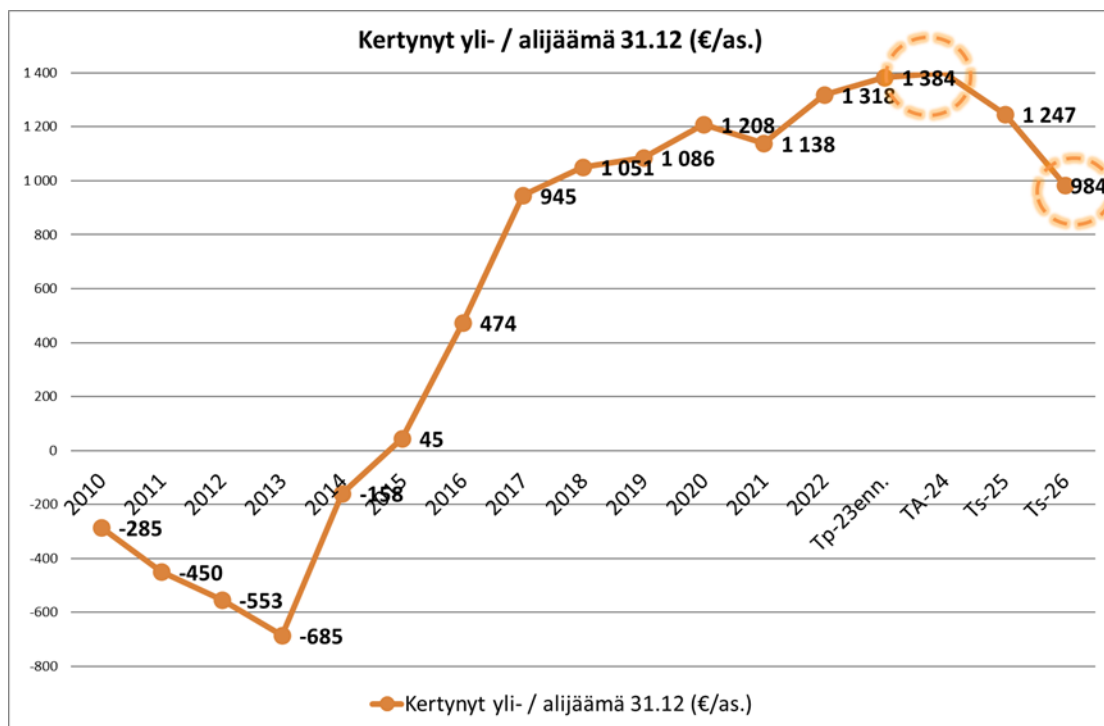
Lisäksi terveydenhuollon ja sosiaalipalvelujen menot olivat erittäin maltillisessa kasvussa. Terveydenhuollon menot olivat vastaavalla tasolla kuin vuonna 2021. Ja sosiaalipalvelujen menot nousivat ainoastaan +0,2 milj. euroa eli +1,1 prosenttia vuoden takaisesta.

Vuosikatetta muodostui yli 3,4 milj. euroa. Tämä oli liki 0,5 milj. euroa suurempi kuin vuonna 2021. Suunnitelman mukaiset poistot olivat 2,4 milj. euroa.

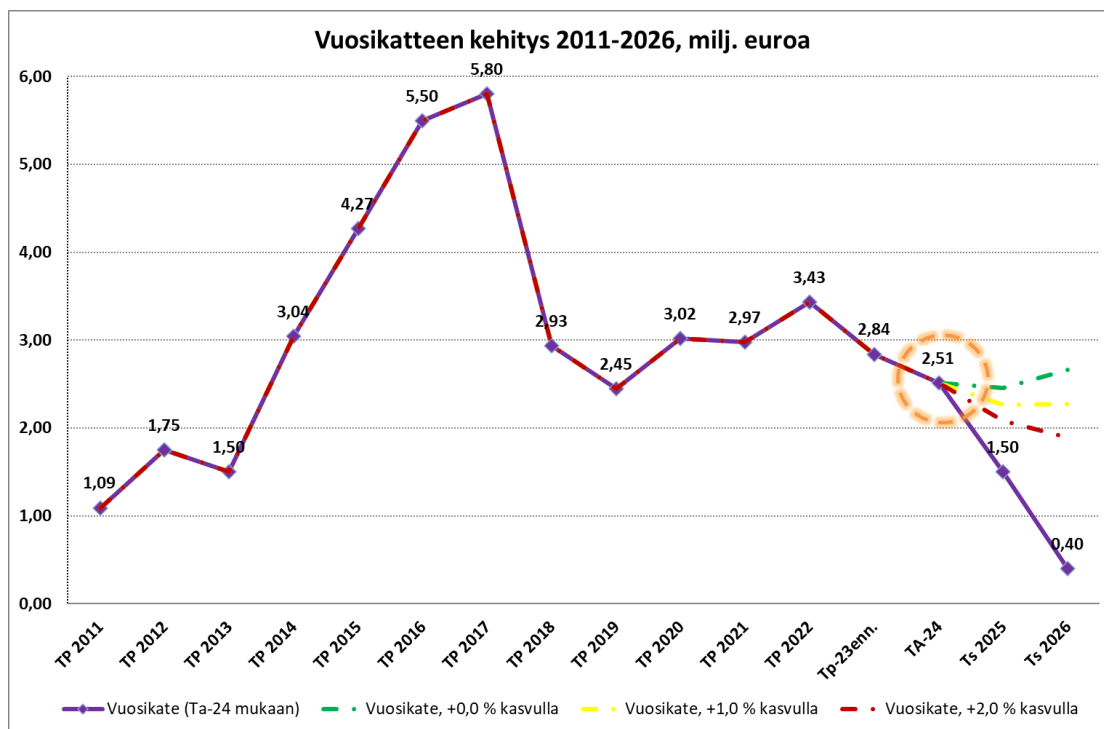
Uutta pitkäaikaista lainaa ei nostettu lainkaan vuoden 2022 aikana. Lainoja maksettiin takaisin 1,8 milj. euroa. Lainakanta oli vuoden 2022 lopussa 20,6 milj. euroa, mikä on noin 3.040 euroa / asukas.

Vuoden 2022 brutto investointimenot olivat noin 1,2 milj. euroa.

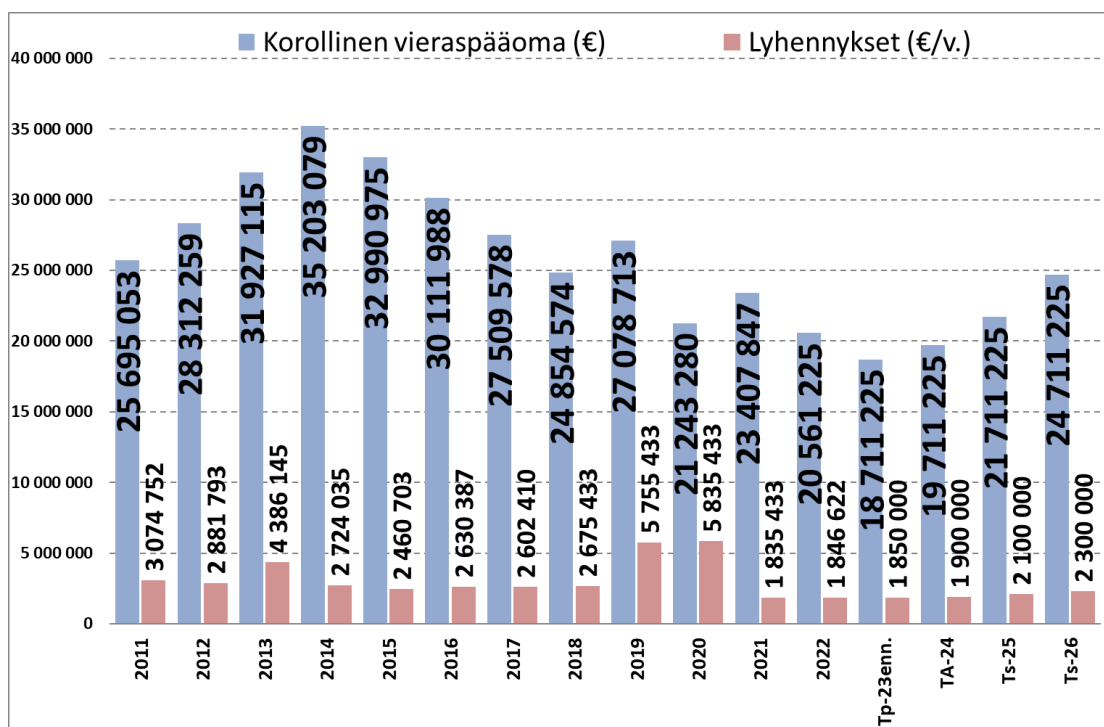
Taseessa olevaa kumulatiivista ylijäämien puskuria on tulevaisuutta ajatellen noin 8,9 milj. euron verran.

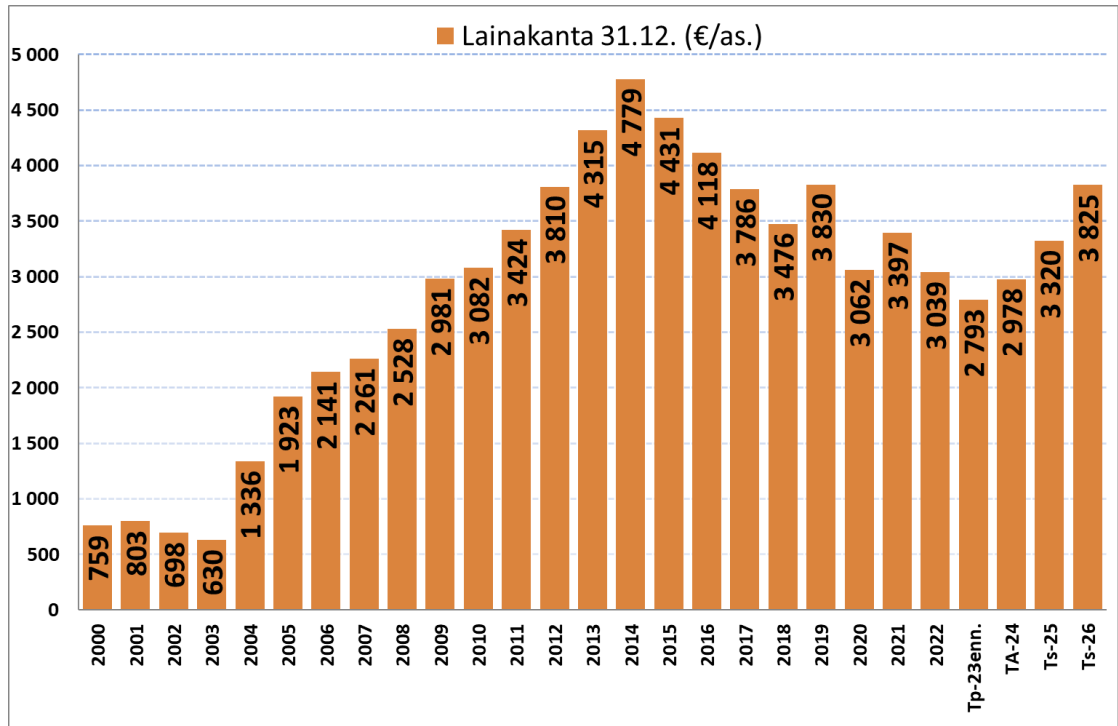

Kaupungin vuosikate on pysynyt vuosien 2014-2022 aikana +2,5 milj. euron tasossa tai sen yli. Tämä on mahdollistanut maltillisten investointien toteuttamisen tulo-rahoituksen turvin.

Kaupungin velkaantuminen taitui jo vuoden 2015 aikana ja maltillinen investointitaso ja kulutason hillintä taittoivat kaupungin velkaantumista entisestään. Vuosien 2015-2022 aikana ei ole juurikaan nostettu pitkäaikaista lainaa. Velkoja on pystytty lyhentämään yhteensä liki 15,0 milj. eurolla.

Arvio tulevasta kehityksestä

Tulevien vuosien keskeiset haasteet tulevat olemaan kaupungin tulopohjassa tapahtuvat muutokset sekä kustannustason nousu. Toimenpiteiden kohdentuminen tulee näin ollen kohdentua rakenteiden ja toimintaprosessien uudistamiseen sekä ja palvelujen tason sopeutumiseen niin määrän kuin palvelujen laadun osalta.

Suonenjoen kaupungin osalta valtionosuudet tulevat merkittävästi pienenemään vuodesta 2025 lukien. Muutos johtuu muun muassa hyvinvointialueiden sekä kuntien keskinäiseen rahoitukseen sovitusta vuoden 2022 verotuksen vaikutuksesta, missä kuntien valtionosuuksia sopeutetaan valtion suuntaan. Leikkaukset ovat kuntien osalta tasasuuruiset (euroa/asukas) ja jaksottuvat vuosille 2025-2027. Lisäksi kaupungin myönteisesti kehittynyt yhteisöveron jako-osuuden kasvu leikkaa valtionosuuksien kautta kaupungille kohdennettavaa verotulojentasausta. Vaikutus ajoittuu vuodesta 2025 eteenpäin.

Lisäksi vuoden 2025 osalta TE-palvelut siirtyvät kuntien vastuulle kustannuksineen ja niiden rahoittamiseen tuleva valtionosuus vahvistetaan ennen palvelujen tuottamisen aloittamista, millä tulisi kattaa syntyvät kustannukset. Vastaavien uudistusten osalta 100 prosentin kustannusten kattaminen ei ole pääsääntöisesti toteutunut. Lisäksi tuleva palvelun tarve voi merkittävästi vaikuttaa syntyviin kustannuksiin. Vuoden 2026 alusta kaupungin SoTe-kiinteistöjen vuokraus päättyy ja palvelujen tarvitsemat SoTe-kiinteistöt tulee vuokrattavaksi yhtiön kautta, joka siis heikentää emon taloudellista asemaa ja teknisten palvelujen käyttötaloutta.

Suonenjoen kaupungin talouden kehityksestä ja uudistusten vaikutuksista on laadittu ulkopuolisen asiantuntijan (FCG) laatima painelaskelma. Ko. laskelmat on esitelty kaupunginvaltuutetuille 8.11.2023. Selvityksen perusteella muun muassa kuntaan hyvinvointialue uudistuksen myötä jäävien palvelujen asukaskohtainen kustannus on kasvanut Suonenjoella vuodesta 2017 vuoteen 2022 noin +33 prosenttia. Tämä on

merkittävästi enemmän kuin kaupungin silloisten SoTe-kustannusten kasvu oli vastaavalle ajanjaksolle.

Suonenjoki							
Nettokäyttökulut (1000€)	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Δ 2017–2022
Kuntaan jääneet palvelut	15 660	16 818	17 250	16 877	19 425	19 331	23 %
Hyvintointialueille siirtyneet	29 791	30 936	32 974	34 477	34 036	34 490	16 %
Siirtyneiden osuus, %	66 %	65 %	66 %	67 %	64 %	64 %	

Painelaskelmien perusteella kaupungin vuosikate kääntyy negatiiviseksi vuonna 2027 ja taseessa oleva kumulatiivinen ylijäämä (n. 9 milj. euroa) on kääntynyt alijäämäksi jo vuonna 2028. Selkeästi ennakoitua aikaisemmin.

Suonenjoki	Trendi		956 <- "verohäntä"							
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Asukasluku	6 891	6 763	6 675	6 596	6 520	6 448	6 381	6 313	6 249	6 190
Veroprosentti	21,75	21,75	9,11	9,10	9,10	9,10	9,10	9,10	9,10	9,10
Toimintakate 1000 e	-49 948	-51 462	-18 600	-18 998	-20 529	-21 273	-22 033	-22 593	-23 180	-23 799
Toimintakatteen muutos 1000 e	-1 514		32 862	-398	-1 531	-744	-760	-561	-587	-619
...muutos %:ia		3,0 %	-63,9 %	2,1 %	8,1 %	3,6 %	3,6 %	2,5 %	2,6 %	2,7 %
Tuloverotulo 1000 e	21 506	22 058	11 226	10 839	11 051	11 265	11 585	11 909	12 250	12 609
Kiinteistövero 1000 e	1 845	1 909	2 056	2 113	2 146	2 180	2 214	2 249	2 284	2 320
Osuus yhteisöveron tuotosta 1000 e	2 822	2 736	2 447	2 546	2 747	2 804	2 889	2 975	3 064	3 156
Verotulot yhteensä 1000 e	26 174	26 702	15 729	15 498	15 945	16 250	16 687	17 134	17 599	18 086
Valtionosuudet 1000 e	26 239	27 447	5 025	5 783	5 612	5 538	5 406	5 425	5 381	5 510
...muutos 1000 e		1 208	-22 423	758	-171	-74	-132	19	-44	129
...muutos %:ia		4,6 %	-81,7 %	15,1 %	-3,0 %	-1,3 %	-2,4 %	0,4 %	-0,8 %	2,4 %
Verorahoitus yhteensä 1000 e	52 413	54 150	20 754	21 280	21 557	21 787	22 093	22 559	22 980	23 596
...muutos 1000 e		1 737	-33 396	526	277	231	305	466	421	616
...muutos %:ia		3,3 %	-61,7 %	2,5 %	1,3 %	1,1 %	1,4 %	2,1 %	1,9 %	2,7 %
Käyttökate 1000 e	2 465	2 688	2 154	2 282	1 028	515	60	-35	-200	-203
Rahoitustuotot ja -kulut 1000 e	503	742	745	482	213	-209	-450	-557	-674	-797
Vuosikate 1000 e	2 967	3 430	2 899	2 764	1 241	306	-390	-592	-874	-1 000
Poistot 1000 e	3 512	2 359	2 400	2 271	2 364	2 806	3 092	3 053	3 015	2 977
Satunnaiset tulot ja menot 1000 e	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0
Yli-/allijäämä 1000 e	-545	1 074	499	493	-1 123	-2 500	-3 482	-3 645	-3 888	-3 977
Kumulatiivinen jäämä 1000 e	7 841	8 915	9 415	9 908	8 785	6 285	2 803	-842	-4 731	-8 708
Kumulatiivinen jäämä eur/as	1 138	1 318	1 410	1 502	1 347	975	439	-133	-757	-1 407
Nettoinvestoinnit 1000 e	2 304	948	1 700	4 510	12 900	9 630	2 161	2 138	2 116	2 096
Lainakanta 1000 eur	23 408	20 561	15 455	17 117	28 693	38 050	40 567	43 249	46 202	49 270
Lainakanta eur/as	3 397	3 040	2 315	2 595	4 401	5 901	6 357	6 851	7 393	7 960

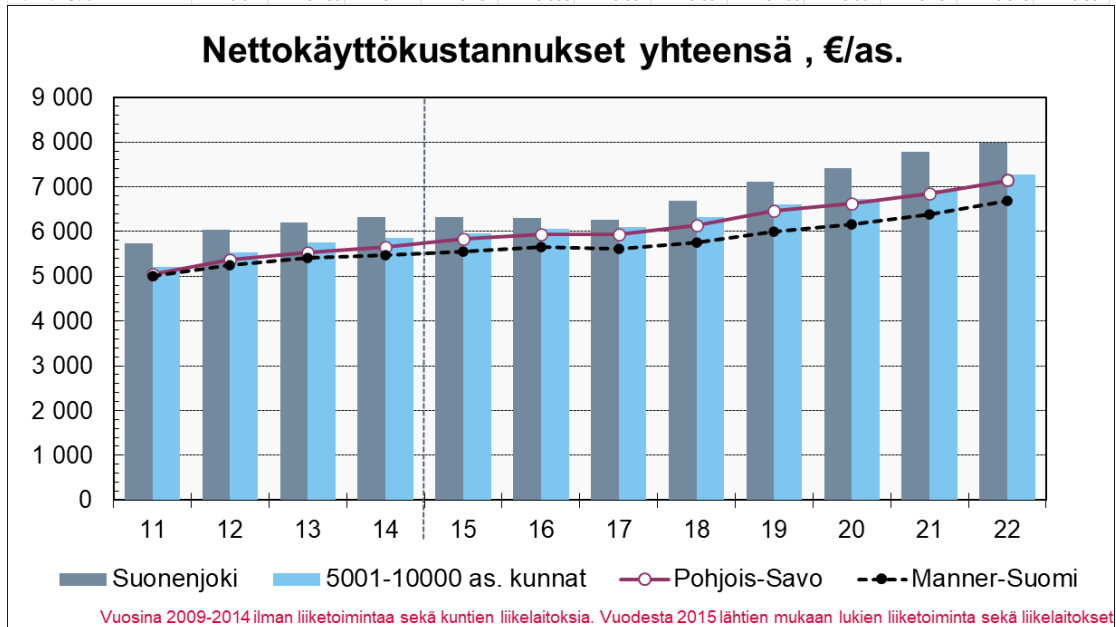
Toisaalta talouden sopeutumiseen on Suonenjoen kokoisella kunnalla vielä selkeä mahdollisuus määrältään vähenevien palvelutarpeen palveluissa, kuten varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa. Muun muassa varhaiskasvatuspalveluikäisten lasten määrä on vähentynyt menneen neljän vuoden aikana noin 100 lapselle. Palvelutaso ja määrä on syytä arvioida myös laajemmin kaikkien kunnan tuottaminen palvelukokonaisuuksien osalta. Myös investointien tarkoituksenmukaisuus ja perusteltu kohdentaminen voi hillitä menotaloutta sekä velkaantumista. Lisäksi tarpeettomista kiinteistöistä luopuminen mahdollistaa talouden sopeutumista. Toimenpiteiden edistämistä tulee vauhdittaa ja konkretisoida.

Kaupunginhallitus on päätöksellään edellyttänyt toimialoja tuomaan konkreettiset toimenpiteet päätökseen viimeistään vuoden 2024 talousarvion valmistelun yhteydessä, minkä perusteella kaupunginhallitus linjaa tarvittavan jatkotyöskentelyn vuosien 2024 ja 2025 osalta.

Kaupungin toimintoja tulee sopeuttaa tulopohjan kasvuun nähden. Talouden tasapainossa pitämistä tulee kaikkien toimialojen pitää huolta. Kaupungin omat investointitarpeet edellyttävät tulo-rahoituksen riittävyyttä ja varautumista tulopohjan merkittävään kaventumiseen. Talouden tasapainon saavuttaminen edellyttää menokehityksen hillintää kaikkien toimialojen osalta.

Suonenjoen kaupungin nettokäyttökustannukset (toimintakate) ovat noin +1.300 euroa / asukas korkeammalla tasolla kuin kunta-alan keskiarvo. Tämä tarkoittaa yli +9 milj. euroa enemmän kuluja vuodessa kuin kunta-alalla keskimäärin käytetään vuodessa.

Nettokäyttökustannukset yhteensä, €/as.												
	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Suonenjoki	5 728	6 039	6 199	6 329	6 322	6 294	6 263	6 692	7 117	7 419	7 773	7 974
5001-10000 as. kunnat	5 201	5 524	5 748	5 861	5 967	6 068	6 093	6 315	6 607	6 730	6 940	7 281
Pohjois-Savo	5 053	5 369	5 533	5 646	5 829	5 944	5 929	6 150	6 457	6 627	6 855	7 136
Manner-Suomi	5 011	5 258	5 421	5 482	5 556	5 662	5 604	5 760	6 004	6 167	6 375	6 684

Myös kuntatalous on suurten muutosten edessä. Kuntien verotulopohja, valtionosuusjärjestelmä, rahoitusriskit sekä kokonaisuuden toimivuus ja hallinta tulevat olemaan lähitulevaisuudessa linjattavia kokonaisuuksia valtakunnan päätöksenteossa. On varauduttava siihen, että ylimenokausi uuteen järjestelmään tulee olemaan haasteellinen. Kasvavista menopaineista ja epävarmuudesta johtuen uusien ja pysyväisluonteisten kustannuksia lisäävien toimenpiteiden aloittamista tulee välttää.

Tasapainottamisohjelma 2021-2025

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt kokouksessaan 21.12.2020 § 55 Suonenjoen kaupungin kestävä kuntatalouden pitkántähtäimen suunnitelma vuosille 2021-2025.

Suunnitelmaa valmistellut työryhmä arvioi kaupungin talouden pitkántähtäimen vaikuttavuus keinoja seuraavista asiakokonaisuuksista ja priorisoi toimenpiteiden toteuttamisen järjestystä:

1. Toiminnalliset muutokset sekä prosessien tarkastelu ja tehokkuus
2. Kustannustason leikkaaminen ei-lakisääteisten palvelujen / menojen osalta
3. Palveluverkoston ja palvelutason tarkastelu
4. Henkilöstö menoihin kohdentuvat suorat toimenpiteet
5. Veronkorotukset

Kaupunginhallitus on edellyttänyt toimialoilta valtuuston hyväksymien talouden pitkántähtäimen suunnitelman toimenpiteiden viemistä käytäntöön. Mikäli toimenpiteissä ei edetä ja tarvittava päätöksiä ei saada aikaiseksi, niin kaupunginvaltuuston ja

-hallituksen tulee esittää uusien talouden sopeuttamiskeinojen hyväksymistä ja käyttöönotto jo vuoden 2024 aikana.

Toimielin	2020	2021	2022	TA 2023	Kja enn. TP-23	Muutos %	Raami 2024	TA 2024	TS 2025	TS 2026		
Toimintatuotot (ulk.)												
Keskusvaalilautakunta	0	8 151	15 657	10 000	10 000	-36,1 %	10 000	25 000				
Tarkastuslautakunta	0	0	0		0		0	0				
Elinvoima- ja hallintopalvelut	1 574 019	1 491 892	1 519 582	1 503 700	1 390 000	-8,5 %	1 320 000	1 167 200				
Sosiaalipalvelut	2 655 809	2 436 683	2 390 999	0	0	-100,0 %	0	0				
Kasvun ja oppimisen palvelut	798 708	835 377	973 293	1 072 200	1 000 000	2,7 %	1 020 000	785 700				
Tekniset palvelut	2 474 533	2 450 460	2 493 593	3 478 100	3 500 000	40,4 %	3 600 000	3 568 600				
Valmistus omaan käyttöön	67 730	99 929	107 032	57 000	50 000	-53,3 %	50 000	57 000				
Yhteensä:	7 570 799	7 322 492	7 500 155	6 121 000	5 950 000	-20,7 %	6 000 000	5 603 500	5 700 000	4 100 000		
Toimintakulut (ulk.)												
Keskusvaalilautakunta	0	-22 557	-18 061	-16 500	-15 000	-16,9 %	-20 000	-53 000	253,3 %	0,03 %	0,22 %	
Tarkastuslautakunta	-31 686	-14 545	-14 191	-19 000	-25 000	76,2 %	-20 000	-20 000	-20,0 %	0,02 %	0,08 %	
Elinvoima- ja hallintopalvelut	-25 859 159	-26 668 190	-27 216 829	-8 758 700	-8 510 000	-68,7 %	-8 760 000	-8 545 800	0,4 %	46,17 %	34,68 %	
Sosiaalipalvelut	-17 072 550	-16 856 156	-17 042 654	0	0	-100,0 %	0	0		28,91 %	0,00 %	
Kasvun ja oppimisen palvelut	-9 667 322	-9 812 010	-10 551 958	-10 932 400	-11 400 000	8,0 %	-11 550 000	-11 487 900	0,8 %	17,90 %	46,61 %	
Tekniset palvelut	-3 982 942	-3 890 533	-4 108 188	-4 466 400	-4 500 000	9,5 %	-4 600 000	-4 537 700	0,8 %	6,97 %	18,41 %	
Yhteensä:	-56 613 659	-57 263 991	-58 951 881	-24 193 000	-24 450 000	-58,5 %	-24 950 000	-24 644 400	-25 700 000	-25 400 000	100,00 %	100,00 %
	1,9 %	1,1 %	2,9 %	-59,0 %	-58,5 %		2,0 %	0,8 %	3,0 %	-1,2 %		
Toimintakate	-49 042 861	-49 941 499	-51 451 726	-18 072 000	-18 500 000	-64,0 %	-18 950 000	-19 040 900	-20 000 000	-21 300 000		
Verotulot	24 310 872	26 173 516	26 702 373	14 500 000	15 700 000	-41,2 %	15 300 000	15 400 000	15 900 000	16 200 000		
Valtionosuudet	27 390 742	26 239 121	27 447 288	4 600 000	4 900 000	-82,1 %	5 200 000	5 700 000	5 200 000	5 100 000		
Rahoitustuot ja kulut												
Korkotuotot	190 608	188 297	189 476	180 000	190 000	0,3 %	180 000	180 000	180 000	180 000		
Muut rahoitustuotot	659 186	735 445	952 440	900 000	950 000	-0,3 %	950 000	950 000	950 000	950 000		
Korkokulut	-490 924	-421 054	-399 755	-590 000	-400 000	0,1 %	-680 000	-680 000	-730 000	-730 000		
Muut rahoituskulut	0	-12	-21	0	0	-100,0 %	0	0	0	0		
Vuosikate	3 017 624	2 973 814	3 440 076	1 518 000	2 840 000	-17,4 %	2 000 000	2 509 100	1 500 000	400 000		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 316 795	-2 184 987	-2 358 559	-2 400 000	-2 400 000	1,8 %	-2 400 000	-2 400 000	-2 500 000	-2 100 000		
Arvon alentumiset	0	-1 327 295	0		0				0	0		
Satunnaiset tuotot			3 121			-100,0 %						
Satunnaiset kulut												
Tilikauden tulos	700 828	-538 468	1 084 639	-882 000	440 000	-59,4 %	-400 000	109 100	-1 000 000	-1 700 000		
Tilikauden yli-/alijäämä	700 828	-538 468	1 084 639	-882 000	440 000	-59,4 %	-400 000	109 100	-1 000 000	-1 700 000		
Kumulatiivinen ylijäämä:	7 841 030	8 925 668	8 043 668	9 365 668	9 365 668		8 965 668	9 474 768	8 474 768	6 774 768		
								Muutos 2023 - 2026:		-2 150 900		
Asukasluku vuoden lopussa:	6 931	6 891	6 765	6 700	6 700		6 650	6 620	6 540	6 460		
Muutos ed. vuodesta:	-133	-40	-126	-65			-50	-80	-80	-80		

4

TALOUSARVIO VUODELLE 2024

Kaupungintalouden kokoluokkaan vaikuttaa merkittävästi uusien hyvinvointialueiden tulo, missä sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen järjestämismäärärahat siirtyivät 1.1.2023 lukien pois kunnilta uusille hyvinvointialueille.

Vuodelle 2022 määrätty tuloveroprosentti määritteli vuoden 2023 tuloveroprosentin, koska Manner-Suomen kunnat eivät voi muuttaa tuloveroprosenttejaan syksyllä 2022. Tämä perustui lakiin sosiaali- ja terveydenhuolto- ja pelastustoimeen koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön toimeenpanosta (616/2021), minkä johdosta vuoden 2023 tuloveroprosentiksi määrätään vuoden 2022 tuloveroprosentti vähennettynä 12,64 prosenttiyksiköllä.

Näin ollen tuloveroprosentit olivat vuonna 2023 prosentin sadasosan tarkkuudella. Vuoden 2024 tuloveroprosentit on tullut määrätä ja ilmoittaa 0,10 %-yksikön tarkkuudella, eli näin ollen kaikkien kuntien tuloveroprosentit muuttuivat.

Suonenjoen kaupungin vuoden 2022 tuloveroprosentti oli 21,75 ja em. 12,64 prosenttiyksikön vähennyksen jälkeen vuoden 2023 tuloveroprosentiksi muodostui 9,11.

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaan yleisen maapohjan kiinteistöveron alaraja korotetaan 0,93 prosentista 1,30 prosenttiin vuodesta 2024 alkaen. Esitetty toimenpide edellytti maapohjan veroprosentin eriyttämistä yleisestä kiinteistöveroprosentista. Jatkossa maapohjan kiinteistöveron vaihteluväli on 30–2,00 %. Alarajan korotuksen takia 245 kuntaa joutui asettamaan maapohjan kiinteistöveroprosentin nykyistä korkeammaksi.

Kaupunginvaltuuston on päättänyt kokouksessaan 13.11.2023 vuoden veroprosentit.

Vuoden 2024 verotulot on arvioitu siten, että

- tuloveroprosentti on 9,10 %,
- yleinen kiinteistöveroprosentti 1,05 %,
- yleinen maapohjan kiinteistöveroprosentti 1,30 %
- vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 0,70 %,
- muiden asuinrakennusten veroprosentti 1,25 %,
- yleishyödyllisten yhteisöjen osalta 0,00 % ja
- voimalaitosten veroprosentti 3,00 %.

Vuoden 2024 talousarviossa verotuloja arvioidaan kertyvän 15,4 milj. euroa.

Verotulot	2020	2021	2022	2023	2024
Kunnallisvero	20,70	21,50	22,10	11,30	10,80
Yhteisövero	1,80	2,80	2,70	2,30	2,50
Kiinteistövero	1,80	1,80	1,90	2,10	2,10
Verotulot yhteensä	24,30	26,10	26,70	15,70	15,40

Suonenjoen kaupungin valtionosuuksien arvioidaan kasvavan +0,8 milj. euroa (+16,3 prosenttia) ollen yhteensä 5,7 milj. euroa.

Suonenjoen kaupungin henkilöstömenot ovat vuoden 2024 talousarvioesityksessä 13,7 milj. euroa. Vuoden 2023 määrärahamuutetussa talousarviossa henkilöstömenot ovat 13,2 milj. euroa ja vuoden 2022 tilinpäätöksessä ne olivat 19,7 milj. euroa.

Henkilöstösivukulujen osalta budjetoinnissa on käytetty seuraavia lukuja:

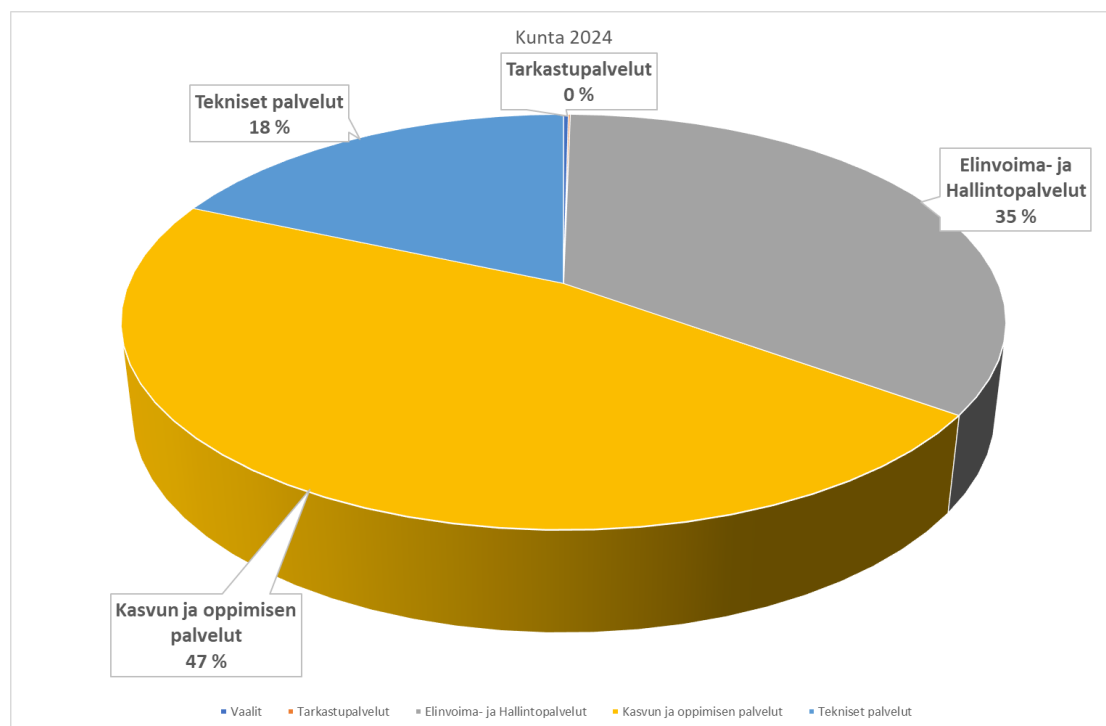
- Tili 4100 (KuEL-maksut / palkkaperusteinen)	16,850 %
- Tili 4150 (Sairasvakuutusmaksu)	1,550 %
- Tili 4160 (Työttömyysvakuutusmaksu)	2,050 %
- Tili 4170 (Tapaturmavakuutus maksu)	0,030 %
- Tili 4180 (Muut sosiaalivakuutus maksut)	0,020 %

Palkkausmäärärahojen budjetoinnissa tehtiin keskitetty +3,0 prosentin korotus vuoden 2024 palkkoihin. Sopimuskausi on kaikissa kunta-alan sopimuksissa 1.5.2022–30.4.2025. Kolmen vuoden sopimuskaudella työvoimakustannukset nousevat korkoa korolle laskien keskimäärin 8,79 prosenttia.

Kokonaisuudessaan talousarvion vuosikate on noin 2,5 milj. euroa ja poistot 2,4 milj. euroa. Suunnitelman mukaisten poistojen jälkeen tilikauden tulos muodostuu 0,1 milj. euroa positiiviseksi.

Vuosien 2025 ja 2026 toiminnallisista ja määrällisistä tavoitteista on esittää kaupunkitasoiset arviot.

Nykyinen kunnan talous on arvioutu Suonenjoella seuraavasti.

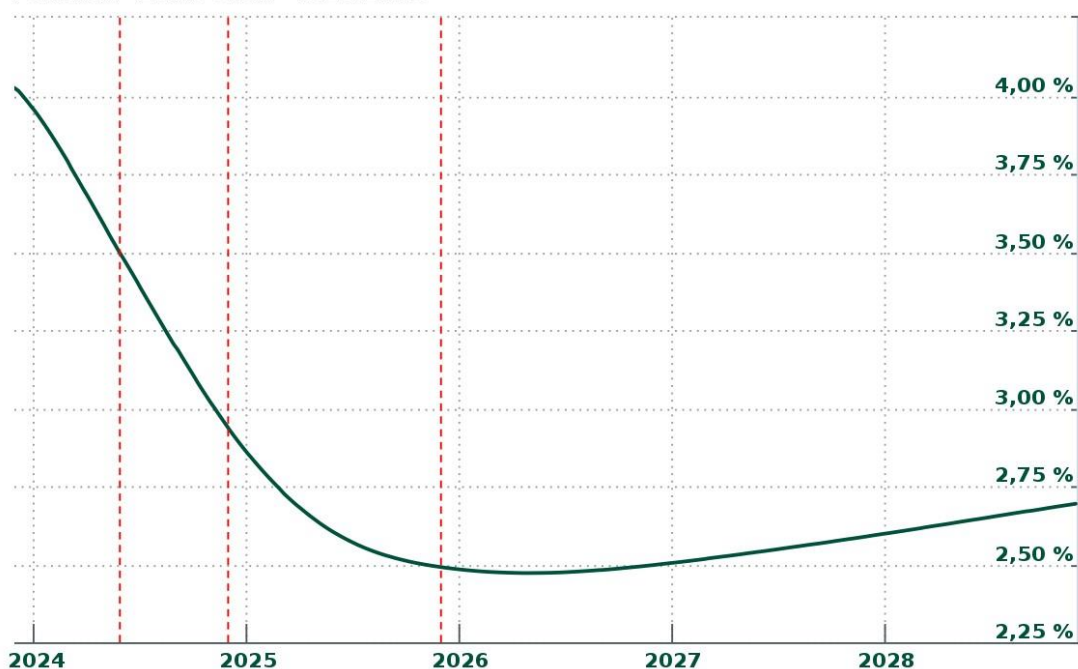

Maksuvalmius

Vuodelle 2023 suunniteltua 4 milj. euron suuruista lainannostovaltuutusta ei ole tarvinnut käyttää. Vuoden 2023 aikana ei myöskään ole nostettu lyhytaikaista lainaa maksuvalmiuden turvaamiseksi.

Korkotasoa on ollut kovassa nousussa ja kaupungin korkomenot tulevat kohoamaan merkittävästi suunnitelmakauden aikana. Nykyinen korkotasoa on yli 4 prosenttia. Korkojen ennakoitaan laskevan noin 3 prosentin tasolla ensi vuoden lopussa.

Forwardit - EURIBOR6M - 2023/11/29

Vuoden 2024 investointimenot tulevat olemaan noin 5,1 milj. euroa. Lainanlyhennykset ovat noin 1,9 milj. euroa. Uutta vierasta pääomaa joudutaan nostamaan vuonna 2024 + 2,9 milj. euroa.

4.1. Sisäisen valvonnan riskienhallinnan toimintaperiaatteet ja menettelytavat

Kuntalain mukaan kunnan tehtävänä on pyrkiä edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja kestävästä kehitystä alueellaan järjestämällä asukkailleen erilaisia palveluja. Kuntastrategia on osa kunnan johtamista, ja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan keskeisenä tavoitteena on varmistua siitä, että kuntastrategian mukaiset tavoitteet saavutetaan.

Sisäisen valvonnan on oltava riittävää ja oikeassa suhteessa toimintaan ja sen sisältämiin riskeihin. Sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan on kiinnitettävä erityistä huomiota toimialan, palvelualueen tai palveluyksikön toiminnan ja sen toimintaympäristön muuttuessa. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuudella varmistetaan, että tavoitteet saavutetaan, toiminta on lakien, sääntöjen, ohjeiden ja päätösten mukaista, voimavarat ovat tuloksellisessa käytössä, omaisuus on turvattu sekä johdon saama informaatio on oikeaa, tarkoituksenmukaista ja oikea-aikaista.

Sisäisen valvonta ja riskienhallinnan on osa kunnan ja kuntakonsernin johtamis- ja hallintojärjestelmää, päätöksentekoa sekä strategista ja operatiivista toiminnan ja talouden suunnittelua ja seuranta, poikkeamiin reagointia ja suoriutumisen arviointia. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tulee olla kokonaisvaltaista ja sen tulee toteutua kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaation tasoilla. Riskienhallinnan tulee ulottua kaikkiin riskiluokkiin, sekä sisäisiin että ulkoisiin. Käytännössä sisäinen valvonta ja riskienhallinta kytkeytyvät vuosittaiseen talousarvio- ja tilinpäätösprosessiin.

Kaupungin toiminnassa ja sen johtamisessa tulee noudattaa hyvän hallinnon periaatteita. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sisällyttäminen kaupungin

prosesseihin tukee omalta osaltaan julkishallintoon liittyvien ja hallintolaissa säädettyjen hallinnon oikeusperiaatteiden toteuttamista.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on tuloksellista. Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa ei eriytetä muusta tavoitteiden saavuttamiseen tähtäävästä toiminnasta, vaan se on jatkuva osa päivittäistä johtamista, ohjaamista ja työn toteuttamista. Sisäinen valvonta toteutuu mm. selkeinä tehtävien, toimivallan ja vastuiden jakoina, valvonta- ja raportointivelvoitteina, tietojen ja tietojärjestelmien suojaamisena, omaisuuden turvaamisena, sopimusten hallintana.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tuloksellisuutta seurataan talousarviovuoden aikana osavuosisiraporteissa. Ensisijainen vastuu raportoinnista on tilivelvollisilla viranhaltijoilla ja esimiehillä, joiden vastuulla on koota vuosittain yhteenvetoraportti toimielimelle ja kaupunginhallitukselle.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan seurantaan elinvoima- hallintopalvelut ohjeistavat erillisen dokumentointia helpottavan muistilistan.

Kaupunginhallitus antaa toimintakertomuksessa arvion merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja havaittujen puutteiden korjaamiseksi sovitusta toimenpiteistä sekä konsernivalvonnasta. Hallituksen selonteko perustuu sen alaisten toimielinten ja konserniyhteisöjen laatimiin selontekoihin. Hallituksen alaisten toimielinten ja tytäryhteisöjen tulee käsitellä oman tehtäväalueen selonteko merkittävimmistä riskeistä ja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä toimenpiteistä havaittujen puutteiden korjaamiseksi. Selontekojen tulee perustua dokumentoituun aineistoon (arviointilomake ja muistilistat). Mikäli tilikaudella havaitaan merkittäviä riskejä, tulee kaupunginhallituksen alaisten toimielinten ja viranhaltijoiden sekä konserniyhteisöjen raportoida niistä ja niiden hallintakeinoista välittömästi konserni johdolle. Valvontavastuussa olevien tulee raportoinnin perusteella ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin.

Kaupungin sisäinen valvonta ja riskien hallinta on ohjeistettu hallintosäännössä ja erillisillä talous-, konserni- ja sisäisen valvonnan ohjeella. Näissä on käsitelty muun muassa ratkaisuvälteä, vastuunjakoon ja raportointiin liittyviä ohjeistuksia.

- Suonenjoen kaupungin Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet on hyväksytty valtuustossa 22.2.2021 § 4.
- Suonenjoen kaupungin Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohje on päivitetty hallituksessa 24.5.2021 § 115.

4.2. Konserniyhtiöiden toiminnan ja talouden tavoitteet

Valtuusto asettaa strategiset tavoitteet kuntakonsernissa samoin kuin se määrittelee ne kunnassa. Asetetut strategiset suunnat ja päämäärät samoin kuin kunnan toiminnassa noudatetut arvot välittyvät koko kuntakonsernin toimintaan. Tavoitteilla ohjataan konsernijohtoa, kuntaa eri yhteisöissä edustavia henkilöitä sekä tytäryhteisöjä. Omistajaohjauksella huolehditaan siitä, että kunnan tytäryhteisöjen toiminnassa huomioidaan kuntakonsernin kokonaisuus. Kuntalain 118 §:n mukaan kuntien taloudellista tilannetta tarkastellaan kuntakonsernin talouden tunnuslukujen mukaisesti. Konsernista laaditaan tilinpäätös, mutta ei yhteistä numero-osan talousarviota eliminoiteineen.

Kiinteistö Oy Suonenjoen Vuokratalot

Omistus: Suonenjoen kaupunki 100 %

Toiminta-ajatus

Kiinteistö Oy Suonenjoen vuokratalot on kaupungin kokonaan omistama vuokrataloyhtiö, jolla on keskeinen rooli kaupungin asuntopolitiikan toteuttajana. Yhtiön visio on tarjota hyvän ja onnellisen asumisen perustaksi koteja, joissa asuminen on turvallista ja helppoa. Yhtiön tarkoitus on tarjota tavallisia vuokra-asuntoja kaikille niitä tarvitseville. Etusijalla ovat paikkakunnalle työn vuoksi muuttavat, vanhukset, joiden omassa kodissa asuminen on vaikeutunut, vaikeissa elinoloissa elävät lapsiperheet, sekä muut hankalissa elinoloissa elävät. Yhtiön tavoitteena on ylläpitää riittävää määrällistä ja laadullista kiinteistökantaa kustannustehokkaasti. Toimintaa ohjaavat sosiaalisen asuntotuotannon reunaehdot. Asukasvalinnassa määräävin tekijä on hakijoiden asunnon tarve. Hakijan tulot ja omaisuus huomioidaan myös asukkaita valittaessa yhdenvertaisena tekijänä.

Tavoitteet vuodelle 2024	Seuranta vuodelle 2024
Vuokrat pidetään kustannustasoa vastaavina	Tulos noin 0 €.
Täyttöaste pysyy 97 %:ssa.	Käyttöaste
Vetovoimaviestintä. Asiakaspalvelua kehitetään asiakaslähtöiseksi ja palvelun saavutettavuuteen monikanavaisesti panostetaan. Tiedottamien on aktiivista sekä somessa, että perinteisissä kanavissa	Sähköisten hakemusten osuus, sosiaalisen median seuraajien määrä.
Vaikuttavat prosessit ja toimintatavat. Mahdollisimman monet hakemukset ja ilmoitukset voi jättää ajasta ja paikasta riippumattomasti.	Sähköisten lomakkeiden käyttöaste.

Toimintaympäristön muutos toimintakaudella

Vuokrataloyhtiön toimintaympäristön ei odoteta muuttuvan toimintakaudella.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos% TP 2022 - TA 2024	Muutos% TA 2023 - TA 2024
Liikevaihto	€ / vuosi	2 570 913	2 883 000	3 015 831	17,3	4,6
Liikevoitto	€ / vuosi	115 679	70 000	5 000	-95,7	-92,9
Tulos	€ / vuosi	33,57	0	0	-100,0	
Käyttöasete	%	95,5 %	97,0 %	97,0 %	1,6	0,0
Tyhjäkäyntitappio	€ / vuosi	81 621	57 500	85 660	4,9	49,0
Huoneistojen lukumäärä	kpl	400	406	400	0,0	-1,5
Hakijamäärä (syksy)	taloutta	70	80	158	125,7	97,5
Keskivuokra	€/m ² /kk	9,75	10,02	10,78	10,6	7,6
Keskivuokra ARA asunnoissa muualla kuin pääkaup.seudulla vuoden 4. neljännes	€/m ² /kk	11,27	11,90	12,77	13,3	7,3
Vieraanpääoman määrä	€	11 667 179	11 500 000	10 520 000	-9,8	-8,5
Takaukset kaupungilta	€	9 560 871	10 060 000	9 800 000	2,5	-2,6

Suonenjoen Vesi Oy

Omistus:

Suonenjoen kaupunki 100 %

Toiminta-ajatus

Suonenjoen Vesi Oy huolehtii toiminta-alueellaan käyttöveden hankintaan ja jakeluun, hulevesien johtamiseen ja käsittelyyn sekä jätevesien puhdistamiseen tarvittavien laitosten ja verkostojen rakentamisesta ja kunnossapidosta.

Toimintaympäristön muutos toimintakaudella

Vesihuollon toimintaympäristössä ei tapahdu merkittäviä muutoksia. Toimintaa kehitetään edelleen toimintavarmuuden ja laadun takaamiseksi.

Tavoitteet vuodelle 2024	Seuranta vuodelle 2024
Asiakkaille toimitetun talousveden laatu säilyy hyvänä ja Karsikonmäen jätevedenpuhdistamo toimii ympäristöluvan mukaisesti.	Luvan mukainen toiminta. Asiakastytyväisyys.
Merkittävimmät investoinnit tulevat olemaan verkostoinvestoinnit Olavi leskisen kadulla ja Pihlajakadulla.	Investointien toteutuminen. Yhteistyö kaupungin kunnallisteknisten palvelujen kanssa.
Vuoden 2022 aikana on otettu käyttöön ensimmäisiä etäluettavia vesimittareita. Siirtymä täysin etäluettaviin mittareihin tulee tapahtumaan kymmenen vuoden aikana.	Uudistus ja käyttöönotto etenevät.
Viipperonharjun jatkotutkimukset, joita tullaan jatkamaan koepumppauksin, jotta saadaan varmuus pohjavesialueen todellisesta antoisuudesta ja muista vaikutuksista pohjavesialueeseen.	Jatkotutkimuksen ja vaikutusarvioiden tekeminen.

Kysyntä- ja laajuustiedot:	Mittari	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos% TP 2022 - TA 2024	Muutos% TA 2023 - TA 2024
Liikevaihto	€ / vuosi	2 174 782	2 356 000	2 263 784	4,1	-3,9
Liikevoitto	€ / vuosi	60 752	235 400	141 336	132,6	-40,0
Tulos	€ / vuosi	-100 826	-77 000	-210 861	109,1	173,8
Verkostoon pumpatun veden määrä	1 000 m ³	613	700	610	-0,4	-12,9
Lasketun veden määrä	1 000 m ³	573	600	570	-0,5	-5,0
Käyttövesimaksu, henkilöasiakkaat	€ / m ³	1,69	1,43	1,82	7,7	27,3
Vastaanotettu jätevesimäärä	1 000 m ³	631	650	630	-0,2	-3,1
Jäteveden käyttömaksu, henkilöasiakkaat	€ / m ³	3,24	2,74	3,50	8,0	27,7
Lainat kaupungilta	€ / vuosi	4 707 430	4 707 430	4 707 430	0,0	0,0
Takaukset kaupungilta	€ / vuosi	6 062 500	5 600 000	5 062 500	-16,5	-9,6

KÄYTTÖTALOUSOSA

5 KÄYTTÖTALOUSOSA

Kunnan toimintaa ohjataan käyttötalousosan suunnitelmien avulla. Talousarvion käyttötalousosassa valtuusto asettaa toiminnalliset tavoitteet sekä osoittaa tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tulo-arviot toimielimille tehtävän tai tehtävien hoitamiseen. Kunta määrittelee itse tehtäväkokonaisuudet, joille valtuusto asettaa toiminnalliset tavoitteet ja hyväksyy määrärahat ja tuloarviot. Valtuusto seuraa toiminnallisten tavoitteiden toteutumista, joista raportoidaan talousohjeen mukaisesti kolme kertaa vuodessa valtuustolle.

Vertailu vuosien 2023 ja 2024 välillä on tehty valtuuston hyväksymään määrärahamuutettuun talousarvioon vuodelta 2023.

Toiminnalliset kehittämishankkeet ja -tavoitteet TA-24 ja Ts 2025-2026

Vastuuhenkilönä kaupunginjohtaja

Painopisteet	Tavoite	Toimenpide
AKTIIVINEN JA HYVINVOIVA SUONENJOKELAINEN	Omaehtoiseen ja terveyttäedistävään toimintaan kannustaminen.	Hyvinvointikertomustyön aktivointi. Kertomuksen tavoitteet johdetaan Pohjois-Savon painopistealueista ja paikallisesta tarpeesta. Painopistealueet ovat Osallisuuden vahvistuminen ja yksinäisyyden vähentäminen, vanhemmuus vahvistuu, itsestä huolehtiminen ja terveellisten elintapojen edistäminen, mielenhyvinvointi ja riippuvuuksien ehkäiseminen, tapaturmien ja väkivallan ehkäiseminen sekä Hyte-resurssien, rakenteiden ja prosessien vahvistuminen.
	Ennakointi ja ennaltaehkäisevät palvelut.	Tuotetaan hyvinvointia tukevia ja vahvistavia hyvinvoinnin ja vapaa-ajanpalveluita, sivistyspalveluita sekä teknisiä palveluita. Tavoitteita toteutetaan toimialojen talousarviotavoitteissa. Hyvinvoinnin edistämistä toteutetaan laaja-alaisesti, poikkihallinnollisesti ja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Hyvinvointitavoitteiden toimeenpano ja jalkauttaminen poikkihallinnollisesti.
ASUMISEN JA ELINYMPÄRISTÖN KEHITTÄMINEN	Asumisen ja elinkeinoelämän tarpeet varmistava kaavoitus ja tonttitarjonta	Hankittujen maa-alueiden käyttöönotto, kaavoitus ja aktiivinen tonttimarkkinointi. Yritys- teollisuusalueen tontit liikkeelle.
	Arvostus asuinpaikkana ja turvallinen elinympäristö	Arjen helppouden ja turvallisen elinympäristön edistäminen. MAL-työskentely läpileikkaa kehitystoiminnoissa. Ilmastotyön aktivointi ja sitoutuminen ilmastotavoitteisiin arjen tekojen kautta.
SAVON YRITTÄJÄMYÖNTEISIN KAUPUNKI	Ammattitaitoisen ja osaavan työvoiman turvaaminen	Aktiivinen yritysten ja oppilaitosten välinen yhteistyö osaavan työvoiman saatavuuden turvaamiseksi. Hyödynnetään aktiivisesti työllistymistä edistäviä hankkeita. Seudulliset työllisyyspalvelut saadaan toimivaksi kokonaisuudeksi. Kotouttamistoimintojen aktiivinen toteutus.
	Konsernin toiminta tukee ja edistää yritysten kasvumahdollisuuksia Suonenjoella	Olemassa olevien ja uusien yritysten toimintaedellytysten turvaaminen. Kaupunki toimii aktiivisena kumppanina yritysten ja eri sidosryhmien kanssa. Yrityspalvelujen prosessi on lähellä yrityksiä ja vaikuttavaa. Konserniohjauksen malli toteutuu säännönmukaisesti.
VIESTINNÄN JA TOIMINNAN UUDISTAMINEN	Prosessien sujuvoittaminen ja jatkuva parantaminen. Toimintojen jatkuvuuden turvaaminen.	Prosessien ja toimintatapojen edelleen kehittäminen. Huomioidaan hyvinvointia, turvallisuutta ja varautumista vahvistavien toimintatapojen valmistelu ja toimeenpano. Aktiivinen edunvalvonta. Kuntayhteistyön selvittäminen ja määrittely. Toimialojen yhteistoiminnan tiivistäminen. Älykkään sopeutumisen ymmärrys ja käyttöönotto palvelujen määrän ja laadun arvioinnissa. Palvelutarveselvitykset valmistuvat ja johtavat toimenpiteisiin.
	Työssään jaksava ja motivoitunut henkilökunta	Kaupunki on vetovoimainen työnantaja: Sujuvan työn ja osaamisen johtamisen toimintatavat
	Tavoittava vetovoimaviestintä	Sähköisten palvelujen käyttöönottoa lisätään. Useat ja vaihtoehdot kanavat tiedottamisessa ja kaupungin vetovoimatyön edistämässä.
		Suonenjoen markkinointi ja positiivisten mielikuvien vahvistaminen. Viestintäsunnitelman laadinta. Sitouttaminen viestintää tukeviin toimintamalleihin.
TALOUS	Strategiakauden aikana talous pysyy tasapainossa ja palvelujen järjestäminen on toteutettu kaupungin tulopohjaan nähden kestäväällä tavalla	Sitoutuminen talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteisiin. Tasapainottamisohjelman jalkauttaminen ja kulurakenteen kriittinen läpikäynti. Taseessa on ylijäämää vuoden 2025 lopussa ja kaupungin lainanhoito kyky säilyy hyvällä tasolla. Kustannustason sopeutuminen tulotasoon toteutuu v. 2026 lukien. Tasapainoittamisohjelman päivittäminen.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimielin: Suonenjoen kaupunki yhteensä

Tilitunnus: 002 Suonenjoen kaupunki

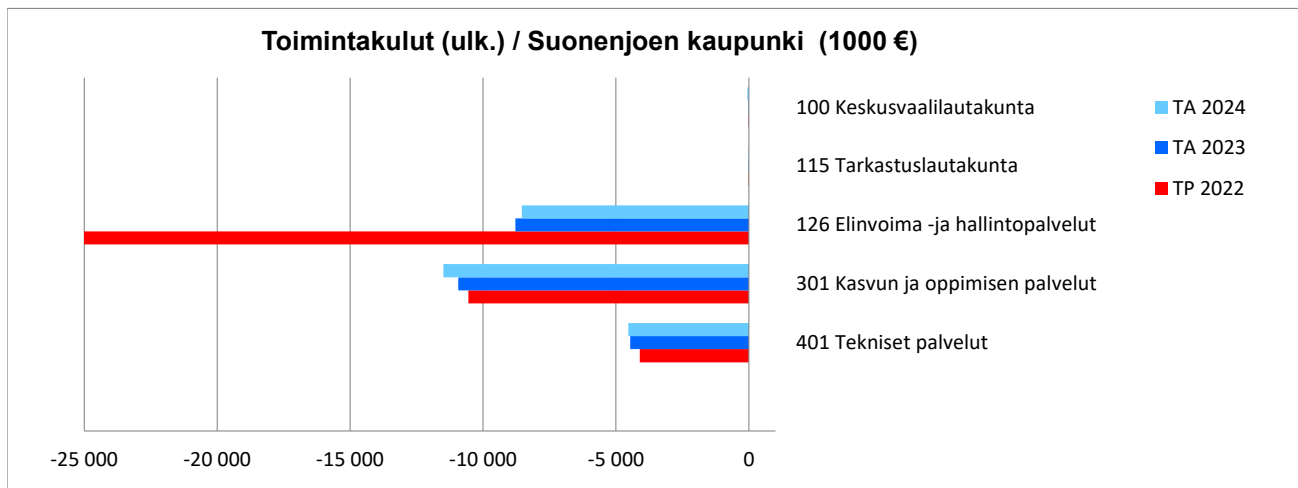
Talous, €	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos € TA 2023 - TA 2024	Muutos % TA 2023 - TA 2024
Toimintatulot	7 393 124	6 064 000	5 546 500	-517 500	-8,5 %
Valmistus omaan käyttöön	107 032	57 000	57 000	0	0,0 %
Toimintamenot	-58 962 079	-24 193 000	-24 644 400	-451 400	1,9 %
Toimintakate	-51 461 923	-18 072 000	-19 040 900	-968 900	5,4 %
Suunnitelmapoistot	-2 358 559	-2 400 000	-2 400 000	0	0,0 %
Vyörytykset	0	0	0	0	
Netto	-53 820 482	-20 472 000	-21 440 900	-968 900	4,7 %

Määräraha on valtuuston talousarviossa toimielimelle tehtävä, vastuuyksikkö tai menolajikohtaisesti myöntämä euro-määrältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuus varojen käyttämiseen.

Tuloarvio on valtuuston talousarviossa toimielimelle tehtävä, vastuuyksikkö tai tulolajikohtaisesti asettama sitova tulotavoite.

Talousarvion määrärahat ja tuloarviot ovat sitovia bruttomääräisinä. Määrärahat otetaan talousarvioon suoriteperusteen mukaisesti jaksotettuna.

Talousarvioon varatut määrärahat ja toiminnalliset tavoitteet ovat toimialatasoisesti sitovia valtuustoon.

KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN

Toimielin: Keskusvaalilautakunta

Vastuuhenkilö: Keskusvaalilautakunnan sihteeri ja puheenjohtaja
Sitovuus: Valtuusto

Talous, €	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos € TA 2023 - TA 2024	Muutos % TA 2023 - TA 2024
Toimintatulot	15 657	10 000	25 000	15 000	150,0
Toimintamenot	-18 436	-16 500	-53 000	-36 500	221,2
Toimintakate	-2 779	-6 500	-28 000	-21 500	330,8
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0	
Vyörytykset	0	0	0	0	
Netto	-2 779	-6 500	-28 000	-21 500	330,8

Vaalilain 13 pykälän mukaan valtuuston on asetettava kuntaan toimikaudekseen kunnan keskusvaalilautakunta.

Toiminta-ajatus

Kunnan keskusvaalilautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään viisi. Varajäsenet on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan.

Kunnallisia vaaliviranomaisia ovat kuntien keskusvaalilautakunnat, vaalipäivän äänestyksestä vaalipaikoilla huolehtivat vaalilautakunnat, ennakkoäänestyksen toimittamisesta laitoksissa huolehtivat vaalitoimikunnat sekä yleisten ennakkoäänestyspaikkojen vaalitoimitsijat.

Vaalilain 181 pykälän mukaan kunta vastaa

- keskusvaalilautakunnan menoista
- vaalipäivän äänestyksen järjestämisestä aiheutuvista menoista ja
- ennakkoäänestyksen järjestämisestä aiheutuvista menoista.

Oikeusministeriö suorittaa kunnalle eduskuntavaaleissa, presidentin vaalissa ja europarlamenttivaaleissa kertakorvauksena ministeriön vahvistaman euromäärän kutakin kunnassa asuvaa äänioikeutettua kohden.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Vuonna 2024 järjestetään sekä presidentinvaali että europarlamenttivaalit. Vuoden 2024 presidentinvaalin vaalipäivä on sunnuntai 28.1.2024. Ennakkoäänestys järjestetään kotimaassa 17.–23.1.2024. Mahdollisen toisen vaalin vaalipäivän äänestys on sunnuntai 11.2.2024. Vuoden 2024 europarlamenttivaalit toimitetaan kaikissa EU:n jäsenvaltioissa vaalijaksolla 6.–9.6.2024. Suomessa vaalipäivä on sunnuntai 9.6.2024.

Kysyntä -ja laajuustiedot	Seuranta-arvo / Mittari	Viimeksi toimitetut vaalit	TA 2023	TA 2024	Muutos yks. / %:a
Eduskuntavaaleissa 2019		3 612	3 000		-3612,0 -100,0 %
Europarlamenttivaaleissa 2019	Äänestäneet suonenjokelaiset	1 910		2000	
Presidentinvaaleissa 2018		3 764		3500	
Kunnallisvaaleissa 2021		2 913			
Aluevaalit 2022		2 049			

Kysyntä -ja laajuustiedot	Seuranta-arvo / Mittari	Viimeksi toimitetut vaalit	TA 2023	TA 2024	Muutos yks. / %:a
Eduskuntavaaleissa 2019		62,1	60,0		-62,1 -100,0 %
Europarlamenttivaaleissa 2019	Äänestysprosentti	32,9		40,0	
Presidentinvaaleissa 2018		60,9		60,0	
Kunnallisvaaleissa 2021		50,0			
Aluevaalit 2022		43,1			

KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN

Toimielin: Tarkastuslautakunta

Vastuuhenkilö: Tarkastuslautakunta / puheenjohtaja / Tilintarkastaja
Sivovuus: Valtuusto

Talous, €	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos € TA 2023 - TA 2024	Muutos % TA 2023 - TA 2024
Toimintatulot	0	0	0	0	
Toimintamenot	-14 191	-19 000	-20 000	-1 000	5,3
Toimintakate	-14 191	-19 000	-20 000	-1 000	5,3
Suunnitelmapoistot	0	0	0	0	
Vyörytykset	-367	-300	-300	0	0,0
Netto	-14 558	-19 300	-20 300	-1 000	5,2

Vastuutilintarkastusyhteisö

Kaupunginvaltuuston valitsemaan tarkastuslautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä. Kuntalain mukaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja. Kaupunginvaltuusto on valinnut kaupungin tilintarkastusyhteisöksi Itä-Suomen tilintarkastus Oy:n vuosiksi 2023-2025. Sopimus sisältää optiomahdollisuuden vuosille 2026-2027. Tilintarkastuspalveluja hankitaan vuosittain enintään 15-18 päivää ja lautakunnan kokouksia arvioidaan olevan tarjouksen mukaisesti kuusi (6) vuodessa. Vuodelle 2024 tarkastuspäiviä hankitaan noin 18 ja lautakunta arvioi kokontuvansa yhdeksän (9) kertaa.

Tarkastuspalvelujen hankinta on mitoitettu siten, että tilintarkastaja toimii myös tarkastuslautakunnan asioiden valmistelijana ja pöytäkirjanpitäjänä.

Kaupungin konserniohje edellyttää, että konserniin kuuluvan tytäryhteisön on valittava tilintarkastajaksi kaupungin tilintarkastajaksi valitun JHTT-yhteisön palveluksessa oleva tilintarkastaja tai sellaisen yhteisön tarkastaja, jolla on yhteistyösopimus kaupungin tilintarkastusyhteisön kanssa.

Toiminta-ajatus

Tarkastuslautakunnalla on neljä päätehtävää. Tarkastuslautakunnalla on vastuu:

- arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kaupungissa ja kaupunkikonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisesti ja tarkoituksenmukaisella tavalla,
- valmistella valtuustolle päätettäväksi hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat,
- huolehtia kaupungin ja tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta
- valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuus ilmoitusvelvollisuuden noudattamisesta ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Muut lautakunnan tehtävät on kerrottu kuntalain 121 §:ssä.

Keskeiset tarkastustoiminnan painopisteet

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko kaupunginvaltuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Tarkastuslautakunta määrittää vuotuisissa arviointisuunnitelmissa kunkin vuoden arvioinnin painopistealueet. Arviointisuunnitelmat laaditaan siten, että valtuustokauden aikana kaikki kaupungin toiminnat tulevat arvioinnin kohteeksi. Taloudellisesti ja toiminnallisesti merkittäviä kohteita arvioidaan useamminkin. Tarkastuslautakunta seuraa myös tilintarkastuksen asianmukaista suorittamista ja saa raportteja tilintarkastuksen toteutumisesta ja tarkastushavainnoista ennalta laadittuun suunnitelmaan pohjautuen.

Tarkastuslautakunta antaa vuosittain arviointikertomuksen ja tilintarkastaja tilintarkastuskertomuksen valtuustolle toukokuun loppuun mennessä.

Kysyntä -ja laajuustiedot	Seuranta-arvo / Mittari	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos yks. / %:a
Kunnan pysyvät toimielimet	lkm	9	8	8	0 / 0,0 %
Kuntakonserniin kuuluvat yhteisöt	lkm	10	8	8	0 / 0,0 %
Tytäryhteisöt	lkm	4	4	4	0 / 0,0 %
Toiminnan laillisuuden turvaaminen ja julkinen luotettavuus. Kirjanpidon oikeellisuuden varmistaminen.	Tarkastuspäivät / vuosi		18	18	0 / 0,0 %
Lautakunnan kokoukset	Kokoontumiskerrat	10	5	9	4 / 80,0 %

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: **20 Elinvoima- ja hallintopalvelut**

Vastuhenkilö(t): **Kaupunginjohtaja ja hallintojohtaja**
 Sitovuus: **Valtuusto**

Talous, €	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos € TA 2023 - TA 2024	Muutos % TA 2023 - TA 2024
Toimintatulot	1 519 582	1 503 700	1 167 200	-336 500	-22,4 %
Toimintamenot	-27 216 829	-8 758 800	-8 546 800	212 000	-2,4 %
Toimintakate	-25 697 247	-7 255 100	-7 379 600	-124 500	1,7 %
Suunnitelmapoistot	-228 899	-163 600	-163 600	0	0,0 %
Vyörytykset	865 904	831 700	831 700	0	0,0 %
Netto	-25 060 242	-6 587 000	-6 771 500	-184 500	2,8 %

* Taulukko sisältää vuoden 2022 osalta terveydenhuollon tiedot. Terveydenhuollon kustannukset olivat TP 2022: tuotot 69.029,80 euroa, menot -18.454.124,58 euroa.

Palvelualueiden taulukot on tehty uuden organisaatio- ja kirjanpitorakenteen mukaisesti ja ne eivät sisällä TP 2022 tiedoissa terveydenhuollon tietoja.

Toiminta-ajatus

Aktivoinnemme suonenjokelaisia oman elinympäristönsä ja kaupungin kehittämiseen sekä omaehtoiseen hyvinvoinnin edistämiseen. Parannamme yritysten toimintaedellyksiä Suonenjoella. Luomme käytännön edellytykset hallinnon toteuttamiselle. Viestimme Suonenjoen vahvuuksista.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Tähän kuvataan tiivistä toimialaan kohdentuvat mahdolliset muutokset suunnitelmakauden (-1v. / +1-3v.) aikana. Kuten lainsäädännön mahdolliset muutokset, tulevat uudet tai poistuvat velvoitteet. Kaupungin omat mahdolliset rakenteelliset tai toiminnalliset muutokset:

* Uudet hyvinvointialueet aloittavat toimintansa 2023. SoTe:n ja pelastustoimen tehtävät siirtyvät maakunnan kokoisille hyvinvointialueille. Hyvinvoinnin palveluja siirtyy elinvoima- ja hallintopalveluihin. Kuntien rooli ja talous kokee historiallisen suuren muutoksen. Epävarmuus mm. rahoituksesta, tukipalveluista, kiinteistöistä, yhteistyöstä ja vaikuttamisen mahdollisuuksista ovat esillä lähiaikojen ratkaisuissa.

* Väestömuutos sekä kuntatalous haastavat palvelurakenteen ja toimipisteiden kriittiseen tarkasteluun. Mahdollisuudet kuntien välisen yhteistyön tiivistämisessä.

* Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen, vuorovaikutteisuus ja osallistaminen sekä digitaalisuus vauhdittavat kuntien palvelutuotannon muutosta lähivuosina. Älykkään sopeutumisen hyväksyminen osaksi palvelutasopäätöksiä korostuu

* Lainsäädännön tuomat vaateet sähköisten palveluiden kehittämiseen sekä tietosuojan / -turvaan.

* Työllisyyspalvelujen siirto kunnille vuoden 2025 alusta lukien.

Toimielimeen nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

	Seuranta-arvo / Mittari	Toimenpiteet
Vaikuttavuustavoitteet:		
Suonenjoen markkinointi ja positiivisten mielikuvien vahvistaminen.	Tunnettavuus, saatu palaute, asiakastyytyväisyys, tykkäykset	Viestinnän linjausten toimeenpaneminen sekä Markkinoinnissa painopisteenä on vetovoimaviestintä.
		Tulevaisuustyön organisointi ja aktiivinen jalkauttaminen
Seudullisen yhteistyön tiivistäminen	Yhteistyön mahdollisuudet kuvattu, käydyt neuvottelut, käynnistyneet yhteistyöhankkeet	Kuopion kaupunkiseudun (MAL-alue) aktiivinen ja vuorovaikutteinen työskentely
		SavoGrow alueen alue- ja kuntakehitystyö sekä kuntapari työskentelyn mahdollisuudet

Aktiivinen ja hyvinvoiva suonenjokelainen	Hyte-mittarit, vapaa-aikapalveluiden saavutettavuus ja käyttöaste	Omaehtoiseen toimintaan kannustaminen
		Ennakointi (palaute, kyselyt, tilastot) ja ennaltaehkäisevät hyvinvointipalvelut
		Hyvinvointikertomuksen ja osallisuus suunnitelman aktiivinen toteuttaminen
Tuotantotavoitteet:		
Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Työkyky- ja hyvinvointi kyselyt	Esimiesten koulutukset ja joustavan työn ja osaamisen toimintamallit. Sairauspoissaolojen seuranta. Henkilökunnan koulutukset.
		Esimiesten sujuvan työn ja osaamisen johtamisen toimintamallit, avoimen vuorovaikutuksen kehittäminen työyhteisössä sekä kannustavan palkkauksen edelleen kehittäminen.
Digitaaliset palvelut ja ICT	Digitaaliset kanavat, toimintavarmuus	Palveluprosessien ja toimintamallien kehittämisen jatkaminen digitalisaation myötä mm. sähköinen allekirjoitus ja arkisto.
		Tietoliikenneyhteydet ja verkon toimintavarmuuden kehittäminen.
Toimivat henkilöstöä ja esihenkilöitä tukevat sisäiset palvelut	Resurssit kuvattu ja arvioitu	Varautumisen ja turvallisuuden prosessien vahvistaminen sekä Kehitetään toimivat prosessit seutukunnallisen työllisyyspalveluun
		Kaupunki on vetovoimainen työnantaja: osaamisen johtamisen toimintatavat

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: **20 Elinvoima- ja hallintopalvelut**

Vastuhenkilö(t): **Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan päällikkö**
 Palvelualue: **30 Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan palvelut**
 Sitovuus: **Kaupunginhallitus**

Talous, €	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos € TA 2023 - TA 2024	Muutos % TA 2023 - TA 2024
Toimintatulot	1 066 495	1 321 000	1 067 200	-253 800	-19,2 %
Toimintamenot	-3 271 205	-4 919 700	-4 808 800	110 900	-2,3 %
Toimintakate	-2 204 710	-3 598 700	-3 741 600	-142 900	4,0 %
Suunnitelmapoistot	-151 427	-68 100	-68 100	0	0,0 %
Vyörytykset	-101 530	-95 500	-95 500	0	0,0 %
Netto	-2 535 882	-3 762 300	-3 965 200	-142 900	5,4 %

Palvelualueiden taulukot on tehty uuden organisaatio- ja kirjanpitorakenteen mukaisesti ja ne eivät sisällä TP 2022 tiedoissa terveydenhuollon tietoja.

Toiminta-ajatus

Hyvinvointipalveluihin kuuluvat työllisyyden, kotoutumisen edistämisen, asumisen, ennaltaehkäisevä päihde- ja mielenterveystyön, sekä hyvinvoinnin ja osallisuuden koordinoinnin palvelut. Palveluihin kuuluvat myös vaikuttajatoimielimet vammais- ja vanhusneuvosto, sekä nuorisovaltuusto. Hyvinvointipalveluissa tarjotaan kuntalaisille hyvinvointia tukevia neuvonta-, ohjaus- ja ennaltaehkäiseviä palveluita. Palvelut vastaavat kaupunkitasoisen hyvinvointia ja osallisuutta tukevan toiminnan suunnittelemisesta ja kehittämisestä, yhteistyöstä hyvinvoinnin toimijoiden kanssa sekä hyvinvoinnin tilan seuraamisesta ja raportoinnista kaupunginvaltuustolle.

Vapaa-ajan palvelualueeseen kuuluvat vapaa-aikapalveluista kansalaisopisto, kirjasto,- kulttuuri,- nuoriso- ja liikuntapalvelut. Palvelualue on merkittävä osa kaupungin vetovoimaisuutta ja imagon rakentamista sekä suonenjokelaisten arjen hyvinvointia. Hyvinvoinnin- ja vapaa-ajan palvelualue edistää hyvinvointia, osallisuutta ja aktiivisen kansalaisuuden toteutumista yhdessä eri toimijoiden kanssa, aktivoi suonenjokelaisia oman elinympäristönsä ja kaupungin kehittämiseen sekä omaehtoiseen hyvinvoinnin edistämiseen.

Sisä-Savon kansalaisopisto on avoin vapaan sivistystyön opisto, toimialueensa Suonenjoen, Leppävirran, Rautalammin, Tervon ja Vesannon asukkaille. Kansalaisopisto järjestää alueen koulutus- ja kulttuuritarpeita tukevaa monipuolista ja hyvinvointia lisäävää yleissivistävää koulutusta ja harrastustoimintaa, ammatillista lisäkoulutusta, työvoimapolitiittista koulutusta, asukkaita aktivoivaa muuta toimintaa sekä maksupalvelu- ja projektitoimintaa.

Lintharjun Liikuntakeskus edistää osallisuutta ja aktiivisen kansalaisuuden toteutumista yhdessä eri toimijoiden kanssa, aktivoi suonenjokelaisia omaehtoiseen hyvinvoinnin edistämiseen. Liikuntakeskus on merkittävä osa kaupungin vetovoimaisuutta ja imagon rakentamista sekä suonenjokelaisten arjen hyvinvointia.

Toimielimeen nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

	Seuranta-arvo / Mittari	Toimenpiteet
Vaikuttavuustavoitteet:		
Aktiivinen ja hyvinvoiva suonenjokelainen	Toimintatavat käytössä (K/E)	Maahanmuuttaneiden ohjaus ja neuvonta sujuvan kotoutumisen edistämiseksi.
		Asumisneuvonta ja yhteisölliset naapurustopäivät asumisviihtyvyyden lisäämiseksi sekä yksinäisyyden vähentämiseksi.
		Hyödynnetään aktiivisesti työllistymistä edistäviä toimenpiteitä. Kausityövoiman mahdollisuudet. Kotouttamiskoulutus.
		Kaikukortin käyttöönotto kulttuurihyvinvoinnin lisäämiseksi.
		Lintharjun Liikuntakeskuksen palveluiden aktiivinen markkinointi ja ohjaus palveluihin hyvinvointitietoisuutta.
		Tehdään vapaa-ajan palveluista kaikille saavutettavat ja estettömät.

Tuotantotavoitteet:		
Vaikuttavat prosessit ja toimintatavat	Toimintamallit käytössä (K/E) TE-palveluiden toteutumisen rakenne tiedossa (K/E)	Kehitetään toimivat prosessit seutukunnallisen työllisyyspalvelualueen kanssa vuoden 2025 alusta alkavaan yhteistyöhön
		Vahvistetaan vammais- ja vanhusneuvoston sekä nuorisovaltuuston mahdollisuutta osallistua päätöksenteon valmisteluun
		Hyvinvoinnin ja vapaa-ajan palveluiden yhteistyö on sujuvaa ja kehittyä kuntalaisten tarpeiden mukaan.

Palvelusuunnitelma

Hyvinvoinnin tiimi tuottaa työllisyyden, kotouttamisen, asumisen, ehkäisevän päihde- ja mielenterveystyön, osallisuuden sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelut. Hyvinvointitiimissä panostetaan hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden mukaisesti varhaisen tuen palveluihin. Kotouttamisessa henkilökohtainen ohjaus ja neuvonta kiinnittää maahanmuuttajat kaupunkiin ja nopeuttaa heidän työllistymistään. Asumisneuvonnalla ehkäistään häättöjä ja vaikutetaan asuin ympäristön rauhallisuuteen. Ehkäisevä päihde- ja mielenterveystyö sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen koordinoivat kaupungin toimialoilla toteutettavaa ehkäisevää ja terveyttä edistävää työtä. Osallisuutta edistetään järjestöjen kanssa tehtävällä säännöllisellä yhteistyöllä. Vanhus- ja vammaisneuvoston sekä nuorisovaltuuston toimintaa kehitetään osallistamalla heitä vahvemmin kaupungin päätöksentekoon. Palveluita viedään lähemmäs asukkaita kerran kuukaudessa toteutettavilla naapurustopäivillä.

Työllisyyden edistäminen on Suonenjoen kaupungin elinvoiman vahvistamista. Tavoitteena on tukea uusien työpaikkojen löytymistä, edistää kuntalaisten työllistymistä ja osallistumista työelämään eri keinoin. Työllisyyspalvelu tekee laaja-alaista yhteistyötä esim. yritysten, TE-palvelun, oppilaitosten, viranomaisten, kolmannen sektorin ja erilaisten työllisyshankkeiden kanssa. Annamme henkilökohtaista ohjausta mm. työnhakuun, ammatinvalintaan, koulutukseen sekä työ- ja toimintakyvyn arviointiin liittyen. Pitkäaikaistyöttömien ohjauksessa on keskeistä asiakkaan aktivoiminen ja työllistämistä tukeviin palveluihin ohjaaminen. Palvelun sisältö rakentuu asiakaslähtöisesti. Ohjauspalvelu on asiakkaalle maksutuonta. Vuoden 2024 aikana työllisyyspalveluissa varaudutaan TE-toimiston lakkautumiseen ja siirtymiseen Kuopion työllisyysalueeseen. Hyvinvointisuunnitelman mukaisena toimintana vahvistamme työkyvyn arviointiin liittyviä palveluita ja nuorten työllistymisen edellytyksiä.

Nuoriso-, kulttuuri-, kirjastopalveluissa ja Sisä-Savon kansalaisopistossa tuotetaan kuntalaisille omaehtoisen toiminnan ja harrastamisen sekä oppimisen ja kehittymisen mahdollisuuksia. Palvelut tarjoavat lisäksi sosiaalisen toiminnan tilaa kuntalaisille. Hyvinvointisuunnitelman mukaista omaehtoista toimintaa tuetaan järjestöjen- ja seurojen vapaa-aika -avustuksilla. Kaupunki tarjoaa kaikille kuntalaisille mahdollisuuksia taiteen ja kulttuurin elämyksiin ja harrastamiseen sekä tukee omaehtoisen kulttuuritoiminnan järjestämistä. Kulttuuritoiminnassa kehitetään esteettömyyttä ja kulttuurin saavutettavuutta mm. Kaiku-kortin kautta. Harrastamisen virtaa Suonenjoella -hankkeessa mahdollistetaan lapsille ja nuorille taiteen harrastaminen. Taiteen perusopetusta tarjotaan konservatorion ja Sisä-Savon kansalaisopiston kautta.

Nuorisotyössä kehitetään hyvinvointisuunnitelman tavoitteisiin vastaavia palveluita nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi ja työllistymisen edistämiseksi. Yhteistyössä verkoston kanssa luodaan Ohjaamo-tyyppinen palvelu, jossa alle 30v. asiakas saa tarvitsemansa tuen yhdestä paikasta. Erityisnuorisotyö ja etsivä nuorisotyö järjestävät tukea tarvitseville nuorille ryhmä- ja yksilöohjausta.

Lintharjun Liikuntakeskus tuottaa sekä omatoimisen liikkumisen mahdollisuuksia että ohjattua ryhmäliikuntaa liikuntapalveluiden ja muiden palveluiden tuottajien tuottamana.

Liikuntapalvelut järjestävät hyvinvointisuunnitelman tavoitteisiin vastaavaa ryhmäliikuntaa, hyvinvointivalmennusta, soveltavaa liikuntaa, liikuntaneuvontaa sekä lasten ja nuorten liikuntaa tukevia perheliikuntaa ja Harrastamisen virtaa Suonenjoella -hankkeen liikuntakerhoja. Seniorikortti vakiinnutetaan tukemaan ikäihmisten liikuntaa.

Liikuntapalveluissa toteutettavassa liikuntaneuvonnassa ja hyvinvointivalmennuksessa motivoidaan liikkumaan itselleen mieluuisalla tavalla, omaa terveyttään ja hyvinvointiaan edistäen sekä kannustetaan tekemään oman hyvinvoinnin kannalta viisiata ratkaisuja. Näihin palveluihin ohjataan asiakkaita aktiivisesti hyvinvoinnin muista palveluista kuten työllisyyspalveluista. Liikuntakeskuksen markkinointia ja matkailufon viestintää kehitetään markkinointi- ja viestintäsuunnitelmalla.

Toimielimeen nähden sitovat muut määrärahavaraukset:

Erasmus+ -akkreditointi yhteistyössä lähialueen opistojen kanssa. Määräraha liikkuvuuksiin Euroopassa sisältyy Sisä-Savon kansalaisopiston talousarvioon.

Suomen harrastamisen mallin toteuttaminen 55.000 € lukuvuodelle 2024-2025. Kulttuuriavustukset 5.000 €, nuorisovastukset 1.000 €, liikunta-avustukset 20.000 €. Etsivä nuorisotyö 30.000 €. Haetaan aluehallintovirastolta avustusta lasten ja nuorten harrastamiseen kesä aikaan 2 500€. Määrärahavaraukset kuntalain 410/2015 mukaisten Nuorisovaltuuston, Vanhusneuvoston ja Vammaisneuvoston toimintaan ja järjestöjen kanssa tehtävään osallisuustyöhön sekä avustuksiin yhteensä 45 300€.

Työllistämishankkeiden kuntaosuuksiin varataan 8.000 euroa vuodelle 2024. Nuorten kesätyöllistämistä edistävä palvelusetelikokeilua jatketaan. Varataan 12.000 euron suuruinen kannustinraha nuorten työllistämiseen vuodelle 2024. Yrityksille suunnattuun työllisyysseteliin vuodelle 2024 varataan 8.000 euron suuruinen määräraha.

Kysyntä- ja laajuustiedot	Seuranta-arvo / Mittari	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos yks. / %:a	
Työllisyys 31.12.	Työttömyysprosentti	9,40 %	< 7,00 %	< 7,00 %	+/- 0%-yks.	0,0
Työllistettyjen henkilöiden työ määrä kuukausina	Työkuukausi	69	90	80	-10	-11,1
Työmarkkinatuen kuntaosuus	€		310 000	310 000	0	0,0
Työllistämistukipalkat	€	68 300	125 000	120 000	-5 000	-4,0
Työllistämistuki valtiolta	€	63 244	60 000	60 000	0	0,0
Terveysten edistämisen aktiivisuus (TEAvisarin yhteispisteet).	pistettä		60	70	10	16,7 %
Kansalaisopiston opetustunnit yhteensä	tuntia/vuosi	14458	14 800	14 000	-800,0	-5,4 %
Kansalaisopiston opetustunnin hinta (koskee valtionosuustunteja)	euroa/tunti	82 €	82 €	83 €	1 €	1,2 %
Kansalaisopiston käytetyt opiskelijapaikat	Opiskelijoiden määrä	6 781	6 500	6 800	300	4,6 %
Kirjaston lainausmäärät	lainojen lkm	52 567	80 000	80 000	-	0,0 %
Kirjaston asiakasmäärä	käviöiden lkm	38 686	70 000	70 000	-	0,0 %
Kulttuuripalveluiden kävijämäärä	käviöiden lkm	5 401	5 000	5 500	500	10,0 %
Nuorisopalveluiden kävijämäärä	käviöiden lkm	2 156	3 000	3 500	500	16,7 %
Etsivän nuorisotyön asiakasmäärä	käviöiden lkm	27 / 38	35	35	-	0,0 %
Naapurustopäivien kävijämäärät	kävijöiden lkm			120		
Kotoutumisen palveluiden asiakaskontaktit	asiakaskontaktit lkm			1500		
Uimahallin kävijämäärä	kävijää kpl	58 600	70 000	75 000	5 000	7,1 %
Kuntosalin kävijämäärä	kävijää kpl	15 936	25 000	40 000	15 000	60,0 %
Liikuntasaliin myytyjen ulkopuolisten tapahtumien määrä	tapahtumaa kpl		40	40		
Liikuntakeskuksen tilojen käyttöaste	prosenttia %	75 %	70 %	75 %	+5 %y.	7,1 %
Seniorikortin käyttäjät	käyttäjää kpl			120		
Liikuntaneuvontaan osallistuvat	osallistujaa kpl			120		
Hyvinvointineuvontaan osallistuvat	osallistujaa kpl			120		

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: 20 Elinvoima- ja hallintopalvelut

Vastuuhenkilö(t): Kaupunginjohtaja ja hallintojohtaja
Palvelualue: 40 Konserni- ja tukipalvelut
Sivouus: Kaupunginhallitus

Talous, €	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos € TA 2023 - TA 2024	Muutos % TA 2023 - TA 2024
Toimintatulot	417 817	182 700	100 000	-82 700	-45,3 %
Toimintamenot	-4 806 627	-3 839 100	-3 738 000	101 100	-2,6 %
Toimintakate	-4 388 810	-3 656 400	-3 638 000	18 400	-0,5 %
Suunnitelmapoistot	-77 472	-95 500	-95 500	0	0,0 %
Vyörytykset	967 434	927 200	927 200	0	0,0 %
Netto	-3 498 848	-2 824 700	-2 806 300	18 400	-0,7 %

Palvelualueiden taulukot on tehty uuden organisaatio- ja kirjanpitorakenteen mukaisesti ja ne eivät sisällä TP 2022 tiedoissa terveydenhuollon tietoja.

Toiminta-ajatus

Kaupunginvaltuusto vastaa kaupungin taloudesta ja toiminnasta sekä käyttää kunnan ylintä päätösvaltaa. Se päättää, mitä toimielimiä kaupungissa on ja miten toimivalta ja tehtävät jaetaan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden kesken.

Valtuustolla on yleinen toimivalta päättää asukkaiden yhteisistä asioista. Päätösvalta kuuluu valtuustolle, jollei erikseen ole toisin säädetty tai jollei valtuusto ole itse siirtänyt toimivaltaansa muille viranomaisille vahvistamallaan hallintosäännöllä. Valtuuston tehtäviin kuuluu päättää mm. kuntastrategiasta, hallintosäännöstä sekä talousarviosta ja taloussuunnitelmasta.

Valtuuston tehtävät on määritelty kuntalain 14 §:ssä. Näitä tehtäviä se ei voi siirtää muiden päätettäväksi.

Kaupunginhallitus johtaa kaupungin toimintaa ja vastaa seuraavista kuntalaisia säädettyistä tehtävistä:

1. vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta
2. vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta
3. valvoo kaupungin etua, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa
4. edustaa kuntaa työnantajana ja vastaa kunnan henkilöstöpolitiikasta
5. vastaa kunnan toiminnan yhteensovittamisesta
6. vastaa kunnan toiminnan omistajaohjauksesta
7. huolehtii kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä

Tämän lisäksi kaupunginhallitus vastaa sille hallintosäännöllä määrätyistä tehtävistä.

Elinvoimapolveluiden tehtävänä on parantaa yritysten toimintaedellytyksiä kaupungissa. Elinkeinoelämän edistämistoimenpiteinä tarjotaan aloittaville yrityksille perustamisneuvontaa sekä kehitetään toimivien yritysten kilpailukykyä ja toimintaedellytyksiä sekä edistetään uusien yritysten syntymistä ja muuttamista alueelle. Suonenjoen kaupungin elinkeinotoimen palvelut tuottaa vuonna 2024 Kehitysyhtiö SavoGrow Oy, joka perustettiin vuoden 2015 alusta yhdessä Keitelelen, Pielaveden, Rautalammin, Tervon ja Vesannon kuntien kanssa jatkamaan Sisä-Savon seutuyhtymän toimintaa. Suonenjoen kaupungilla on elinkeinoasiamies, jonka palvelut ostetaan Kehitysyhtiö SavoGrowlta. Palveluun kuuluu mm. toimialavapaata ja maksutonta neuvontaa yritystoimintaa suunnitteleville ja aloittaville henkilöille sekä yritystoimintaansa kehittäville toimiville yrityksille. Elinkeinoasiamies on usein kunnan yrityspalveluiden ensimmäinen yhteydenottopiste. Palveluun kuuluu myös TE-toimistojen starttilausuntojen kirjoittamiset aloittaville yrityksille. Futurian tilojen varaus- ja markkinointipalvelu ostetaan myös kehitysyhtiö SavoGrowlta.

SavoGrown alueella on solmittu sopimukset Yritys-Suomi sekä Uusyrityskeskus palvelukokonaisuudesta. Sopimusten tarkoituksena on parantaa ja tehostaa keskeisten alueen yritys- ja elinkeinotoiminnan palveluorganisaatioiden yhteistyötä yritysten perustamisessa, kehittämisessä ja sijoittumisessa seudulle sekä näihin liittyvää osaamisen kehittämistä, viestintää ja markkinointia. Suonenjoen elinkeinoasiamies vastaa Uusyrityskeskuksen aloittavien yritysten neuvontaprosessista yhtiön alueella. Itse neuvontatyön tekee kunkin kunnan nimetty elinkeinoasiamies. Maakunnallisiin ja alueellisiin elinkeinojen kehittämishankkeisiin osallistutaan kehittämissyhtiön kautta. EU-rakennerahastojen nykyinen ohjelmakausi on päättymässä. Ohjelmakauden hanketoimintaa ohjaa kuntien ja elinkeinoyhtiön strategiat. Uuden ohjelmakauden valmistelut ovat käynnissä.

SavoGrow tuottaa omistajakuntiensa kunnalliset elinkeino- ja kehittämispalvelut. Alueen kärkitoimialoina ovat elintarvike- ja marjaosaaminen, palvelut sisältäen matkailun sekä puu- ja metalliteollisuus. Elintarvikekehityksessä ja marjaosaamisessa palvelut ovat valtakunnallisia. Nousevina aloina ovat mm. biotalous ja eri sisällöntuotantoalat. Kehittämishankkeissa tehdään tiivistä yhteistyötä muiden elinkeinotoimijoiden kanssa. Työhön osallistuvat kehitysyhtiön vakinaisten toimihenkilöiden lisäksi kehittämissyhtiön henkilöt. SavoGrown kuntaosuus vuodelle 2024 on 262.000 euroa (vuonna 2023: 252.000 euroa).

Hallinto- ja tukipalvelut huolehtii kaupunginhallituksen alaisena kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä, talous- ja henkilöstöhallinnosta, tiedonhallinnan ohjaamisesta ja prosesseista, tietosuojasta ja tietoturvasta sekä kaupungin ICT-palveluista. Hallinto- ja talouspalveluiden tehtäväkenttään kuuluvat lisäksi kaupungin keskusarkiston hoito, viestintä ja markkinointi. Hallinto- ja talouspalvelut palvelee kuntalaisia, luottamushenkilöitä ja kaupungin omaa henkilöstöä. Kaupungin henkilöstöasioita hoidetaan kaupungin strategian tavoitteiden suuntaisesti avoimuutta lisäten. Keskitetty henkilöstöhallinto hoitaa kaupungin työsuojelun, työhyvinvoinnin ja henkilöstön kehittämisen koordinoinnin sekä pääluottamusmiesten korvaukset. Kaupunginhallituksen alaisena toimii henkilööstöjaos 1.6.2017 alkaen. Palkka- jataloushallinnon palvelut tuottaa Monetra Oy.

Puhtaanapito- ja rakennuspalveluiden tehtävänä on huolehtia erilaisten tilojen puhtaudesta ja viihtyvyydestä yhteistyössä eri kiinteistön käyttäjien kanssa. Toiminnassa huomioidaan ympäristöystävällisyys ja alan työturvallisuus ja työergonomia-asiat, joilla tuetaan työntekijöiden ja työympäristön hyvinvointia. **Ruokapalveluiden** tuottaminen on siirretty 1.1.2023 alkaen Servica Oy:lle.

Kuopion ympäristö- ja rakennuslautakunta hoitaa Suomenjoen rakentamisen ja ympäristönsuojelun lupa-, valvonta ja neuvontatehtävät, ympäristön tilan seurannan sekä maa-aineslain mukaiset lupa- ja valvontatehtävät.

Sydän-Savon maaseutupalvelut, jonka isäntäkuntana toimii Siilinjärvi, kehittää alueen maaseudun palveluja, yritteliäisyyttä ja elinvoimaa. Yhteistoimintasopimuksella kunnat ovat sopineet maaseutuelinkeinojen hallinnosta kunnissa annetun lain (210/2010) mukaisten tehtävien, maaseutuelinkeinojen ja maaseudun toimintaympäristön kehittämistehtävien sekä kuntien muiden maaseututoimen hallinto- ja kehittämistehtävien hoidosta. Suomenjoen kaupunki ostaa yhteistoiminta-alueelta työpanosta 1,1 henkilötyövuoden verran. Viranomaistehtävien hoitoon arvioitu työpanos on 0,5 htv., maaseudun kehittämiseen 0,3 htv. ja yritysneuvontaan 0,3 htv. Maatalouslomittajien eläkemenoperusteiset maksut kohdennetaan bruttokirjauksella maaseututoimen kustannuspaikalle. Kaupunki laskuttaa maksamansa osuuden lomituspalvelujentuottajalta.

Ympäristöterveydenhuollon ja eläinlääkintähuollon palvelujen isäntäkuntana toimii Tervon kunta. Sopimuskunnat ovat antaneet isäntäkunnalle hoidettavaksi terveydenhuoltolain (1326/2010) 21 §:ssä määritellyt, lääkelain 54a ja 52 c §:ssä sekä eläinsuojelulain (247/1996) 15 §:ssä kunnalle määrätyt tehtävät. Kustannukset jaetaan kuntien asukaslukujen suhteessa.

Toimielimeen nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

	Seuranta-arvo / Mittari	Toimenpiteet
Vaikuttavuustavoitteet:		
Aktiivinen ja hyvinvoiva suonenjokelainen	Toimintatavat käytössä (K/E)	Kaupunki on vetovoimainen työnantaja: osaamisen johtamisen toimintatavat
		Kuntalainen saa kuntapalveluihin keskeisesti vaikuttavassa päätöksenteossa tietoa päätöksenteon perusteista kaupungin www-sivuilta.
Tuotantotavoitteet:		
Tavoittava vetovoimaviestintä		Viestinnän linjausten toimeenpaneminen.
		Markkinoinnissa painopisteenä on vetovoimaviestintä.
Alueelliset palvelut järjestetään kustannustehokkaasti ja otetaan huomioon sopimus kuntien taloudellinen tilanne.		Talousarvio-ohjaus
Olemassa olevien ja uusien yritysten toimintaedellytysten turvaaminen.	Yritysten liikevaihto, uusien yritysten lkm	Yrityspalvelujen prosessi on lähellä yrityksiä ja vaikuttavaa.
		Kaupunki toimii aktiivisena kumppanina yritysten ja eri sidosryhmien kanssa.
Vaikuttavat prosessit ja toimintatavat	Varautumisen ja turvallisuuden toimintatapoja vahvistettu (K/E) Sähköisen asiahallinnan prosessit kuvattu (K/E) Uusi taloushallinnon järjestelmä käytössä (K/E)	Varautumisen ja turvallisuuden prosessien vahvistaminen
		Sähköisen asiahallintaprosessin ja sähköisen arkistoinnin toimintatapojen vakinnuttaminen.
		Taloudenhallinnan järjestelmien ja prosessien uudistaminen.

Palvelusuunnitelma

Kehitetään kaupungin tuki- ja konsernipalveluiden toimintaa kaupungin strategia, hyvinvointisuunnitelman ja osallisuussuunnitelman sekä viestinnän linjausten pohjalta. Varmistetaan varautumisen ja turvallisuuden prosessien resurssit ja toimintaprosessit. Varmistetaan kaupungin vetovoimaisuutta työnantajana. Tukipalveluissa kehitetään palveluiden tehokkuutta ja jatketaan sähköisten palveluiden, tiedonhallinnan sekä tietoturvan parantamista. Toteutetaan kuntayhteistyön kriittinen tarkastelu ja päätös jakamisesta.

SavoGrow alueen kuntien kesken tehdään yhteistyötä kunnallisten palveluiden yhteiskehittämisessä, aluemarkkinoinnissa, edunvalvonnassa ja ennakoituvuudessa. Aluekehitystyön tavoitteena on alueen markkinointi, kuntien auttaminen tiiviimpään yhteistyöhön sekä rahoituksen kanavointi aluekehittämiseen ja kokeiluihin.

Maaseudun kehittämissyhdystys Mansikka ry toteuttaa Leader-ohjelmaa 2023-2027. Ohjelman toiminta-alueena on Suonenjoen kaupunki, Leppävirran, Rautalammin, Tervon ja Vesannon kunnat sekä kaava-alueen ulkopuolinen osa Varkauden kaupungista. Ohjelman kuntaosuus on jaettu toiminta-alueen kuntien kesken asukaslukujen suhteessa. Suonenjoen kaupungin osuus vuonna 2024 on 23.000 euroa (vuonna 2023: 30.000 euroa). Uuden ohjelmakauden valmistelu ja Mansikka ry:n strategia työ on valmistunut.

Toimielimeen nähden sitovat muut määrärahavaraukset:

Kaupunginhallituksen määrärahoihin sisältyy kaupunginjohtajan palkkaus sekä muut kaupunginhallituksen toiminta suhdetoiminta ja edustaminen. Kaupungin suhdetoimintaan ja edustukseen varatun määrärahan käytöstä päättää kaupunginjohtaja. Toimialat eivät saa käyttää edustusmenoihin omia määrärahojaan.

Konsultoivat asiantuntijapalvelut 20.000 euroa v. 2024.

Elinkeinoja tukevat avustukset 20.000 euroa v. 2024.

Kiinteistöveroselvityksen jatkamiseen varataan 40.000 euroa vuodelle 2024.

Hyvällä-mielellä Pohjois-Savo hanke 6.350 euroa vuodelle 2024

Kuopion kaupunkiseudun (MAL) yhteistoimintaosuus vuodelle 2024 on 7.000 euroa.

Kysyntä- ja laajuustiedot	Seuranta-arvo / Mittari	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos yks. / %:a	
Kaupunginvaltuusto	Kokoontumiskerrat	6	7	7	0,0	0,0 %
	Pöytäkirjapykälät	63	70	70	0,0	0,0 %
Kaupunginhallitus	Kokoontumiskerrat	18	18	18	0,0	0,0 %
	Pöytäkirjapykälät	255	255	255	0	0,0 %
Elinkeinotoiminnan kehittyminen ja työllisyyden parantaminen	Perustetut uudet yritykset	18	20	15	-5	-25,0
	joista useamman kuin yhden henkilön työllistävät yritykset	2	4	4	0	0,0
	Kontaktoidut yritykset / kpl		220	220	0	0,0
Henkilöstömäärä vuoden lopussa	Vakituinen henkilöstö	351	250	250	0	0,0 %
	Määräaikainen henkilöstö	90	100	100	-	0,0 %
Hallinto- ja talouspalvelujen määrärahoihin sisältyvät yhteistoimintaosuudet *	Yhteistoimintaosuudet €	256 749 €	168 000 €	159 000 €	- 9 000 €	-5,4 %
Kaupunginhallituksen avustukset yhteisöille **	Avustukset €	34 300 €	47 000 €	67 000 €	20 000 €	-100,0 %
Kysyntä- ja laajuustiedot:	Seuranta-arvo / Mittari	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos yks. / %:a	
Rakennusvalvonta						
Rakennusluvut	kpl	32	40	20	-20	-50,0 %
Ympäristönsuojelu					0	
Ympäristöluvut	kpl	2	2	2	0	0,0 %
Katselmukset ja tarkastukset	kpl	29	40	30	-10	-25,0 %
Maa-ainesluvut	kpl	1	2	1	-1	-50,0 %
					0	
Maaseututoimi					0	
Peltoala tukihakemuksissa	Ha	4 220	4 400	4 400	0	0,0 %
Tilaluku tukihakemuksissa	Kpl	119	120	120	0	0,0 %
Maataloustuki	€	3 110 000	3 200 000	3 200 000	0	0,0 %

* Yhteistoimintaosuudet, erittely	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos yks. / %:a	
Pohjois-Savon liiton jäsenmaksu	44 822	60 000	59 000	-1 000	-1,7
Pohjois-Savon kehittämisrahaston maksuosuus	6 521	6 000	6 500	500	8,3
Suomen Kuntaliiton jäsenmaksu	21 650	18 000	16 000	-2 000	-11,1
Kunnan osuus verotuskustannuksista valtiolle	145 480	75 000	70 000	-5 000	-6,7
Muut yhteistoimintaosuudet	29 717	9 000	7 500	-1 500	-66,7
Yhteensä	248 190	168 000	159 000	-9 000	-5,4

** Avustusten erittely	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos yks. / %:a	
Avustukset yhteisöille:	34 300	47 000	67 000	20 000	42,6
<i>erillisellä päätöksellä:</i>	0	12 000	30 000	18 000	150,0
<i>Suonenjoen Mansikkakarnevaalit ry:n toiminta-avustus</i>	23 000	25 000	25 000	0	0,0
<i>Hakemuksen perusteella jaettavat avustukset</i>	11 300	10 000	12 000	2 000	20,0
Muut avustukset:					
<i>Urheilijoiden palkitseminen</i>	0	3 000	3 000	0	0,0
Yhteensä	34 300	50 000	70 000	20 000	40,0

Alueellisen yhteistoiminnan palvelut, toimintakate	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos yks. / %:a	
1611 Pelastustoimi	-713 790	0	0	0	#JAKO/0!
1613 Rakennustarkastus	-21 315	-19 500	-21 000	-1 500	7,7 %
1614 Ympäristönsuojelu	-44 212	-43 500	-45 000	-1 500	3,4 %
1615 Maaseututoimi	-69 114	-65 000	-67 000	-2 000	3,1 %
1616 Hankintatoimi	-72 417	-2 000	0	2 000	-100,0 %
1616+ Yhdyspintojen tehtävät		-39 000	0	39 000	-100,0 %
1617 Ympäristöterveydenhuolto	-114 861	-130 000	-140 000	-10 000	7,7 %
1618 Eläinlääkintähuolto	-370 622	-350 000	-370 000	-20 000	5,7 %
Yhteensä	-1 406 330	-649 000	-643 000	6 000	-0,9 %

KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN

Toimiala: Kasvun ja oppimisen palvelut

Vastuuhenkilö(t): Kasvun ja oppimisen johtaja

Sitovuus: Valtuusto

Talous, €	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos € TA 2023 - TA 2024	Muutos % TA 2023 - TA 2024
Toimintatulot	973 293	1 072 200	785 700	-286 500	-26,7 %
Toimintamenot	-10 551 958	-10 932 400	-11 487 900	-555 500	5,1 %
Toimintakate	-9 578 665	-9 860 200	-10 702 200	-842 000	8,5 %
Suunnitelmapoistot	-571 892	-630 200	-630 200	0	0,0 %
Vyörytykset	-379 932	-349 200	-349 200	0	0,0 %
Netto	-10 530 489	-10 839 600	-11 681 600	-842 000	7,8 %

Toiminta-ajatus

Koulutuspalveluiden tehtävänä on tuottaa laadukkaita varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, iltapäivätoiminnan, TUVA-koulutuksen ja lukion palveluita elinikäisen oppimisen ja kehittymisen tukemiseksi. Keskeisenä tavoitteena on edistää lasten ja nuorten aktiivisuutta, hyvinvointia ja osallisuutta.

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Varhaiskasvatustien muutos/kolmiportaisen tuen laajeneminen ja inklusion toteuttamisen vahvistaminen. Paikkakunnalla asuvien ukrainalaisten varhaiskasvatukseen ja perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestäminen. Tutkintoon valmentavan koulutuksen kehittäminen. Kansainvälisten opiskelijoiden opintojen ja kotoutumisen tukeminen.

Korona-pandemian vaikutukset näkyvät edelleen lasten ja nuorten tuen tarpeessa ja varhaisen tuen kysynnässä. Muutosvaiheessa korostuu yhteistyön rakentaminen hyvinvointialueen toimijoiden kanssa. Digitaalisen oppimisympäristön jatkuva kehittäminen ja hyödyntäminen opetuksessa edellyttää TVT-laitteiston päivittämistä. Toimintaympäristön muuttumisen myötä laaditaan henkilöstön osallistamisen myötä kehittämissuunnitelma.

Toimielimeen nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

	Seuranta-arvo / Mittari	Toimenpiteet
Vaikuttavuustavoitteet:		
Aktiivisen ja osallistuvan lapsen ja nuoren hyvinvoinnin lisääminen.	Hyvinvointi- sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskyselyt. Koulun ja HSM:n kerhotoiminnan osallistumisaste. Kouluterveyskyselyn tulokset.	Yhteisöllisen oppilashuollon toimintasuunnitelman mukaiset toimenpiteet.
Tuotantotavoitteet:		
Koulutuspalveluiden eri palvelualueiden toiminnan näkyväksi tekeminen erilaisin viestintäkeinoin.	Lehtijuttujen määrä, somekanavien seuraajien määrä, huoltajakyselyt kerran vuodessa.	Erilaisten viestintäkanavien hyväksi käyttäminen viestinnässä ja yhteydenpidossa huoltajien kanssa.

KÄYTTÖTALOUDEN SUUNNITELMA

Toimiala: Kasvun ja oppimisen palvelut
Vastuuhenkilö(t): Varhaiskasvatusjohtaja
Palvelualue: 319 Varhaiskasvatuksen palvelualue
Sitovuus: Kasvun ja oppimisen lautakunta

Talous, €	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos € TA 2023 - TA 2024	Muutos % TA 2023 - TA 2024
Toimintatulot	341 546	340 600	160 600	180 000	-52,8 %
Toimintamenot	-3 771 205	-3 750 700	-3 791 400	40 700	1,1 %
Toimintakate	-3 429 659	-3 410 100	-3 630 800	220 700	6,5 %
Suunnitelmapoistot	-67 986	-77 000	-77 000	0	0,0 %
Vyörytykset	-130 925	-118 800	-118 800	0	0,0 %
Netto	-3 628 569	-3 605 900	-3 826 600	220 700	6,1 %

Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatus ja sen osaava henkilöstö sitoutuvat toiminnallaan edistämään lasten hyvinvointia ja aktiivisuutta sekä toteuttamaan varhaiskasvatus- ja perusopetuslain mukaista tavoitteellista toimintaa valtakunnallisen ohjauksen ja lainsäädännön sekä paikallisesti hyväksytyjen suunnitelmien mukaisesti.

Toimielimeen nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

	Seuranta-arvo / Mittari	Toimenpiteet
Vaikuttavuustavoitteet:		
Aktiivisen ja osallistuvan lapsen hyvinvoinnin lisääminen.	Liikunnallisen arjen edistäminen. Huoltajakysely.	Liikuntaan innostavan ja sallivan oppimisympäristön kehittäminen. Lasten liikunnan edistämiseen suuntaavat koulutukset. Asiakastyytyväisyyskysely.
Lasten tunnetaitojen kehittäminen ja tasa-arvoisuuden edistäminen.	Jatkuva seuranta. Positiivinen yhteistyö aikuisten kesken. Huoltajakysely.	Positiivisen ja turvallisen, tunteita kunnioittavan oppimisympäristön kehittäminen. Tasa-arvoisuuden selvitys ryhmäkohtaisesti.
Tuotantotavoitteet:		
Varhaiskasvatuksen toiminnan näkyväksi tekeminen erilaisin viestintäkeinoin.	Huoltajakysely ja some-kanavilla näkyvyys.	Viestien ja muun huoltajille tiedottamisen sisällön kehittäminen. Positiivisen näkyvyyden lisääminen monikanavaisesti.

Palvelusuunnitelma

Palvelua toteutetaan Suonenjoen kaupungin omana toimintana kolmessa päiväkodissa ja seitsemässä perhepäivähoitokodissa. Perheellä on mahdollisuus valita myös palvelusetelillä toteutettu varhaiskasvatuspalvelu. Mikäli lapsi sijoittuu yksityiseen palveluun, jonka toteuttamiseksi ei käytetä palveluseteliä, voi perhe hakea yksityisen hoidon tukea ja sitä täydentävää kuntalisää KELAN kautta. Palveluverkkoselvityksen mukaista palvelutarjonnan tarkastelua jatketaan uuden toimintakauden 1.8.2023 alkamisen osalta ja tehdään tarvittavat ratkaisut toimintojen sopeuttamiseksi.

Toimielimeen nähden sitovat muut määrärahavaraukset:

Valtion erityisavustus tasa-arvoisen ja yhdenvertaisen inklusion vahvistamiseen toteutetaan laaditun suunnitelman mukaisesti. Vuodelle 2023–2024 erityisavustusta myönnetty seuraavaan hankkeeseen: Tasa-arvoisen ja yhdenvertaisen inklusion toteuttaminen 23.000 €. Erityisavustus kattaa 80 % tehtyjen suunnitelmien mukaisista toimenpiteistä. Haetaan mahdollisia erityisavustuksia tasa-arvoisuuden ja yhdenvertaisuuden toiminnan toteuttamiseksi vuoden 2024 aikana.

Kysyntä- ja laajuustiedot	Seuranta-arvo / Mittari	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos yks. / %:a	
Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen lapsimäärä	lasten lukumäärä laskentapäivinä 20.9. ja 20.1. (oma toiminta ja palvelusetelillä toteutettu)	243	238	225	-13,0	-5,5 %
	esiopetustuntien lukumäärä	6300	5600	3500	-2 100	-37,5 %
Nettomenot/lapsi	€/lapsi	14 435 €	12 705 €	14 965 €	2 260 €	17,8 %

KÄYTTÖTALOUDEN SUUNNITELMA

Toimiala: Kasvun ja oppimisen palvelut

Vastuuhenkilö(t): Kasvun ja oppimisen johtaja, rehtorit ja koulunjohtajat

Palvelualue: 329 Perusopetuksen palvelualue

Sitovuus: Kasvun ja oppimisen lautakunta

Talous, €	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos € TA 2023 - TA 2024	Muutos % TA 2023 - TA 2024
Toimintatulot	579 309	677 100	555 100	122 000	-18,0 %
Toimintamenot	-6 015 166	-6 290 000	-6 622 400	332 400	5,3 %
Toimintakate	-5 435 858	-5 612 900	-6 067 300	454 400	8,1 %
Suunnitelmapoistot	-476 705	-516 200	-516 200	0	0,0 %
Vyörytykset	-220 159	-204 600	-204 600	0	0,0 %
Netto	-6 132 722	-6 333 700	-6 788 100	454 400	7,2 %

Toiminta-ajatus

Perusopetuksen henkilöstö edistää yhteistyössä muiden toimijoiden (mm. terveydenhuolto, sosiaalitoimi, nuorisotoimi) kanssa nuorten aktiivisuutta, hyvinvointia ja oppimista ja noudattaa paikallisesti hyväksytyjä opetussuunnitelmia (OPS 2016).

Toimielimeen nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

	Seuranta-arvo / Mittari	Toimenpiteet
Vaikuttavuustavoitteet:		
Aktiivisen ja osallistuvan nuoren hyvinvoinnin lisääminen ja kiusaamisen vähentäminen.	Hyvinvointi- sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskyselyt, kouluterveyskysely, toiminnan seuranta, kouluruokailukysely	Yhteisöllisen oppilashuollon toimintasuunnitelman mukaiset toimenpiteet, mm. oppilaskunta- ja kerhotoiminta, yhteiset tapahtumat. Verso-toiminta ja muu kiusaamista ehkäisevä toiminta. Toiminnallisuuden lisääminen oppitunneille. Liikkuvien välituntien kehittäminen.
Lasten tunnetaitojen kehittäminen.	Hyvinvointikysely, toiminnan seuranta	Tunnetaitojen opettamisen suunnitelma aktiivisena osana kasvatus- ja opetustyötä. Henkilöstön koulutuksella ammattitaidon lisääminen.
Tuotantotavoitteet:		
Kodin ja koulun välisen viestinnän lisääminen.	Huoltajakysely kerran vuodessa	Wilma-viestinnän ja tapahtumista tiedottamisen tehostaminen. Positiivisten asioiden nostaminen esille. TVT-suunnitelma ja digitaitokalenteri arjen työkaluksi oppitunneille. Pedagogisten toimintamallien kehittäminen oppilaiden henkilökohtaisten laitteiden käytössä.

Palvelusuunnitelma

Perusopetusta järjestetään kolmessa alakoulussa ja yhtenäiskoulussa. Palveluverkkoselvityksen pohjalta jatketaan palvelurakenteen tarkastelua ja toimintojen sopeuttamista. Kehitetään yhteistyörakenteita lähialueen kuntien kanssa. Opetussuunnitelma, vuosisuunnitelma sekä yhteisöllisen oppilashuollon suunnitelma ohjaavat asetettujen tavoitteiden toteuttamiseen. Tiivistetään moniammatillisen yhteistyön toimintaa.

Toimielimeen nähden sitovat muut määrärahavaraukset:

Vuodelle 2024 myönnetty hankepääötökset: Kerhohanke 10.000 € (omavastuu 30%), Kouluun kiinnittymisen ja poissaolojen puuttumisen alueelliseen koordinaattoritoimintaan 53.675€ (omasvastuu 5%). Verkostoperuskoulu -hanke SavoGrow-kuntien kanssa (ei erillistä rahoitusta). Perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestäminen, yksi opetusryhmä Yhtenäiskoululla.

Kysyntä- ja laajuustiedot	Seuranta-arvo / Mittari	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos yks. / %:a	
Oppilasmäärät 20.1. ja 20.9.	lisveden koulu	66	66	71	5,0	7,6 %
	Yhtenäiskoulu 1-6	188	188	200	12,0	6,4 %
	Lempyyn koulu ja esiopetus (3)	33	33	35	2,0	6,1 %
	Sammalselän koulu	127	127	127	0,0	0,0 %
	Yhtenäiskoulu 7-9	216	216	231	15,0	6,9 %
	Yhteensä	630	630	664	34,0	5,4 %
Nettomenot	€/oppilas	11 307	10 124	10 067	-57	-0,6 %
Lasten lukumäärä iltapäivätoiminnassa	lisveden koulu	15	15	20	5,0	33,3 %
	Yhtenäiskoulu	39	39	37	-2,0	-5,1 %
	Lempyyn koulu	5	5	6	1,0	20,0 %
	Sammalselän koulu	31	31	24	-7,0	-22,6 %
	Yhteensä	90	88	87	-1,0	-1,1 %
Nettomenot	€/lapsi	737	1723	2321	598	34,7 %

Oppilasmäärät 20.1. ja 20.9. perusopetukseen valmistavassa opetuksessa	lisveden koulu	0	0	0	0	
	Yhtenäiskoulu 1-6	8	8	8	0	0,0 %
	Lempyyn koulu	0	0	0	0	
	Sammalselän koulu	10	10	0	-10	-100,0 %
	Yhtenäiskoulu 7-9	19	19	0	-19	-100,0 %
	Yhteensä	37	37	8	-29	-78,4 %

KÄYTTÖTALOUDEN SUUNNITELMA

Toimiala: Kasvun ja oppimisen palvelut
Vastuuhenkilö(t): Lukion rehtori
Palvelualue: 349 Lukiokoulutuksen palvelualue
Sitovuus: Kasvun ja oppimisen lautakunta

Talous, €	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos € TA 2023 - TA 2024	Muutos % TA 2023 - TA 2024
Toimintatulot	52 438	54 500	70 000	-15 500	28,4 %
Toimintamenot	-765 587	-891 700	-1 074 100	182 400	20,5 %
Toimintakate	-713 149	-837 200	-1 004 100	166 900	19,9 %
Suunnitelmapoistot	-27 201	-37 000	-37 000	0	0,0 %
Vyörytykset	-28 848	-25 800	-25 800	0	0,0 %
Netto	-769 198	-900 000	-1 066 900	166 900	18,5 %

Toiminta-ajatus

Lukion henkilöstö edistää yhteistyössä muiden toimijoiden (mm.perusopetus, muut lukiot, nuorisotoimi) kanssa nuorten aktiivisuutta, hyvinvointia ja oppimista ja noudattaa paikallisesti hyväksytyjä opetussuunnitelmia (LOPS 2016 ja LOPS 2021). SG-alueen TUVA-koulutus on hallinnollisesti Suonenjoen lukion alaisuudessa.

Toimielimeen nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

	Seuranta-arvo / Mittari	Toimenpiteet
Vaikuttavuustavoitteet:		
Aktiivisen ja osallistuvan nuoren hyvinvoinnin lisääminen ja lukio-opintojen läpäiseminen.	Hyvinvointikyselyn tulokset, keskeyttämis-%, yhteisten tapahtumien määrä. ESR-hankkeen kysely.	Liikkuva opiskelu osana koulun toimintakulttuuria, opiskelijoiden osallisuuden lisääminen, yhteisten tapahtumien järjestäminen koulun arjessa. ESR-hankkeen hyvinvointikoordinaattorien toimenpiteet. Opettajien, erityisopettajan, kuraattorin ja psykologin tukitoimet keskeytysuhan alla oleviin.
Suonenjokelaisen nuoren hakeutuminen omaan lukioon. Jokainen oppivelvollinen saa jatko-opiskelupaikan toiselta asteelta.	%-osuus ikäluokasta. KV-opiskelijoiden määrä.	Lukio-opinnoista tiedottaminen ja markkinointi peruskoulussa yhdessä opojen kanssa sekä Finest Futuren sivuilla.
Tuotantotavoitteet:		
Lukiotoiminnan näkyväksi tekeminen ja markkinointi.	Seuraajien määrä somessa, lehtijuttujen määrä, markkinoinnin vaikuttavuuden seuranta.	Markkinointivideon hyödyntäminen. Some-päivitysten ja lehtijuttujen tekeminen.

Palvelusuunnitelma

Lukion houkuttelevuutta jatko-opintopaikkana lisätään uudistamalla ja tehostamalla markkinointia. Lukion opiskelijaksi voidaan valita myös Finest Futuren välittämiä ulkomaalaisia opiskelijoita, joilla on suomen kielen perustaito.

Tehostetaan opiskelijakunnan ja tutoreiden toimintaa hyvinvoinnin ja osallisuuden lisäämisessä. Osallistutaan Kuopion halinnoimaan ESR-hankkeeseen "Nuorten jaksaminen ja hyvinvointi Itä-Suomessa".

TUVA-koulutuksessa annetaan opiskelijoille valmiuksia ja ohjauksellista tukea siirtymävaiheessa lukiokoulutukseen ja ammatilliseen koulutukseen.

Toimielimeen nähden sitovat muut määrärahavaraukset:

Toisen asteen maksuttomuus ja oppivelvollisuusikärajan nostaminen 18 vuoteen lisää toimintakuluja lukion talousarvioon.

TUVA-opiskelijoiden perusopetuksen arvosanojen korottamisesta ja 2.asteen opinnoista syntyvät kustannukset, työpaikka- ja koulutuskokeilujaksojen matkakulut sekä materiaalikulut.

ESR-hankkeen omarahoitusosuus n. 2500 €. Haettu korona-avustusta, omarahoitusosuus 5%.

Kysyntä- ja laajuustiedot	Seuranta-arvo / Mittari	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos yks. / %:a	
Lukio-opiskelijat	lukumäärä laskentapäivinä 20.9. ja 20.1.	71	68	89	21,0	30,9 %
	ylöoppilaiden lukumäärä	23	24	17	-7	-29,2 %
	opetustuntien lukumäärä	5480	5680	6080	400	7,0 %
Keskeyttämisprosentti	%	8,4 %	5,4 %	4,0 %	-1 %	-25,9 %
Nettomenot/opiskelija	€/opiskelija	12 173 €	12 101 €	10 715 €	-1 386 €	-11,5 %
Valtionosuus / nuoret opisk.	€/opiskelija	10 233	10 900	11 200	300	2,8 %
Lukio-opiskelijat	Lukumäärä 15.11.2022		74	88		
	€/opiskelija		10 955 €			
TUVA-opiskelijat	Lukumäärä laskentapäivinä 20.9. ja 20.1.					
	Suonenjoki		7	5	-2	-28,6 %
	Rautalampi		2	3	1	50,0 %
	Vesanto		0	1	1	
	Tervo		1	0	-1	-100,0 %
	Pielavesi		4	3	-1	-25,0 %
	Keitele		0	1	1	
Yhteensä			14	13	-1	-7,1 %

KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN

Toimiala: Tekniset palvelut

Vastuuhenkilö(t): Tekninen johtaja

Sitovuus: Valtuusto

Talous, €	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos € TA 2023 - TA 2024	Muutos % TA 2023 - TA 2024
Toimintatulot	2 600 625	3 535 100	3 625 600	90 500	2,6 %
Toimintamenot	-4 108 188	-4 466 400	-4 537 700	-71 300	1,6 %
Toimintakate	-1 507 563	-931 300	-912 100	19 200	-2,1 %
Suunnitelmapoistot	-1 505 819	-1 548 200	-1 606 200	-58 000	3,7 %
Vyörytykset	-92 033	-86 200	-86 800	-600	0,7 %
Netto	-3 105 415	-2 565 700	-2 605 100	-39 400	1,5 %

Toiminta-ajatus

Tekniset palvelut kehittää asukkaille ja elinkeinoelämälle toimivan, turvallisen, viihtyisän ja ekologisesti kestävän ympäristön ja yhdyskuntarakenteen

- järjestämällä tarvittavat tontit ja muut alueet
- rakentamalla ja ylläpitämällä katuja, puistoja, ulkoliikuntapaikkoja ja muita yleisiä alueita
- huolehtimalla jätehuollosta jätelautakunnan kautta
- järjestämällä tarvittavat toimitilat

Toimintaympäristön muutos suunnitelmakaudella

Tarpeettomista kiinteistöistä pyritään pääsemään eroon. Purkaminen aloitetaan vanhasta uimahallista. Sotekiinteistöjen saneerausten eteneminen on viivästynyt, mutta kiinteistöjen pitkäjänteistä kehittämistä Sote- kiinteistöjen osalta jatketaan yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Kiinteistöjen yhtiöittämistä selvitetään ja ainakin sotekiinteistöjen yhtiöittämistä valmistellaan vuoden aikana. Ulkoalueilla veloitteet ovat kasvaneet vähitellen, sillä kunnossapidettävät alueet ovat kasvaneet ja harrastemahdollisuudet monipuolistuneet. Palvelun laajuutta ja tasoa sekä tuotannon organisoitumista on selvitetty budjettiesityksen laatimisen rinnalla. Uusi latukone auttaa turvaamaan latujen hyvän hoidon tason. Pysäköinnin valvonnan hyötyjä, esimerkiksi katujen kunnossapitoon, pystytään arvioimaan talvikauden jälkeen.

Toimielimeen nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

	Seuranta-arvo / Mittari	Toimenpiteet
Vaikuttavuustavoitteet:		
Seurataan tarkistettujen palvelutasojen ja toimintojen vaikutuksia esim. turvallisuuteen ja viihtyvyyteen.	Osallistetaan kuntalaisia/ kerätään tietoa palvelutasotarpeisiin liittyvistä palautteista toteutunut / ei toteutunut	Panostetaan vetovoimaltaan ja asiakasvaikutuksiltaan ensisijaisiin kohteisiin. Kts. Yllä toimenpiteitä voi olla useampia tavoitteen saavuttamiseksi.
Esteettömyyden huomioiminen kaikessa toiminnassa ja kehittämisessä.	Osallistaminen	Nostetaan esteettömyysasiat entistä näkyvämmiin suunnitteluun ja toimintaan. Tiedon hankkiminen käyttäjiltä.
Asiakaslähtöisyyttä kehitetään, palautteiden ja kehittämisideoiden eteneminen näkyvämmäksi.	Palautejärjestelmää kehitetty/ ei, asiakaskyselyjä toteutettu	Digitaalisten palveluiden hyödyntäminen nykyistä tehokkaammin. Palveluiden kohdentaminen tarpeita vastaavaksi.

Tuotantotavoitteet:		
Edistetään vetovoimaa yrittäjien ja asukkaiden suuntaan.	Yritysten laajentumismahdollisuuksia ja sijoittumisedellytyksiä parannettu. Asuntotuotantovalmius parantunut.	Toimitilojen muokkaus, saneeraus ja mukauttaminen asiakastarpeisiin. Tarpeiden kartoitus.
		Rakennetaan ja peruskunnostetaan infraa, reagoidaan kaavoilla.
		Yrittäjävuoropuhelut

KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMINEN

Toimiala: Tekniset palvelut

Vastuuhenkilö(t): Kaavoittaja
 Palvelualue: 419 Maankäytön ja suunnittelun palvelualue
 Sitovuus: Tekninen lautakunta

Talous, €	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos € TA 2023 - TA 2024	Muutos % TA 2023 - TA 2024
Toimintatulot	559 661	484 000	445 000	-39 000	-8,1 %
Toimintamenot	-446 300	-468 600	-501 500	-32 900	7,0 %
Toimintakate	113 362	15 400	-56 500	-71 900	-466,9 %
Suunnitelmapoistot	-261	-21 500	-21 500	0	0,0 %
Vyörytykset	-11 790	-13 000	-13 000	0	0,0 %
Netto	101 310	-19 100	-91 000	-71 900	376,4 %

Toiminta-ajatus

Maankäytön ja suunnittelun palvelualue vastaa maankäytön suunnittelusta ja kaavoituksesta, paikkatiedon hallinnasta, asemakaava-alueen kiinteistönmuodostuksesta ja mittaustyöstä, hallinnoi kaupungin maaomaisuutta sekä tukee yksityisteitä ja turvaa julkisen liikenteen saatavuutta. Palvelualue vastaa kaupungin tonttituotannosta.

Toimielimeen nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

	Seuranta-arvo / Mittari	Toimenpiteet
Vaikuttavuustavoitteet:		
Asuinrakentamisen lisääminen ja yritysten toimintaedellytysten parantaminen maankäytön keinoin. Luodaan mahdollisuus eri asumisvaihtoehtoihin monipuolisella tonttitarjonnalla.	Rakentamisen määrä. Tonttien vuokraus ja myynti. Muuttoliike. Asemakaavojen eteneminen ja hyväksyminen.	Jatketaan tonttien markkinointia laajasti kärkinä Onnelanranta ja Jauhojärven tontit. Toteutetaan kaavoitukseen ja kiinteistönmuodostukseen liittyvät palvelut nopeasti, sujuvasti ja riittävän laadukkaasti.
Tuotantotavoitteet:		
Saadaan Onnelanrannan alueelle riittävästi tonttivarauksia, jotta alueen kunnallistekniikka päästään rakentamaan v. 2025 ja tontit luovuttamaan rakentajille.	Kiinnostus ja yhteydenotot tonttiasioissa lisääntyy / ei lisäänty.	Tonttien markkinointia jatketaan osana kaupungin markkinointia.

Palvelusuunnitelma

Aloitetaan taajaman asemakaavan päivitys omana työnä. Aloitetaan lisveden rantaosayleiskaavan laatiminen kaavoittamattomalle osalle lisveden pohjoista ranta-aluetta konsulttityönä.

Toimielimeen nähden sitovat muut määrärahavaraukset:

Yksityisteiden kunnossapitoa avustetaan 70.000 eurolla (v. 2023 yht. 50.000 euroa).

Osallistuminen rakennetun ympäristön tietojärjestelmä Ryhdin selvitystyöhön Kuopion kaupungin kanssa varaus 5.000 euroa

Kysyntä- ja laajuustiedot	Seuranta-arvo / Mittari	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos yks. / %:a	
Maa- ja metsätilat						
Peltopinta-ala 31.12.	ha	11	6	6	0	0,0 %
Metsäpinta-ala 31.12.	ha	382	381	381	0	0,0 %
Vuokralle annettujen alueiden pinta-ala 31.12.	ha	147	147	147	0	0,0 %
Valmistuneet yleiskaavat	kpl	1	0	0	0	#JAKO/O!
Valmistuneet asemakaavat	kpl	5	2	2	0	0,0 %
Hyväksytyt asemakaavat	ha	17	8	1	-7	-87,5 %
Kiinteistönmuodostuksia	kpl	18	15	15	0	0,0 %
Avustettuja tiekuntia	kpl/km	106/251	103/247	100/244	3/7	
Kutsutaksireittejä	kpl	5	5	5	0	0,0 %

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: Tekniset palvelut
Vastuuhenkilö(t): Kiinteistöpäällikkö
Palvelualue: 429 Kiinteistöjen palvelualue
Sitovuus: Tekninen lautakunta

Talous, €	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos € TA 2023 - TA 2024	Muutos % TA 2023 - TA 2024
Toimintatulot	1 746 839	2 813 200	2 958 400	145 200	5,2 %
Toimintamenot	-2 563 798	-2 885 100	-2 911 800	-26 700	0,9 %
Toimintakate	-816 958	-71 900	46 600	118 500	-164,8 %
Suunnitelmapoistot	-818 825	-789 300	-847 300	-58 000	7,3 %
Vyörytykset	-49 727	-42 700	-43 300	-600	1,4 %
Netto	-1 685 510	-903 900	-844 000	59 900	-6,6 %

Toiminta-ajatus

Kiinteistötoimiala vastaa kiinteistöpalvelujen ja kiinteistöhuollon tuottamisesta kokonaisedullisesti omiin kiinteistöihin. Toimiala toteuttaa omien rakennusten uudis- ja korjausrakentamisen suunnittelun käynnistämisen ja rakentamisen käytännön toteuttamisen ja osallistuu kiinteistökannan kehittämiseen. Toimiala vastaa kiinteässä yhteistyössä elinkeinotoimen kanssa teollisuustilojen tehokkaasta ja tarkoituksenmukaisesta käytöstä ja vuokraamisesta.

Toimielimeen nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

	Seuranta-arvo / Mittari	Toimenpiteet
Vaikuttavuustavoitteet:		
Kaupungin kiinteistöjen määrä ja laatu vastaa käyttäjien tarpeita. Selvitetään tehostetun palveluasumisen ja terveyskeskuksen kokonaistilarpeet tulevaisuudessa yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Em. toimii pohjana saneeraussuunnittelulle.	Tehtyjen tarveselvitysten määrä	Tehdään tarveselvityksiä ja kuntotutkimuksia ennen investointipäätöksiä. Vastataan ja tutkitaan muutos- ja kehittämisaloitteet mahdollisimman nopeasti. Sisäilmaongelmat selvitetään ja tehdään rakenteelliset korjaukset.
Tilojen turvallisen käytön tehostaminen ja saavutettavuuden parantaminen käyttäjälähtöisesti.	Asiakaslähtöiset digitaaliset palvelut, mittarina palautteiden määrä	Laajennetaan palautekanava myös julkiseen tilojen käyttäjien käyttöön Tilojen varausmenetelmien kehittäminen. Huomioidaan mm. vanhaikodin peruskorjauksessa.
Tuotantotavoitteet:		
Kiinteistöjen vähentäminen ja käytön tehostaminen	Muutos edennyt / - toteutunut	Futurian päärakennuksen käyttötarkoituksen selvittäminen. Ravintolayrittäjän löytäminen.
		Futurian E-F talon käytöstä poisto. Vanhan uimahallin purkaminen.
		Pankkilan, Yrittäjänkadun ja Raviradankadun kiinteistöjen myynti / vuokraus vuoden 2024 aikana.
		Kiinteistöjen yhtiöittämisselvitys

Palvelusuunnitelma

Kaupungin omien kiinteistöjen hoidosta vastaa vakituiset kiinteistönhoitajat, kiinteistönhoitaja/sähköasentaja, hallimestari ja kirvesmies yhdeksän (9) henkilöä, jotka toimivat asiakasrajapinnassa. Asiakkaiden tarpeiden huomiointi on keskeinen osa tehtävää. Kiinteistöjen kehittämissuunnitelma ohjaa investointeja. Perjuskorjaukset ja rakennuttaminen on oikea-aikaista ja käytetään tarvittaessa konsultteja.

Hyvinvointialueen mukaisten vaateiden huomiointi kiinteistöjen kehittämisessä. Mahdollisia muutoksia mm. terveyskeskuksen kiinteistöhoito ja keskuskeittiön lisääntynyt käyttöaste. Kiinteistöjen yhtiöittämisselvityksen mukaiset ratkaisut 2024.

Toimielimeen nähdn sitovat muut määrärahavarakset:

Hyvinvointialueelta tulevat muutokset rakennuksiin mm. lukitus ja valvonta. Kouluverkkoselvitykseen liittyvän rakennuskannan muutokset. Osassa kohteita on ehdollinen määräraha peruskorjauksen etenemiselle. Etenemiseen tarvitaan koulu ja päiväkotiverkon tarkentuminen ja vaikutusten ennakoarvionnit.

Kaupungin maankäytön ja strategin mukaisiin kiinteistöjen purkuun vuodelle 2024 on varattu erillisellä päätöksellä kohdennettava määrärahaa. Purkamista odottaa vanha uimahalli, veljeskoti ja myöhemmin Futurian E-F talot. Purkamisista päätetään erikseen.

Kysyntä- ja laajuustiedot	Seuranta-arvo / Mittari	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos yks. / %:a	
Lämmitettäviä rakennuksia	m ³	300 908	293 484	293 484	0,0	0,0 %
Kiinteistöt omassa käytössä	k-m ²	39 639	34 376	34 376	0	0,0 %
	m ³	177 192	160 255	160 255	0	0,0 %
Kiinteistöt vuokralla	k-m ²	25 733	27 725	28 511	786	2,8 %
	m ³	123 716	133 229	135 587	2 358	1,8 %
Vuokratut tilat	k-m ²	1 140	773	773	0	0,0 %
	m ³	2 965	2 009	2 009	0	0,0 %

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Toimiala: Tekniset palvelut
Vastuuhenkilö(t): Kuntatekniikan päällikkö
Palvelualue: 437 Kunnallistekniikan palvelualue
Sitovuus: Tekninen lautakunta

Talous, €	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos € TA 2023 - TA 2024	Muutos % TA 2023 - TA 2024
Toimintatulot	294 125	237 900	222 200	-15 700	-6,6 %
Toimintamenot	-1 098 090	-1 112 700	-1 124 400	-11 700	1,1 %
Toimintakate	-803 964	-874 800	-902 200	-27 400	3,1 %
Suunnitelmapoistot	-686 733	-737 400	-737 400	0	0,0 %
Vyörytykset	-30 516	-30 500	-30 500	0	0,0 %
Netto	-1 521 214	-1 642 700	-1 670 100	-27 400	1,7 %

Toiminta-ajatus

Kunnallistekniikan palvelualue huolehtii kaupungin liikenneväylästä, viheralueista ja ulkoliikuntapaikoista. Luomme sujuvan ja aktiivisen arjen edellytyksiä ja viihtyisää elinympäristöä. Tavoitteena on toimia asiakaslähtöisesti ja taata turvalliset, hyvin saavutettavat harrastuspaikat ja liikenneväylät.

Toimielimeen nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet suunnitelmakaudelle

	Seuranta-arvo / Mittari	Toimenpiteet
Vaikuttavuustavoitteet:		
Liikenneväylät ovat turvallisia	Kaupungin hoitamilla liikenneväylillä tapahtuneet liikenneonnettomuudet	Liikennympäristön kehittäminen Liikenneturvallisuuksuunnitelman toteuttaminen
Ulkoliikuntalajien harrastaminen on mahdollista turvallisesti ja käyttäjälähtöisesti.	Tiedoksi tulleet ulkoliikuntapaikoilla sattuneet, puitteista aiheutuneet onnettomuudet	Kuntalaisten aktivointi ulkoliikuntapaikkojen ilmoitustaulun ja vikailmoitusten käyttöön
Tuotantotavoitteet:		
Määritetään liikenneväylien kunnossapidon taso	Katujen kunnossapitoluokitus on/off	Valmistellaan esitys tekniselle lautakunnalle. Servitetään orginisoitumisen mallit ja yhteistyön mahdollisuudet.
Määritetään ulkoliikuntapaikkojen taso ja laajuus	Ulkoliikuntapaikkojen hoidon toiminnanohjausjärjestelmä luotu /ei	Valmistellaan esitys tekniselle lautakunnalle. Servitetään orginisoitumisen mallit ja yhteistyön mahdollisuudet.

Palvelusuunnitelma

Kuntatekniikan pääresurssi on yhdeksän ammattitaitoista vakituista työntekijää. Palvelualueen alueen tavoitteisiin pääsy perustuu henkilöstön ammattitaitoon ja ajanmukaiseen kalustoon. Kaluston merkittävin uudistus on latukoneen vaihto työturvalliseen ja nykyaikaseen, työn tehokkuutta ja laatua parantavaan koneeseen. Kunnossapito on sesonkiluonteista ja työntekijämäärä kasvaa etenkin kesällä määräaikaisilla työntekijöillä, koululaisilla ja kaupungin palkkatuella palkatuilla työntekijöillä.

Liikenneturvallisuuteen ja liikenneympäristöön tehdään investointeja: jatketaan kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden kehittämissuunnitelmaa (ns KäPy-suunnitelma) toteutusta kaupungin pääväylällä. Liikenneturvallisuuden ja esteettömyyden kehittäminen perustuu ajantasaiseen liikenneturvallisuussuunnitelmaan ja liikenneturvallisuustyöryhmän asiantuntemukseen. Myös kuntalaisten ja järjestöjen palautteet ja niiden aktiivinen kerääminen (esimerkiksi vikailmoitukset) auttavat kehittämään liikkumisympäristöä.

Katujen kunnossapitovastuu laajenee koskemaan Jalkalantietä ja varressa olevaa jalankuku- ja pyöräväylää kiertoliittymästä Opintiehen.

Toimielimeen nähden sitovat muut määrärahavaraukset:

Kysyntä- ja laajuustiedot	Seuranta-arvo / Mittari	TP 2022	TA 2023	TA 2024	Muutos yks. / %:a	
Katujen kokonaispituus	km	65,5	65,5	65,8	0,3	0,5 %
Jalankuku- ja pyöräilyväylät	km	16,8	17,1	17,3	0,2	1,2 %
Päällystettyjä katuja	km	34,9	35,4	35,55	0,1	0,4 %
Puistot ja muut yleiset alueet	ha	13,9	14,1	14,1	0,0	0,0 %
Kuorma-autojen käyttöaste	Käyttötunnit/työtunnit vuodessa %	67,0 %	65,0 %	65,0 %	0 %	0,0 %

INVESTOINTIOSA

Investointiosa sisältää investointisuunnitelmat talousarviovuodelle ja suunnitelmavuosille. Useamman vuoden aikana toteutettava investointihanke jaetaan eri vuosille. Investointiosassa valtuusto hyväksyy määrärahat ja tuloarviot hankkeille tai hankeryhmille. Hankkeet ryhmitellään toimielimittäin.

Investointiosassa esitetään investointihankkeen kokonaiskustannusarvio, jonka valtuusto on hyväksynyt taloussuunnitelmassa tai erillisellä päätöksellä. Investointiosa sisältää hanke- tai hankeryhmäkohtaiset poistoajat sekä tiedon hankkeen luonteesta perusteluineen.

Investointiosaan arvioidaan talousarviovuonna tarvittava määräraha. Lisäksi esitetään edellisenä tai edellisinä vuosina hankkeeseen käytetty määräraha ja suunnitelmavuosille arvioitu käyttötarve. Investointiosassa käsitellään aktivoitavat hankintamenot.

Jos hankkeen tai hankkeen osan toteuttaminen viivästyy talousarvioon arvioidusta aikataulusta, jaksotetaan investoinnin rahoitustarve uudelleen suunnitteluvuosille.

Investointitoiminnan tuloarvioina talousarviossa esitetään arvioidut valtion ja muiden yhteisöjen rahoitusosuudet investointeihin.

Investointiosan määrärahat ja tuloarviot ovat bruttomääriltään sitovia.

Kaupunginvaltuusto on päättänyt, että käyttöomaisuushankintojen aktivointiraja on 10.000 euroa 1.1.2007 alkaen. Tätä pienemmät hankinnat kirjataan suoraan vuosikuluiksi ja yli 10.000 euron hankinnat aktivoidaan. Aikaisempaa tärkeämpää on määritellä, onko kyse aidosti perusparannusmenosta vai korjausmenosta, joka vähennetään vuosikuluna.

INVESTOINNIT - SUONENJOEN KAUPUNKI
Investointiohjelma 2024 - 2026

HANKERYHMÄ		TA 2024	TS 2025	TS 2026
Maa-alueet	Hankinnat	30 000	30 000	30 000
	Omaisuuuden myynti	20 000	20 000	20 000
	Yhteensä	10 000	10 000	10 000
Osakkeet ja osuudet	Hankinnat	10 000	10 000	10 000
	Yhteensä			
Talonrakennus	Hankinnat	3 905 000	1 660 000	2 010 000
	Rahoitusosuus	1 400 000	0	0
	Yhteensä	2 505 000	1 660 000	2 010 000
Ulkoalueet	Hankinnat	895 000	1 527 000	1 185 000
		0	30 000	163 500
	Yhteensä	895 000	1 497 000	1 021 500
Irtain omaisuus	Hankinnat	265 000	440 000	60 000
		0	0	0
	Yhteensä	265 000	440 000	60 000
Investoinnit yhteensä	Hankinnat	5 105 000	3 667 000	3 295 000
	Myynnit ja rahoitusosuudet	1 420 000	50 000	183 500
Investoinnit yhteensä, netto		3 685 000	3 617 000	3 111 500

INVESTOINNIT - SUONENJOEN KAUPUNKI
Investointiohjelma 2024 - 2026

Tekninen lautakunta
 Kaupunginhallitus
 Kaupunginvaltuusto

3/13
 25.10.2023
 21.11. ja 4.12.2023
 18.12.2023

Työkohde / Toimiala	Tase-tili	Poisto- aika	Suunnitelma- kausi yhteensä	TA 2024	TS 2025	TS 2026	Investointihankkeen perustelut
		v./%	€	€	€	€	

KAUPUNGINHALLITUS

091101 Maa-alueet							
menot	1100	ei	90 000	30 000	30 000	30 000	Teollisuus- ja asuntorakentamisen maa- alueiden hankintaan.
tulot		poistoa	60 000	20 000	20 000	20 000	
netto			30 000	10 000	10 000	10 000	

091104 Osakkeet ja osuudet							
menot	1210	ei	30 000	10 000	10 000	10 000	Kohdentamaton varaus osakkaiden hankintaan. Mahdolliset muutokset IN-House rakenteessa tai vapautuvat osakkeet HVA:n siirron myötä.
tulot		poistoa	0				
netto			30 000	10 000	10 000	10 000	

Irtain omaisuus

091105 Tietotekniikka investoinnit	1005/ 1170	40 %	40 000	25 000	15 000	0	Kirjastojärjestelmän uusiminen
091106 Puhtaanapitopalvelut/ irtain omaisuus	1170	40 %	45 000	30 000	15 000	0	Kohdentamaton varaus ICT ja puhtaanapitopalvelujen kalustohankintoihin.
091xxx Muu irtain omaisuus	1170	40 %	75 000	55 000	20 000	0	Liikuntakeskuksen kalusteet sekä Kellarikallerian valokalusto ja näyttämö sekä Torin esiintymisrakenteet

Irtain omaisuus yhteensä

menot			160 000	110 000	50 000	0	
tulot			0				
netto			160 000	110 000	50 000	0	

KAUPUNGINHALLITUS YHTEENSÄ

menot			280 000	150 000	90 000	40 000	
tulot			60 000	20 000	20 000	20 000	
netto			220 000	130 000	70 000	20 000	

Työkohte / Toimiala	Tase- tili	Poisto- aika	Suunnitelma- kausi yhteensä	TA 2024	TS 2025	TS 2026	Investointihankkeen perustelut
		v./%	€	€	€	€	

KASVUN JA OPPIMISEN LAUTAKUNTA

Irtain omaisuus

Koulutuspalvelut/ irtain omaisuus. Tietotekniikka investoinnit	091105	1005/ 1170	40 %	210 000	90 000	60 000	60 000	Henkilökohtaisten tietokoneiden hankinta perusopetuksen 4. ja 7. -luokkalaisille. Yhtenäiskoulun kosketusnäyttöjen hankinta.
---	---------------	---------------	------	---------	--------	--------	--------	--

menot			210 000	90 000	60 000	60 000	Kasvun ja oppimisen palveluiden irtain omaisuus ja hankinnat.
tulot			0				
netto			210 000	90 000	60 000	60 000	

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Talonrakennus

924 Hallinto- ja laitosrakennukset

092534 Sisäilma/ käyttäjätarvemuutokset	1115	30 v	150 000	50 000	50 000	50 000	Kohdentamaton määräraha mahdollisten käyttäjätarpeitten muutoksiin ja pieniin sisäilmakorjauksiin.
Pienet peruskorjaukset ja laitteistoinvestoinnit	1117	10 v	150 000	50 000	50 000	50 000	Kohdentamattomat laitteistosaneeraukset ja tilojen korjausinvestoinnit
092541 Energiaa säästävät investoinnit	1115	30 v	160 000	60 000	50 000	50 000	Kohdentamaton määräraha energiaa säästävien investointien tekemiseen (säästötekn. kehittäminen, aurinkopaneelien hankinnat, sähköautojen latauspiste)
Sammasselän koulun käyttötarkoituksen muutos	1130	20 %	2 700 000	200 000	1 000 000	1 500 000	Peruskorjaussuunnittelu ja peruskorjaus kouluverkko päätöksen mukaiseen uuteen käyttötarkoitukseen. Vaihtoehto purkamiselle.

Työkohte / Toimiala	Tase- tili	Poisto- aika	Suunnitelma- kausi yhteensä	TA 2024	TS 2025	TS 2026	Investointihankkeen perustelut
		v./%	€	€	€	€	
Terveyskeskus ja Sairaalapolku 5 kiinteistöt	1115	30 v	200 000	100 000	100 000	0	Huomioiden hyvinvointialueen muutostarpeet Sote-keskusten osalta. Ylläpitokorjaukset. Siirto SoTe-kiinteistöyhtiöön v. 2026 mennessä.
92536 Väinölä korjaukset	1115	10	15 000	15 000	0	0	Väinölän pihan asfaltointi 15 000€ kiinteistön kehittäminen / alueen uudistaminen
Yhteinäiskoulun tilamuutokset / pihan kehittäminen	1115	30 v	150 000	50 000	50 000	50 000	Tilojen muutostyötarpeet. Sekä lähiliikuntapaikan aidan korottaminen kahdelta sivulta. Pienoismaalit ja korispaikan kehittäminen.
Yhtenäiskoulun katon saneeraus	1115	30 v	700 000	700 000			Katon huovan vaihto ja purunpoistolaitteiston vaihto (50.000 €). Kuntotutkimuksen mukaan katon pohjarakenteet on hyvät.
Kulunvalvontaohjelmiston päivitys (Schneider)	1115	10 v	10 000	100 000	100 000	100 000	Kulunvalvontajärjestelmät vanhentuvat vuonna 2022.
92511 Kirjasto	1115	10 v	15 000	70 000			Kellarikallerian valaistuksen ja kirjaston hyllyvalojen päivitys. Omatoimilainauksen vaatimat muutokset
Hallinto -ja laitosrakennukset yhteensä							
menot			4 595 000	1 395 000	1 400 000	1 800 000	
tulot			0	0	0	0	
netto			4 595 000	1 395 000	1 400 000	1 800 000	

Työkohte / Toimiala	Tase- tili	Poisto- aika	Suunnitelma- kausi yhteensä	TA 2024	TS 2025	TS 2026	Investointihankkeen perustelut
		v./%	€	€	€	€	

926 Tehdas- ja tuotantorakennukset

093001 Muu teollisuusrakentaminen	1120	30 v	90 000	30 000	30 000	30 000	Varaus vuokratilojen muutoksille.
--	------	------	--------	--------	--------	--------	-----------------------------------

093xxx Biotermiinaali-hanke	1120	30 v					Karhukiven teollisuusalueen Biotermiinaali-hanke. Haettu JTF-rahoitus max 70%.
menot			2 150 000	2 150 000	0	0	
tulot			1 400 000	1 400 000	0	0	
netto			750 000	750 000	0	0	

093007 Teollisuushallin suunnittelun aloittaminen	1120	30 v	60 000	60 000	0	0	Uudishallin tai vanhojen laajennussuunnitteluun varautuminen
--	------	------	--------	--------	---	---	--

Tehdas- ja tuotantorakennukset TA2023 ja TS 2023-25							
menot			2 300 000	2 240 000	30 000	30 000	
tulot			1 400 000	1 400 000	0	0	
netto			900 000	840 000	30 000	30 000	

Työkohte / Toimiala	Tase- tili	Poisto- aika	Suunnitelma- kausi yhteensä	TA 2024	TS 2025	TS 2026	Investointihankkeen perustelut
		v./%	€	€	€	€	

927 Muut rakennukset

093501 Futuria	1123	30 v	450 000	150 000	150 000	150 000	Ylläpito investoinnit EVA-kohte. Päätös mahd. etenemisestä ja käyttötarkoituksesta v. 2024 aikana. Kiinteistö- ja tarveselvitys.
----------------	------	------	---------	---------	---------	---------	--

93500 Futurian tuotekehitys			90 000	30 000	30 000	30 000	Hankinnat ja muutostarpeet tuotekehitystiloiissa
-----------------------------	--	--	--------	--------	--------	--------	--

93502 Tukikohta	1123	30 v	100 000	50 000	50 000		Pihan päällyste 2024, sähkölatauspiste, ym.
-----------------	------	------	---------	--------	--------	--	---

92503 Urheilukentän huoltorakennus	1123	10 v	20 000	20 000			Urheilukentän huoltorakennuksen ulko-ovien uusiminen
------------------------------------	------	------	--------	--------	--	--	--

lisveden sataman huoltorakennus	1123	10 v	20 000	20 000			Vierasvenelaiturin kannen uusiminen 7200 € euroa. 23 vuodelta siirtyy 10 000 € pesuhuoneremontti
---------------------------------	------	------	--------	--------	--	--	--

Muut rakennukset yhteensä							
menot			680 000	270 000	230 000	180 000	
tulot			0				
netto			680 000	270 000	230 000	180 000	

Talonrakennus yhteensä

menot			7 575 000	3 905 000	1 660 000	2 010 000	
tulot			1 400 000	1 400 000	0	0	
netto			6 175 000	2 505 000	1 660 000	2 010 000	

Työkohte / Toimiala	Tase- tili	Poisto- aika	Suunnitelma- kausi yhteensä	TA 2024	TS 2025	TS 2026	Investointihankkeen perustelut
		v./%	€	€	€	€	

Ulkoalueet**940 Liikenneväylät**

094029 Katujen ja alueiden suunnittelu	1130	30 v	90 000	30 000	30 000	30 000	Katujen peruskorjauksien ja uusien katujen suunnittelu.
094001 Katujen kestopäällystys	1130	30 v	200 000	60 000	60 000	80 000	Kohteet määritellään päällystysohjelmassa.
094052 Katujen peruskorjaus ja päällistäminen	1130	30 v	360 000	60 000	150 000	150 000	Peruskorjataan sorapintaisia ja huonokuntoisia katuja.
094003 Liikenneturvallisuutta ja saavutettavuutta parantavat kohteet	1130	30 v	650 000	400 000	150 000	100 000	Jalankulun ja pyöräilyn liikenneturvallisuutta parantavat kohteet. Rautalammintien ja Pihlajakadun suunnalta kohti kaupungin keskustaa ja Liikuntakeskusta.
094004 Katuvalaistuksen täydentäminen	1130	30 v	75 000	25 000	25 000	25 000	Heikkokuntoisen valaistuksen uusimista sekä valaistusverkon täydennyksiä. Energiaa säästävät investoinnit.

Työkohde / Toimiala	Tase- tili	Poisto- aika	Suunnitelma- kausi yhteensä	TA 2024	TS 2025	TS 2026	Investointihankkeen perustelut
		v./%	€	€	€	€	
094533 Purolan sillan kunnostus	1130	30 v	50 000		50 000		Kevyenliikenteen sillan rakenteet kaipaavat korjausta.
094535 Raviradankadun peruskorjaus	1130	30 v	45 000	45 000			Peruskorjaus ja päällystys välille ent. työkeskus - Toripihan liittymä.
094000 Hulevesisuunnittelu ja toteutus	1130	30 v	60 000	20 000	20 000	20 000	Hulevesien johtamiseen liittyvät rakennustyöt hulevesisuunnitelman mukaisesti.
094053 Soitulahdenkadun loppupään rakentaminen	1130	30 v	80 000		80 000		Kaavan mukainen Soitunlahden katuosuuden rakentaminen sekä Pihlajakadun pään saneeraus
Joukkoliikenteen rakenteiden kehittäminen	1130	20 v	45 000	20 000	25 000		uusitaan neljä linja-autokatosta, linja-autoasemalle: opasteet, aikataulutaulu, penkkejä

Työkohte / Toimiala	Tase- tili	Poisto- aika	Suunnitelma- kausi yhteensä	TA 2024	TS 2025	TS 2026	Investointihankkeen perustelut
		v./%	€	€	€	€	
09055 Onnelan alue	1130	30 v	350 000	0	200 000	150 000	Suunnitellaan ja rakennetaan Onnelan alueen kadut katusuunnitelman mukaisesti. Investointikohte toteutetaan mikäli alueen tontit herättävät kiinnostusta. Tekniselle lautakunnalle on esitettävä konkretiaa tontteihin kohdistuneesta kiinnostuksesta ennen rakentamisen aloittamista.
Väinönkatu	1130	30 v	80 000	80 000			Kadun päällystys ja kiveykset
Olavi Leskisenkatu	1130	30 v	180 000	100 000	80 000		Kadun peruskorjaus. Työ samanaikaisesti Suonenjoen Veden kanssa
Pihlajakatu	1130	30 v	50 000	0	50 000		Yhteiskohde Suonenjoen Veden kanssa. Laajuus ja kustannusarvio tarkentuu v. 2024
Liikenneväylät yhteensä							
menot			2 315 000	840 000	920 000	555 000	
tulot			0	0	0	0	
netto			2 315 000	840 000	920 000	555 000	

Työkohde / Toimiala	Tase- tili	Poisto- aika	Suunnitelma- kausi yhteensä	TA 2024	TS 2025	TS 2026	Investointihankkeen perustelut
		v./%	€	€	€	€	

945 Puistot ja muut yleiset alueet

094523 Leikkikentät	1130	20 v	45 000	15 000	15 000	15 000	Leikkikenttien perusparannuksia.
094515 Torialueen kunnostus	1130	30 v	210 000	10 000	200 000		Suunnitellaan ja peruskorjataan torialue 2024-2025 (samalla myös Keskuskadun suunnittelu)
094510 Metsolan kenttä / jatkokehittäminen	1130	30 v	40 000			40 000	Hankitaan huoltotila, jossa vessa- ja suihkutilat. Tila palvelee niin hiihtäjiä kuin palloilijoita.
094542 Urheilunurmien luonnonvesikastelu	1130	10 v	50 000		50 000		Metsolan ja keskuskentän nurmien kasteluvesi Kaatronlammesta.
094545 Ulkoilureittien kehittäminen							
menot			150 000	30 000	90 000	30 000	Ulkoilureittien kehittäminen, missä parannetaan melontareittien rakenteita sekä kehitetään maastopyöräreittien opasteita ja reitti yhteyksiä. Pyöräilymatkailun kehittäminen. Haetaan mahdollista JTF-rahoitusta rakenteiden / reitistön kunnostamiseen / puitteiden luomiseen.
tulot	1130	20 v	30 000		30 000		
netto			120 000	30 000	60 000	30 000	

Työkohde / Toimiala	Tase- tili	Poisto- aika	Suunnitelma- kausi yhteensä	TA 2024	TS 2025	TS 2026	Investointihankkeen perustelut
		v./%	€	€	€	€	
Yleisurheilukentän peruskunnostus							
menot	1130	30 v	320 000		20 000	300 000	Ratapinnoitteen ja katsomorakenteiden uusiminen. Haetaan avustusta. Suunnittelu 2025. Toteutus hyväksytyn liikuntaa edistävien palvelutarpeiden selvityksen ja myönteisten rahoituspäätösten jälkeen.
tulot			90 000			90 000	
netto			230 000		20 000	210 000	
Pesäpallokentän hiekkatekonurmi							
menot	1130	20 v	245 000			245 000	Kehitetään pesäpallon harrastusolosuhteita turvallisiksi ja nykyaikaisiksi. Haetaan liikuntapaikkarakentamisavustusta (30 %). Toteutus hyväksytyn liikuntaa edistävien palvelutarpeiden selvityksen ja myönteisten rahoituspäätösten jälkeen.
tulot						73 500	
netto						171 500	
Urheilukentän parkkipaikka	1130	20 v			232 000		
Puistot ja muut yleiset alueet yhteensä							
menot			1 292 000	55 000	607 000	630 000	
tulot			193 500	0	30 000	163 500	
netto			1 098 500	55 000	577 000	466 500	
Ulkoalueet yhteensä							
menot			3 607 000	895 000	1 527 000	1 185 000	
tulot			193 500	0	30 000	163 500	
netto			3 413 500	895 000	1 497 000	1 021 500	

Työkohde / Toimiala	Tase- tili	Poisto- aika	Suunnitelma- kausi yhteensä	TA 2024	TS 2025	TS 2026	Investointihankkeen perustelut
		v./%	€	€	€	€	

Irtain omaisuus

Luiskaleikkurin uusinta	1170	25 %		12 000			Paljon käytössä oleva traktorin lisälaitte on käyttöikänsä päässä.
Kuorma-auton vaihto	1170	10 %	300 000		300 000		Palvelutuotannon organisoinnin selvityksen jälkeen ratkaisut kaupungin oman kaluston uusimisesta. Vaihetaan vm 2007 kuorma-auto.
Päältääjettavat ruohonleikkurit	1170	10 %	13 000	13 000			Kiinteistöpuolen vanhimmat päältääjettavat ruohonleikkurit 2 kpl alkaa olla käyttöikänsä päässä.
Väestönsuojavarusteiden päivitys	1170	10 %	70 000	40 000	30 000		Väestönsuojavarusteissa on puutteita ja tiloissa on korjaustarpeita.

Irtain omaisuus yhteensä

menot			395 000	65 000	330 000	0	
tulot			0	0	0	0	
netto			395 000	65 000	330 000	0	

TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ

menot			11 577 000	4 865 000	3 517 000	3 195 000	
tulot			1 593 500	1 400 000	30 000	163 500	
netto			9 983 500	3 465 000	3 487 000	3 031 500	

SUONENJOEN KAUPUNKI YHTEENSÄ

menot			12 067 000	5 105 000	3 667 000	3 295 000	
tulot			1 653 500	1 420 000	50 000	183 500	
netto			10 413 500	3 685 000	3 617 000	3 111 500	

TULOSLASKELMAOSA

TULOSLASKELMAOSA

Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, riittääkö tuottoina kertynyt tulo-rahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Tuloslaskelma palvelee kunnan oman johtamisen lisäksi eri sidosryhmiä, jotka varojen käyttöä valvoessaan ja tulonsiirtoihin perustuvan rahoituksen tarvetta arvioidessaan joutuvat muodostamaan käsityksen kunnan taloudesta.

Toiminnan tuotot ja kulut ryhmitellään tuloslaskelmakaavassa tuotto- ja kululajeittain. Tuloslaskelma laaditaan annetun tuloslaskelmakaavan mukaisena riippumatta siitä, miten kunta on toimintansa organisoinut. Toiminnan tuottojen ja kulujen jaottelu tehtävitäin ja hankkeittain voidaan esittää talousarvion toteutusvertailussa, joka kuntalain 113 pykälän mukaan kuuluu laatia tilinpäätökseen.

Kunnan tuloslaskelman välituloksena esitettävä toimintakate ilmoittaa, paljonko käyttötulouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuosikate on kunnan kokonaistulo-rahoitusta kuvaava välitulos, jota tulee arvioida sekä tuloksen muodostumisen että rahoituksen riittävyyden kannalta. Tuloslaskelmassa vuosikatteen on katettava poistot eli pitkävaikutteisten tuotannon tekijöiden käytöstä aiheutuneet kustannukset. Rahoituslaskelmassa vuosikatteen riittävyyttä arvioidaan ensisijaisesti investointien ja lainanlyhennysten suhteen.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan vapaaehtoisia varauksia tai omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitetään poistoero, vapaaehtoisten varausten ja rahastojen muutokset.

Uudistukset

Vuoden 2023 alusta vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palveluiden järjestämisestä siirtyi kunnilta hyvinvointialueille. Heti perään vuonna 2025 vastuu työvoima- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä siirtyy TE-hallinnolta kunnille.

Muutokset ovat kuntakentän kannalta historiallisen suuria, ja niiden vaikutukset kuntiin ja kuntatalouteen alkavat näkyä nyt noin vuoden viiveellä. Roolien muuttumisesta huolimatta kuntalaiset kuitenkin pysyvät, ja kunta on yhä kuntalaisiaan varten.

Toimintatuotot ja –kulut

Kaupunginhallitus on 21.8.2023 § 173 hyväksynyt toimialoille talousarvioraamit vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2024 - 2026 taloussuunnitelman laadintaa varten. Raami esitettiin edellisvuoden tapaan ulkoisten tulo- ja kuluerien muodossa, mikä sitoo myös toimialojen budjetointia. Sisäisten- ja laskennallisten erien arviointi muutoksen yhteydessä oli erityisen hankalaa ja näiden erien muutokset ovat merkittäviä tapahtuvan rakenteellisen uudistuksen myötä. Sisäiset ja laskennalliset erät on budjetoitu ja toimialojen tulee käyttää niitä muun muassa yksikkökustannusten ja sisäisen laskennan osalta. Sisäisten ja laskennallisten erien tarkempaan kohdentamiseen tehdään esitys vuoden 2024 aikana.

Kaupunginhallituksen asettamien raamien lähtökohtana oli, että ulkoiset toimintakulut ovat -24,9 milj. euroa. Lautakuntavaiheen jälkeen vertailukelpoinen ulkoisten toimintakulujen taso oli -24,8 milj. euroa.

Toimintakate talousarviossa vuodelle 2024 on -19,0 milj. euroa, +2,9 ja +0,5 milj. euroa

suurempi kuin vuoden 2023 tilinpäätösennusta, missä on huomioitu toimialajoen arvioitu määräraha ja valtuuston vahvistamat lisämäärärahat.

Toimintatuottojen ja kulujen muutokset käyvät ilmi laskelmista sekä käyttötalousosan lautakuntaakohtaisista taulukoista.

Verotulot

Talousarvion verotulot perustuvat Kuntaliiton kuntakohtaisen veroennustekehikon tietoihin, jossa kunnallisveroprosentti vuodelle 2024 on 9,10 %. Yleinen kiinteistöveroprosentti on 1,05 %. Vakituisen asunnon kiinteistöveroprosentti on 0,70 %. Muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti on 1,25 %.

Suonenjoen kaupungin vuoden 2024 verotulot ovat arviolta 15,4 milj. euroa. Verotulojen arvioidaan laskevan noin 0,3 milj. euroa (-1,9 %) vuodesta 2023. Keskeinen syy on vuodelle 2023 kohdentuva ns. ”verohäntä”, missä kuntien tammikuun 2023 verokertymä on HVA-muutoksesta johtuen poikkeuksellisen suuri.

Valtionosuudet

Kunnille tulevien peruspalvelujen indeksikorotus on 2,2 prosenttia siitä aiheutuva valtionosuuden lisäys kuluvan vuoden tasoon verrattuna on n. 53 miljoonaa euroa. Hallitusohjelman mukaisesti peruspalvelujen valtionosuuden indeksikorotukseen tehdään yhtä prosenttiyksikköä vastaava vähennys vuosina 2024-2027.

Suonenjoen kaupungin vuoden 2024 valtionosuudet ovat arviolta 5,7 milj. euroa. Kasvu kuluvasta vuodesta on noin 0,8 milj. euroa (+16,3 %).

Rahoitustuotot ja kulut

Rahoitustuotoissa ilmoitetaan erikseen korkotuotot ja muut rahoitustuotot. Korkotuotoissa ilmoitetaan antolainoista, muista sijoituksista ja talletuksista sekä maksuliikenneteleiltä saadut korkotuotot suoriteperusteiden mukaisesti jaksotettuna. Muihin rahoitustuotoihin sisällytetään lisäksi verotilityskorot, osingot ja osuuspääomien korot, viivästyskorot sekä kurssivoitot rahoituslainoista ja arvopapereiden myyntivoitot.

Rahoituskuluissa ilmoitetaan erikseen korkokulut ja muut rahoituskulut. Korkokuluihin kuuluvat pitkäaikaisista ja lyhytaikaista lainoista maksetut korot. Muita rahoituskuluja ovat mm. verotilityskorot, viivästyskorot, takaus- ja luottotappioprovisiot samoin kuin muut koron lisäksi rahoituslainasta johtuvat kulut, kuten esim. kurssitappiot sekä lainasaamisiin ja rahoitusomaisuuteen kuuluvien arvopapereiden muiden sellaisten rahoitusvarojen arvonalentumiset. Lainasaamisista aiheutuneet luottotappiot ovat myös muihin rahoituskuluihin sisältyviä arvonalentumisia.

VUOSIKATE, POISTOT JA TILIKAUDEN TULOS

Vuosikate ilmoittaa riittääkö kunnan tulorahoitus kattamaan pitkävaikutteisista tuotannon tekijöistä aiheutuneet kulut eli käyttöomaisuuden poistot. Vuosikate on talousarviossa noin 2,5 milj. euroa vuonna 2024. Vuosikate riittää juuri ja juuri poistojen kattamiseen. Käyttöomaisuuden hankintahinnoista lasketut poistot on arvioitu 2,4 milj. euroon. Vuosikate ei riitä kattamaan vuoden 2024 lainojen lyhennyksiä eikä arvioitua investointitasoa.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on antanut yleisohjeen suunnitelman mukaisista poistoista, joita on tullut noudattaa tilivuodesta 2013 alkaen. Ohjeessa suositellaan otettavaksi käyttöön poistoaikojen alarajat, ellei pidemmän poistoajan käyttämiselle ole

erityistä hyödykekohtaista perustetta. Suonenjoen kaupungin hyödykekohtainen poistosuunnitelma vahvistetaan vuosittain talousarvion investointiohjelman yhteydessä.

Tilikauden tulos muodostuu vuosikatteen sekä poistojen ja satunnaisten tuottojen/kulujen yhteissummana. Tilikausi 2024 näyttää talousarvion perusteella osoittavan +0,1 milj. euroa ylijäämää.

Suonenjoen kaupunki
Tuloslaskelma, ulkoinen

Tuloslaskelma	TP 2021	TP 2022	TP-23 enn.	TA 2024	TS 2025	TS 2026	Muutos % Tp23-TA24
Toimintatuotot							
Myyntituotot	1 893 282	1 833 707	1 250 000	1 227 600			-1,8 %
Maksutuotot	2 368 691	2 339 638	450 000	493 100			9,6 %
Tuet ja avustukset	651 918	834 543	750 000	538 500			-28,2 %
Muut toimintatuotot	2 308 672	2 385 236	3 450 000	3 287 300			-4,7 %
Toimintatuotot yhteensä	7 222 563	7 393 124	5 900 000	5 546 500	5 640 000	4 040 000	-6,0 %
Valmistus omaan käyttöön	99 929	107 032	50 000	57 000	60 000	60 000	14,0 %
Toimintakulut							
Henkilöstökulut	-18 997 440	-19 661 533	-13 430 000	-13 678 200			1,8 %
Palkat ja palkkiot	-15 047 717	-15 682 846	-10 800 000	-10 845 100			0,4 %
Henkilöstösivukulut							
Eläkekulut	-3 334 280	-3 391 135	-2 130 000	-2 414 200			13,3 %
Muut henkilöstösivukulut	-615 443	-587 552	-500 000	-418 900			-16,2 %
Palvelujen ostot	-32 966 303	-33 426 123	-5 840 000	-6 003 900			2,8 %
Aineet , tarvikkeet ja tavarat	-2 888 559	-3 034 640	-2 750 000	-2 548 400			-7,3 %
Avustukset	-1 328 597	-1 680 768	-630 000	-742 600			17,9 %
Muut toimintakulut	-1 083 181	-1 159 015	-1 800 000	-1 672 300			-7,1 %
Toimintakulut yhteensä	-57 264 079	-58 962 079	-24 450 000	-24 645 400	-25 700 000	-25 400 000	0,8 %
Toimintakate	-49 941 587	-51 461 924	-18 500 000	-19 041 900	-20 000 000	-21 300 000	2,9 %
Verotulot	26 173 516	26 702 373	15 700 000	15 400 000	15 900 000	16 200 000	-1,9 %
Valtionosuudet	26 239 121	27 447 288	4 900 000	5 700 000	5 200 000	5 100 000	16,3 %
Rahoitustuotot ja -kulut							
Korkotuotot	188 297	189 476	190 000	180 000	180 000	180 000	-5,3 %
Muut rahoitustuotot	735 445	952 440	950 000	950 000	950 000	950 000	0,0 %
Korkokulut	-421 054	-399 755	-400 000	-680 000	-730 000	-730 000	70,0 %
Muut rahoituskulut	-12	-21	0	0	0	0	#JAKO/0!
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	502 677	742 141	740 000	450 000	400 000	400 000	-39,2 %
Vuosikate	2 973 727	3 429 878	2 840 000	2 508 100	1 500 000	400 000	-11,7 %
Poistot ja arvonalentumiset							
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 512 282	-2 358 559	-2 400 000	-2 400 000	-2 500 000	-2 100 000	0,0 %
Arvonalentumiset							
Satunnaiset erät		3 121					
Satunnaiset tuotot							
Satunnaiset kulut							
Tilikauden tulos	-538 555	1 074 441	440 000	108 100	-1 000 000	-1 700 000	-75,4 %
Poistoeron lisäys/ vähennys							
Varausten lisäys/ vähennys							
Rahastojen lisäys/ vähennys							
Tilikauden yli/- / alijäämä	-538 555	1 074 441	440 000	108 100	-1 000 000	-1 700 000	-75,4 %
Tavoitteet ja tunnusluvut							
Toimintatuotot / Toimintamenot, %	12,6	12,5	24,1	22,5	21,9	15,9	
Vuosikate / Poistot, %	84,7	145,4	118,3	104,5	60,0	19,0	
Vuosikate, euro / asukas	431,54	507,00	423,88	378,87	229,36	61,92	
Kertynyt yli / alijäämä Meur	7,84	8,92	9,36	9,46	8,46	6,76	
Asukasmäärä vuoden lopussa	6891	6765	6700	6620	6540	6460	

RAHOITUSOSA

RAHOITUSLASKELMAN TARKOITUS JA SÄÄNNÖSTAUSTA

Rahoituslaskelma on keskeinen osa kunnan talousarviota ja tilinpäätöstä. Talousarvioon on kuntalain 110 pykälän 4 momentin mukaan otettava toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä osoitettava, miten määrärahojen rahoitustarve katetaan. Toiminnan rahoitus esitetään talousarvion rahoitusosassa, joka kunnan talousarviossa tulee olla tuloslaskelmaosan sekä käyttötalousosan ja investointiosien lisäksi.

Rahoituslaskelmalla osoitetaan, kuinka paljon kunnan toiminnan ja sen investointien rahavirta on ylijäämäinen tai alijäämäinen. Rahoituksen rahavirralla tarkoitetaan, miten alijäämäinen toiminnan rahavirta on rahoituskellisesti katettu tai miten ylijäämä on käytetty rahoitusaseman muuttamiseen.

Rahoituslaskelma samoin kuin tuloslaskelma on kunnan kokonaistaloutta kuvaava laskelma.

RAHOITUSLASKELMAN RAKENNE JA KIRJAUSPERUSTE

Kunnan rahoituslaskelmassa on erikseen nähtävissä toiminnan ja investointien rahavirrat, jotka käsittävät tulo-rahoituksen ja investointierät.

Toiminnan rahavirta osoittaa, missä määrin kunta on pystynyt tilikauden aikana toiminnan (käyttötalouden) avulla saamaan rahavaroja toimintaedellytysten säilyttämiseen, uusien investointien tekemiseen ja lainojen takaisinmaksuun ulkopuolisiin rahoituslähteisiin turvautumatta.

Investointien rahavirrat osoittavat sen rahavarojen käytön, jonka kunta on käyttänyt palvelutuotannon edellytysten järjestämiseen ja tulevan rahavirran kerryttämiseksi pitkällä aikavälillä.

Rahoituksen rahavirrat osoittavat antolaina- ja muiden saamisten, toimeksiantojen varojen ja pääomien, vaihto-omaisuuden sekä oman ja vieraan pääoman muutokset tilikauden aikana.

Rahoituslaskelmasta tulee erikseen käydä ilmi rahoituksen rahavirta. Sitä varten rahoituksen rahavirtalaskelmassa esitetään ensin antolainojen ja lainakannan muutokset.

Maksuvalmiuden muutoksiin vaikuttavat myös toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset, vaihto-omaisuuden, pitkä- ja lyhytaikaisten saamisten ja korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutokset. Rahoituslaskelman selkeyden säilyttämiseksi esitetään siinä eriteltynä vain kokonaistalouden kannalta olennaiset erät.

Toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirtojen yhteenlaskettu muutos vastaa taseesta laskettua rahavarojen muutosta.

Kunnan rahoituslaskelma laaditaan suoriteperusteisesti. Tämä tarkoittaa, että mm. myyntituloja ja ostomenoja ei vuosikatteessa oikaista myyntisaamisilla tai ostovelvoilla, vaan oikaisu tapahtuu vasta muiden maksuvalmiuteen vaikuttavien erien muutoksissa rahoitustoiminnan nettokassavirtalaskelmassa. Samoin rahoituslaskelmassa esitettävät lisäykset ja vähennykset tase-erissä perustuvat suoriteperusteisesti kirjattuihin tuloihin ja menoihin.

RAHOITUSLASKELMAN SISÄLTÖ

Toiminnan rahavirta

Rahoituslaskelmaan otetaan toiminnan tulorahoitusjäämän osoittava vuosikate sekä satunnaiset erät, jotka tuloslaskelmassa esitetään vuosikatteen jälkeen. Tulorahoituksen osatekijät on eritelty yksityiskohtaisesti aiemmin tuloslaskelmassa.

Investointien rahavirta

Investoinneilla tarkoitetaan rahoituslaskelmassa pysyviin vastaaviin käytettyjä varoja tilivuoden aikana. Investointimenot ja niihin saadut rahoitusosuudet esitetään rahoituslaskelmassa bruttomääräisinä. Investointimenot ovat sekä osakkeiden ja osuuk-sien ostoja että aineettomia ja aineellisia pysyvien vastaavien hyödykkeiden inves-tointeja.

Suonenjoen kaupungin vuoden 2024 investointimenot ovat noin 5,1 milj. euroa ja net-toinvestoinnit 3,7 milj. euroa.

Rahoituksen rahavirta

Rahoituslaskelma osoittaa miten kunnan rahoitusrakenne on tilivuoden aikana muut-tunut. Pitkäaikaisten lainojen lisäys osoittaa kuinka paljon kunta on tilivuoden aikana ottanut uutta pitkäaikaista lainaa tai uusinnut sitä. Pitkäaikaisten lainojen vähennys osoittaa, kuinka paljon lainoja lyhennetään vuoden aikana. Toteutumisessa erät esite-tään bruttomääräisinä.

Lainakanta oli vuoden 2022 lopussa 20,6 milj. euroa eli noin 3.040 euroa / asukas. Vuoden 2023 osalta ei ole nostettu uutta pitkäaikaista lainaa, joten lainakannan arvi-oidaan alenevan vuoden 2022 tasosta noin -1,9 milj. eurolla, mikä vastaa lainojen vuosittaista lyhennystä.

Suonenjoen kaupungin vuoden 2024 talousarvio perustuu olettamukselle, että uutta lainaa otetaan vuoden aikana 2,9 milj. euroa. Lainoja maksetaan takaisin vuonna 2024 noin 1,9 milj. euroa. Vuosikate on 2,5 milj. euroa, joka riittää lainanlyhennyksiin (n. 1,9 milj. euroa), mutta ei investointimenojen kattamiseen.

Suunnitelmavuosina 2024 - 2026 kaupungin lainakanta kääntyy maltilliseen nousuun. Ollen vuoden 2026 lopussa 27,4 milj. euroa (3.800 euroa / asukas). Keskeinen korol-lisen vieraan pääoman määrään vaikuttava tekijä on mittavien kiinteistöinvestointien siirtyminen perustettavan SoTe-kiinteistöyhtiön vastattavaksi. Toki konsernitason lainakanta kasvaa merkittävästi. Ja sen myötä kaupunkikonsernin korko- ja kiinteistö-riskit.

Maksuvalmiuden muutos

Toiminnan ja investointien rahavirran ja rahoituksen rahavirran yhteen laskeminen osoittaa vaikutuksen kaupungin maksuvalmiuteen.

RAHOITUSLASKELMA	TP 2021	TP 2022	Tp-23 enn.	TA 2024	TS 2025	TS 2026
VARSINAISEN TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN KASSAVIRTA						
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	2 973 727	3 429 878	2 840 000	2 508 100	1 500 000	400 000
Satunnaiset erät		3 121				
Tulorahoituksen korjauserät	-466 018	-131 703				
Tulorahoitus yhteensä	2 507 709	3 301 296	2 840 000	2 508 100	1 500 000	400 000
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-2 571 300	-1 232 292	-1 950 000	-5 105 000	-3 667 000	-3 295 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	97 722	25 079	250 000	1 400 000	30 000	163 500
Pysyvien vastaavien hyöd.luovutustulot	169 860	259 583	0	20 000	20 000	20 000
Investoinnit yhteensä	-2 303 718	-947 631	-1 700 000	-3 685 000	-3 617 000	-3 111 500
Toiminnan ja investointien rahavirta	203 991	2 353 666	1 140 000	-1 176 900	-2 117 000	-2 711 500
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	-175 317	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähenn.	0	0	0	0	0	0
Antolainauksen muutokset yht.	-175 317	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0	2 900 000	4 100 000	5 300 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 835 433	-1 846 622	-1 850 000	-1 900 000	-2 100 000	-2 300 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	4 000 000	-1 000 000	-3 000 000	0	0	0
Lainakannan muutokset yht.	2 164 567	-2 846 622	-4 850 000	1 000 000	2 000 000	3 000 000
Oman pääoman muutokset						
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-1 839	-605				
Vaihto-omaisuuden muutos	0					
Saamisten muutos	-1 942 203	561 995				
Korottomien velkojen muutos	951 429	239 845				
Muut maksuvalmiuden muutokset yhteensä	-992 613	801 235			0	0
Rahoituksen rahavirta	996 637	-2 045 387	-4 850 000	1 000 000	2 000 000	3 000 000
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	1 200 628	308 279	-3 710 000	-176 900	-117 000	288 500

Rahavarat 31.12.	3 660 603	3 968 882	258 882	81 982	-35 018	253 482
Rahavarat 1.1.	2 459 975	3 660 603	3 968 882	258 882	81 982	-35 018

LIITTEET

SUONENJOEN KAUPUNKI ON JÄSENEÄ SEURAAVISSA JÄRJESTÖISSÄ JA YHTEISÖISSÄ JA MAKSAA NIILLE JÄSENMAKSUA:

Maaseudun kehittämissyhdystys Mansikka ry

Nopeat itäradat neuvottelukunta (Kouvolan kaupunki)

Pohjois-Savon pelastusalan liitto

Pro Ysitie ry

Savo-Karjalan Vesiensuojeluyhdistys ry

Sisä-Savon perinneyhdistys ry

Snellman-instituutti ry / Kuopion kesäyliopisto

Suomen Kuntaliitto ry

Suomen Tieyhdistys ry